

Jaarstukken 2014

Aanbiedingsbrief.....	5
Bestedingsplan	12
Jaarverslag.....	23
Programmaverantwoording	25
Burger en Bestuur	26
Lokale democratie	27
Dienstverlening.....	28
Werk en inkomen	34
Werkgelegenheid.....	35
Inkomen en Reintegratie.....	38
Nieuwkomers.....	40
Inkomensondersteuning	42
Veiligheid.....	45
Openbare orde en veiligheid	45
Rampenbestrijding.....	47
Brandweer	48
Onderwijs en Jeugd.....	50
Onderwijs huisvesting	51
Lokaal onderwijsbeleid	52
Lokaal jeugdbeleid	54
Bouwen, wonen en milieu.....	57
Ruimtelijke ontwikkeling.....	58
Dorps- en wijkvernieuwing & Volkshuisvesting.....	60
Milieu	63
Openbare Ruimte	67
Verkeer.....	69
Groen	71
Begraafplaatsen.....	73
Vrije tijd.....	75
Sport.....	76
Recreatie	78
Cultuur	81
Zorg en Welzijn	83
Sociale samenhang en leefbaarheid	84
Wmo.....	85
Algemene middelen	88
Financien	89
Bedrijfsvoering.....	90
Paragrafen.....	93
Lokale heffingen	95
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	101
Kapitaalgoederen.....	103
Gemeentelijke gebouwen	109
Financiering (Treasury).....	113
Bedrijfsvoering.....	119
Verbonden partijen.....	125
Grondbeleid.....	131
Subsidies.....	135

Jaarrekening	137
Van begroting naar jaarrekening	138
Balans	141
Bezoldiging topfunctionarissen	165
Overzicht van baten en lasten	166
Toelichting op het overzicht van baten en lasten.....	173
Programma Burger en Bestuur.....	176
Programma Werk en inkomen	177
Programma Veiligheid.....	182
Programma Onderwijs en Jeugd.....	184
Programma Bouwen, wonen en milieu.....	186
Programma Openbare Ruimte	189
Programma Vrije tijd.....	192
Programma Zorg en Welzijn	194
Programma Algemene middelen	197
Single information en single audit	199
Accountantsverklaring	203

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad

Verzenddatum:

Raadsvergadering: 28 mei 2015

Agendapunt:

Jaarstukken 2014

Onderwerp:

Behandelend ambtenaar: Inge Derks

Telefoon: 0593 342 **E-mailadres:** i.derks@middendrenthe.nl

Portefeuillehouder: E. Dolfing

Programma('s)

Burger en bestuur
Werk en inkomen
Veiligheid
Onderwijs en jeugd
Bouwen, wonen en milieu
Openbare ruimte
Vrije tijd
Zorg en welzijn
Algemene middelen

Voorstel:

1. De jaarstukken 2014 en het daarmee verbonden resultaat vast te stellen.
2. Van het resultaat van € 1.745.941 een bedrag van € 293.201 te bestemmen volgens het opgenomen bestemmingsvoorstel.
3. Van het resterende bedrag van het resultaat (€ 1.452.740) een bedrag van € 900.000 toe te voegen aan de C-reserve, een bedrag van € 276.370 toe te voegen aan de B-reserve en een bedrag van € 276.370 toe te voegen aan de Leefbaarheidsreserve.

Samenvatting:

De gemeenteraad stelt de jaarstukken 2014 vast. Er is sprake van een positief incidenteel resultaat. De gemeenteraad zet dat resultaat eerst in voor enkele concrete doelen. Het restantbedrag gaat naar de C-reserve (een afgerond bedrag, gelijk aan de voordelen op het terrein van de transitie) en vervolgens half-om-half naar de B-reserve en de Leefbaarheidsreserve.

Geachte leden van de raad,

Het jaar 2014 is het tweede jaar waarover we in deze bestuursperiode verantwoording afleggen. Het is tegelijk het eerste jaar dat voor het grootste deel ook daadwerkelijk in deze bestuursperiode valt.

Er resteert ook dit jaar weer een positief saldo.

In geld zijn de grootste voordelen te vinden in de WMO-uitgaven en in de niet gebruikte incidentele bestedingsruimte.

Het uiteindelijke saldo van de rekening 2014 is € 1.745.941

Met deze brief bieden wij u de jaarstukken 2014 aan. Het is de bevoegdheid van u als gemeenteraad om ze vast te stellen.

Algemeen

We hebben in 2014 gemeenteraadsverkiezingen gehad. Het leidde tot een andere samenstelling van de gemeenteraad, niet alleen doordat de uitslag anders was dan vier jaar eerder maar ook doordat partijen zelf met andere kandidaten voor vernieuwing zorgden.

Wat meteen daarna in het oog sprong was de aandacht voor enkele klanten van onze afdeling Samenlevingszaken. Niet alleen in de media maar ook in de politiek nam die aandacht flink toe. Voor u als gemeenteraad was dat aanleiding om een extern onderzoek te laten uitvoeren naar het bijstandsbeleid en re-integratiebeleid en naar de uitvoering ervan. Dat onderzoek leverde een aantal aanbevelingen op die we als raad en college hebben overgenomen. De uitvoering daarvan zal in 2015 vorm krijgen. Daarover informeren wij u regelmatig.

De gebeurtenissen hebben ertoe geleid dat de burgemeester zijn herbenoeming niet heeft aanvaard, maar dat er in zijn plaats een waarnemend burgemeester is benoemd.

Ook inhoudelijk en politiek van grote invloed: de komst van een opvanglocatie voor asielzoekers in Oranje. In de context van extreem geweld door ISIS en een plotselinge toename van het aantal vluchtelingen in Nederland, stonden we als gemeente voor de taak om daarin onze maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen. Tegelijk ging die verantwoordelijkheid samen met onze verantwoordelijkheid voor onze inwoners in Oranje en voor onze gemeente als geheel. Ook deze gebeurtenissen lieten hun sporen in onze lokale samenleving en ons lokale bestuur achter. We kijken daarom bijzonder positief terug op de raadsvergadering van maart 2015. De uitkomsten daarvan zijn voor ons een steun in de rug in de gesprekken met het COA.

Het is vervolgens een logische keuze geweest dat wij, onder leiding van de nieuwe burgemeester, als raad en college hebben afgesproken om extra te investeren in onze bestuurlijke verhoudingen. We

hebben er alle vertrouwen in dat die investeringen in 2015 gaan lonen. We zullen ons daar ook als college (en ambtelijke organisatie) van harte voor inzetten.

Resultaat: beleid

In de Programmaverantwoording staat te lezen tot welk resultaat onze beleidsvoornemens hebben geleid en welke plannen we niet (volledig) hebben kunnen realiseren. In dat laatste geval geven we daar een toelichting bij.

Hieronder noemen we een paar in het oog springende resultaten en ontwikkelingen.

Transities in het sociaal domein

Al vanaf 2011 werken we aan de drie zogeheten transities in het sociale domein: de Jeugdzorg, de WMO en de Participatiewet.

In 2014 heeft de focus vooral gelegen op de feitelijk transitie: de overgang van taken, verantwoordelijkheden en middelen naar de gemeente.

Samen met u hebben we die voorbereidingen eind 2014 kunnen afronden. Door middel van werkbijeenkomsten en uiteindelijk het vaststellen van beleidsdocumenten en verordeningen hebben we als raad, college en organisatie dit gedeelte van het proces tot een goed einde gebracht.

De komende jaren verwachten we langzaam maar zeker zicht te krijgen op de feitelijke kosten van de transities. Inhoudelijk zal het nu vooral gaan om de transformatie: hoe kunnen we daadwerkelijk vorm geven aan de veranderde rollen van overheid en inwoners, zonder dat daarbij kwetsbare mensen tussen wal en schip raken.

Schuldhelpverlening

We zijn in 2014 gestart met een eigen budgetconsulent. De ervaringen daarmee zijn positief. Het leidt tot goede resultaten voor de mensen om wie het gaat en we beperken de stijging van kosten bij de GKB aanzienlijk.

We zien het daarom als een eerste stap op weg naar een effectieve en eigentijdse inrichting van onze schuldhelpverlening, waar we in 2015 verder aan gaan werken.

MFA Hijken

In 2014 is de bouw van de MFA in Hijken afgerond. Daarmee staat er ook in Hijken een hoogwaardige en eigentijdse voorziening waarvan inwoners en instellingen/verenigingen gebruik kunnen maken.

Voortgezet onderwijs

De leiding van beide scholen voor Voortgezet Onderwijs in Beilen heeft in de loop van 2014 signalen afgegeven dat er de wil is om gezamenlijk tot één nieuw gebouw voor Voortgezet Onderwijs te komen. In 2015 zal blijken of de scholen in gezamenlijkheid de volgende stappen gaan zetten. Dit betekent dat de door u voor de nieuwbouw bestemde middelen per 1 mei 2015 beschikbaar blijven.

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)

Na een lange voorbereidingsperiode is op 1 januari 2014 de Regionale Uitvoeringsdienst van start gegaan. We voeren onze milieutaken sinds die tijd gezamenlijk met de Provincie en de andere Drentse gemeenten uit.

Afgezien van het feit dat deze opschaling van bovenaf is opgelegd, zijn de eerste ervaringen positief. Er bereikten ons geen signalen dat er zaken structureel niet op orde waren.

ETP

Ook rond het bedrijf Noblesse stonden we als gemeentebestuur voor de taak om op een goede manier om te gaan met de belangen van onze inwoners en onze bedrijven. In dat proces, waarin we stap voor stap verder komen, betrekken we nadrukkelijk de inwoners in het overleg met Noblesse.

Beilen

We hebben voorbereidingen getroffen om het Centrum van Beilen op te waarderen, samen met de ondernemers. Ook daar gaan we in 2015 mee verder.

Ook de voorbereidingen voor de ontsluiting van Zuidmaten zijn in 2014 verder gegaan.

Westerbork

We hebben stappen gezet om de bereikbaarheid en verkeersveiligheid in Westerbork te verbeteren. Samen met de Provincie hebben we onze plannen, ook rond de Brandenweg, concreter kunnen maken. Daarnaast wordt er volop gewerkt aan veilige schoolroutes.

Dienstverlening

In 2014 hebben we ons Dienstverleningsprogramma afgerond. In een aantal jaren hebben we onze dienstverlening opgebouwd naar een eigentijds (digitaal) niveau waarbij zaakgericht werken leidend principe is. We hebben dat gedaan tegen relatief lage kosten. In 2014 is het als apart programma afgerond, het doorontwikkelen gaat verder, als onderdeel van ons gewone werk.

Resultaat: financieel

Algemeen

Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen wij u naar het overzicht van baten en lasten. Op deze plaats volstaan we met een korte samenvatting.

Een groot deel van het rekeningresultaat is het gevolg van een meevaller op de uitgaven voor WMO-voorzieningen (voormalige WVG-voorzieningen) en van de niet benutte incidentele bestedingsruimte.

De meeste resultaten hebben een incidenteel karakter. Voor zover er sprake is van een structureel karakter, verwerken we dat in de voorjaarsnotitie 2015 of de conceptbegroting 2016.

Het totale resultaat over 2014 bedraagt € 1.745.941.

MFA's Hijken, Hoogersmilde en Bovensmilde

Enige tijd geleden hebben wij u in een brief geïnformeerd over de financiële afwikkeling van de bouw van de MFA's in Hijken, Hoogersmilde en Bovensmilde. We hebben in die brief onder andere geschreven dat we bij de jaarrekening zouden voorstellen om nog enkele zaken te formaliseren. Inmiddels hebben we daarover contact gehad met de accountant, die ons er op heeft gewezen dat de formele afwikkeling niet meer kan plaatsvinden in het boekjaar 2014. Daarom komen we hierop terug bij de voorjaarsnota 2015, waarbij overigens de gekozen oplossingsrichting onveranderd is.

Perspectief

Zowel 2015 als de jaren erna zullen voor een groot deel in het teken blijven staan van de transities in het sociale domein en de daarmee gepaarde gaande bedragen. Het is daarbij de vraag of en in hoeverre de rijksmiddelen toereikend zullen zijn om de noodzakelijke uitgaven te dekken.

Meer in het algemeen: voor 2015 en de daarop volgende jaren zijn nieuwe bezuinigingen onontkoombaar. Op het moment dat we deze aanbiedingsbrief schrijven gaan we uit van een te structureel te bezuinigen bedrag van in totaal zo'n € 4,3 miljoen euro van 2015 tot en met 2018. Overigens is dat bedrag nog onzeker. Dat hangt vooral samen met de al eerder genoemde onzekerheid binnen de transities en met verwachte ontwikkelingen in het zogeheten groot onderhoud van het gemeentefonds.

Resumerend en toelichtend

Wij hebben het jaar 2014 kunnen afsluiten met een rekeningresultaat van € 1.745.941. Vorig jaar was dat € 1.367.269.

De belangrijkste oorzaken (groter dan € 100.000) van het resultaat zijn, in afgeronde bedragen:

positief

- WMO voormalige WVG-voorzieningen (€ 440.000)
- Restant niet bestede incidentele bestedingsruimte (€ 402.000)
- Lagere kapitaallasten (€ 339.000)
- Jeugdgezondheidszorg (€ 169.000)
- Participatiebudget (€ 133.000)
- Vrijval crediteuren (€ 103.000)

negatief

- Lagere algemene uitkering (€ 143.000)
- Kosten schuldhulpverlening (€ 115.000)
- Effect btw-compensatiefonds (€ 115.000)

Een totaaloverzicht van de voor- en nadelen vindt u vanaf pagina 167

Overzicht over 2014

Het jaar 2014 laat het volgende verloop zien.

In de voorjaarsnota 2014 was sprake van een voordelig resultaat van € 630.656. Dit bedrag heeft u toegevoegd aan de C-reserve.

De najaarsnota 2014 gaf ook een positief resultaat tot een bedrag van € 140.000. Dit bedrag heeft u voor de helft toegevoegd aan de B-reserve en voor de andere helft aan de Leefbaarheidsreserve.

Eind 2014 heeft u een bedrag van € 1.284.250 vanuit het verwachte resultaat 2014 'overgeheveld' naar 2015, zodat dit bedrag in 2015 opnieuw beschikbaar wordt gesteld.

Uiteindelijk resteert na het sluiten van de boeken het positieve resultaat van € 1.745.941.

Bestemming

Wij stellen u voor om van dit resultaat een bedrag van € 293.201 als volgt te bestemmen:

€ 8.180 Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen

Op grond van financiële regelgeving zijn we verplicht om een toevoeging aan de reserve Vervangingsinvesteringen via het rekeningresultaat te bestemmen.

€ 84.000 Algemene uitkering

We verwachten een nadelig saldo op de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Op grond van financiële regelgeving mogen we daarmee in de jaarcijfers 2014 nog geen rekening houden, maar kunnen we het bedrag wel beschikbaar stellen door het vanuit het rekeningresultaat te bestemmen.

€ 76.000 Compensatieregeling vervallen Wtcg (tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten)
De Wtcg is met terugwerkende kracht per 1 januari 2014 afgeschaft. De gemeente heeft in 2014 geld gekregen om die vervallen tegemoetkoming te compenseren. In 2014 hadden we hiervoor nog geen beleid. In 2015 gaan we die middelen wel uitgeven op basis van een besluit van de raad van april 2015. Daarom stellen wij voor om deze middelen naar 2015 over te hevelen.

€ 45.000 Budget bestemmingsplannen

Van het reguliere budget voor bestemmingsplannen hebben we in 2014 dit bedrag overgehouden. Omdat we nu al weten dat we in 2015 extra geld nodig hebben om het bestemmingsplan Westerbork aan te passen op enkele specialistische onderdelen, stellen wij u voor deze middelen naar 2015 over te hevelen.

€ 30.021 Koopkrachttegemoetkoming (minimabeleid)

De commissie Zorg en Welzijn heeft op 10 februari 2015 ingestemd met het voorstel om het resterende bedrag op deze post te bestemmen voor het budget voor de individuele inkomenstoelag.

€ 50.000 Bestuurlijke verhoudingen

In overleg met de fractievoorzitters is besloten om hiervoor een bedrag uit het rekeningresultaat te bestemmen.

Een groot deel van het resultaat (ca € 900.000) ligt op het beleidsterrein van de zogeheten drie transities (ca € 170.000 Jeugdzorg, ca € 535.000 WMO en ca € 200.000 Participatiewet). Om die reden stellen wij u voor om een bedrag van € 900.000 toe te voegen aan de C-reserve, die vooral is bedoeld om incidentele tegenvallers binnen de transities op te vangen.

Zoals gebruikelijk, stellen wij u voor om het restantbedrag in gelijke dele toe te voegen aan de B-reserve en de Leefbaarheidsreserve.

Accountant

De accountant heeft de jaarrekening onderzocht op getrouwheid en rechtmatigheid en een goedkeurende verklaring afgegeven. Deze verklaring treft u aan het eind van de jaarstukken aan. De uitkomsten van het accountantsonderzoek staan in een verslag van bevindingen, zoals voorgeschreven in het door u vastgestelde controleprotocol. Dit verslag ligt voor raads- en commissieleden ter inzage.

Beilen, 30 april 2015

Burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe,

de secretaris

de burgemeester

drs. A. Pruntel

T. Baas

Bestedingsplan

Onderstaand wordt elk onderdeel van het vastgestelde bestedingsplan weergegeven inclusief de toelichting zoals opgenomen in de begroting 2014 en het beschikbaar gestelde bedrag.

Onder het kopje 'Wat is het resultaat' wordt aangegeven wat tot heden de stand van zaken is.

Programma	Project
Onderwijs en jeugd <i>Deelprogramma: Onderwijs huisvesting</i>	IHP/MFA Westerbork <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> De voorbereidingen om te komen tot een Multifunctionele Accommodatie in Westerbork zijn in volle gang. De oorspronkelijke plannen gingen uit van een kredietbehoefte van € 6,1 miljoen. Op basis van een eerste voorlopig ontwerp is er € 1,3 miljoen extra nodig. Daarvoor zijn diverse oorzaken: loon- en prijsstijgingen, verhoging BTW, maatregelen om geluidsoverlast te voorkomen, aanpassing van de gymlokalen en aanpassingen voor Het Orkest. Het nu bepaalde krediet is taakstellend. Bedrag voor nieuw beleid structureel € 71.500 <i>Wat is het resultaat?</i> <i>De bouw van de MFA Westerbork wordt naar verwachting voor de zomervakantie van 2015 afgerond. Op basis van huidige inzichten blijft de bouw binnen de beschikbare middelen.</i>
Onderwijs en jeugd <i>Deelprogramma: Onderwijs huisvesting</i>	IHP/Zuiderenk Wijster <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> Het dak van de openbare basisschool Zuiderenk in Wijster moet gerenoveerd worden. Er is door een externe deskundige gekeken naar de noodzaak van de renovatie en de omvang ervan. Op basis van het deskundigenrapport is een bedrag van € 150.000 noodzakelijk als krediet. Bedrag voor nieuw beleid structureel € 8.250 <i>Wat is het resultaat?</i> <i>Het dak is gerenoveerd. Na de renovatie zijn er geen klachten meer geweest. Dit punt is afgerond.</i>
Zorg en Welzijn <i>Deelprogramma: WMO</i>	Subsidie Humanitas <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> In de begroting 2013 is de subsidie aan Humanitas incidenteel opgenomen, in afwachting van de behandeling van de WMO-nota. Nu die behandeling geweest is, kan de subsidie alsnog structureel toegekend worden.

	Bedrag voor nieuw beleid structureel € 1.500 <i>Wat is het resultaat?</i> <i>De subsidie is uitbetaald. Dit punt is afgerond.</i>
Vrije tijd <i>Deelprogramma:</i> <i>Sport</i>	<i>Accommodaties buitensport</i> <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> De gemeenteraad stelt naar verwachting in juni 2013 nieuw beleid vast voor de accommodaties van de buitensport. Onderdeel daarvan is een heldere afbakening van basisvoorzieningen (verantwoordelijkheid gemeente) en nevenvoorzieningen (verantwoordelijkheid sport). Waarschijnlijk moet de gemeente in een beperkt aantal gevallen basisvoorzieningen aanleggen/aanpassen. Daarbij zal het gaan om redelijk kleine bedragen. Bedrag voor nieuw beleid incidenteel € 50.000 <i>Wat is het resultaat?</i> <i>Met de verenigingen die nog geen zelfbeheer hebben is een inventarisatie gemaakt van de ontbrekende zaken. Uit deze inventarisatie komt een bedrag van € 44.000 als kostenpost naar voren. Het betreft alleen de ontbrekende (niet gebouw gebonden) basisvoorzieningen en/of de vervanging van afgekeurde basisvoorzieningen.</i>
Burger en bestuur <i>Deelprogramma:</i> <i>Lokale democratie</i>	<i>Bevrijdingsfestival</i> <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> In 2014 start het landelijke Bevrijdingsfestival in Assen. In de VDG is afgesproken dat daarom alle Drentse gemeenten hier een incidenteel bedrag van € 0,10 per inwoner voor beschikbaar stellen. Bedrag voor nieuw beleid incidenteel € 3.400 <i>Wat is het resultaat?</i> <i>Na overleg is afgesproken dat de provincie voor alle Drentse gemeenten de kosten voor haar rekening neemt. Dit bedrag kan daarom vrijvallen.</i>
Burger en bestuur <i>Deelprogramma:</i> <i>Lokale democratie</i>	<i>Sport Drenthe</i> <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> Sport Drenthe wil aan de slag met een uitvoeringsprogramma onder de naam 'Drenthe beweegt'. Onder die vlag vallen verschillende activiteiten die een relatie hebben met andere beleidsterreinen (gezondheid, onderwijs, recreatie en toerisme en economie). De provincie betaalt 60% van de kosten, de gemeenten samen 40%. In een VDG-overleg is afgesproken dat ook hiervoor een

	bedrag beschikbaar gesteld zou worden. Daarbij gaat het om € 5.450 per jaar in de jaren 2014 tot en met 2017. We gaan na twee jaar evalueren en daarom is er voor de eerste twee jaren samen een eenmalig bedrag nodig van € 11.000. Bedrag voor nieuw beleid € 11.000 incidenteel <i>Wat is het resultaat?</i> <i>Dit bedrag is bestemd voor de jaren 2014 en 2015. Het project 'DrentheBeweegt' loopt van 2013-2016 en is in april 2013 gestart. De gemeente Midden-Drenthe heeft zich eind 2013 aangesloten bij het project en € 10.900 betaald voor de jaren 2013 en 2014. Eind 2014 is het resterende deel van € 10.800 voor de periode 2015 en 2016 betaald nadat eerst de resultaten uit de periode 2013-2014 positief zijn beoordeeld.</i> <i>In principe loop het project door tot 2028 en wordt over een vervolg na 2016 op provinciaal en gemeentelijk niveau verder gesproken.</i>
Veiligheid <i>Deelprogramma: Openbare orde en veiligheid</i>	<i>Buitengewoon opsporingsambtenaar (Boa)</i> <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> De Boa voorziet in een behoefte in onze gemeente. De recente evaluatie maakt dat duidelijk. Deze opsporingsambtenaar treedt bemiddelend en corrigerend op als er sprake is van meldingen van kleine overlast. Voorbeelden zijn overlast door dieren, drank, geluid, afval, parkeren en jongeren. Bedrag voor nieuw beleid € 20.000 incidenteel <i>Wat is het resultaat?</i> <i>In de commissie Algemeen bestuur is de evaluatie in oktober besproken. De inzet van capaciteit op het gebied van handhaving APV en Drank- en horecawet heeft effect.</i> <i>De blauwe zones in Beilen en Westerbork worden gecontroleerd en een aantal kleine ergernissen kunnen in een gesprek worden opgelost. Tenslotte wordt de capaciteit ingezet bij de controle op de Drank- en horecawetgeving.</i> <i>De afgelopen periode is de noodzaak van handhaving van de genoemde taken voldoende gebleken, los van het feit dat het merendeel van deze taken ook wettelijk verplicht is.</i> <i>Daarnaast willen we ook handhaven op de regels die zijn vastgesteld. Aangezien de taken van de BOA specialistische kennis vereist - inclusief diploma's en cursussen - is de keuze indertijd gemaakt om de BOA extern in te huren.</i>
Veiligheid <i>Deelprogramma: Openbare orde en veiligheid</i>	<i>Uitvoering Drank- en Horecawet</i> <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> De gemeente heeft een extra taak gekregen: handhaving op basis van de Drank- en Horecawet. Het uitgangspunt is om die taak pragmatisch uit te voeren, aansluitend aan ons eigen beleid. Daarvoor zullen we zo nu en dan specialistische menskracht moeten inhuren. Om te bezien hoe zich dit ontwikkelt, is daarvoor in 2014 incidenteel een beperkt bedrag beschikbaar.

	Bedrag voor nieuw beleid incidenteel € 10.000 <i>Wat is het resultaat?</i> <i>In de evaluatie BOA is de handhaving op het gebied van de Drank - en horecawet meegenomen(zie hierboven). In de commissie is aangegeven dat er extra aandacht wordt gevraagd voor het overmatig alcoholgebruik door jongeren en een betere balans tussen de controles bij de detailhandel en de horecabedrijven. Dit element zal in de handhaving vanaf 2015 worden meegenomen.</i>
Zorg en Welzijn <i>Deelprogramma: Sociale samenhang en leefbaarheid</i>	<i>'t Geruzie Veurbij / buurtbemiddeling</i> <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> Door middel van dit project dragen we bij aan het voorkomen en oplossen van burenruzies. Daarmee ondersteunen we als gemeente de sociale samenhang en kracht in straten, wijken en buurten. Omdat andere financieringsbronnen wegvallen, zijn Woonservice en de gemeente nu de enige financiers van dit project. Met dit bedrag blijft het project bestaan op het meest sobere niveau. Bedrag voor nieuw beleid structureel € 12.500 <i>Wat is het resultaat?</i> <i>In 2014 heeft het project Burenbemiddeling Midden-Drenthe 21 gevallen in behandeling genomen. 10 gevallen zijn opgelost, waarvan 8 door het voeren van bemiddelingsgesprekken, in 2 gevallen is advies gegeven. 6 aanmeldingen waren ongeschikt voor het project Burenbemiddeling. Van de 21 gevallen die in behandeling genomen zijn komen 13 gevallen uit Beilen, 4 uit Westerbork en 4 uit andere dorpen. De gevallen worden verwezen door de politie (wijkagenten en frontoffice medewerkers), gemeente (medewerkers gemeentewinkel en BOA) en Woonservice. In het totaal zijn er 33 gesprekken gevoerd door de vrijwilligers (intakegesprekken en bemiddelingsgesprekken)</i>
Werk en Inkomen <i>Deelprogramma: Werkgelegenheid</i>	<i>Drentse Bedrijvenlocaties</i> <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> Het lidmaatschap van de Drentse Bedrijven Locaties brengt ons in verbinding met de NOM, Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland. De komende periode moet blijken of de rol van de NOM en ook onze gemeentelijke betrokkenheid voldoende toegevoegde waarde hebben. Tegelijk is het op dit moment verstandig nog aangehaakt te blijven, zodat we als gemeente in elk geval in beeld zijn bij eventuele projecten en investeringen. Bedrag voor nieuw beleid incidenteel € 8.100

<i>Wat is het resultaat?</i> <i>Eind 2013 hebben we kritisch gekeken naar de werkzaamheden en toegevoegde waarde van de stichting Drentse Bedrijven Locaties voor Midden-Drenthe. Er is onvoldoende duidelijk geworden wat het ons brengt en daarom is het lidmaatschap per 1 januari 2014 opgezegd. Het beschikbaar bedrag vloeit terug naar de algemene middelen.</i>	
Werk en Inkomen <i>Deelprogramma: Werkgelegenheid</i>	<i>Promotie door deelname beurzen</i> <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> We hebben als gemeente duidelijke ambities op het gebied van Recreatie en Toerisme, Wonen en Werken. Om die ambities te kunnen realiseren moeten we als gemeente zichtbaar zijn, onder andere op beurzen zoals de beurs Bouwplan en de Open Bedrijven Dagen. Bedrag voor nieuw beleid structureel € 10.000 <i>Wat is het resultaat?</i> <i>In 2014 zijn er verschillende beurzen georganiseerd. Wonen in Midden-Drenthe is gepromoot op de Woonbeurs en in mei zijn de Bouw en Woonweken geweest. De eerste Bouw en Woonweken die samen met ondernemers is georganiseerd was een succes. Ondernemen in Midden-Drenthe is tijdens de Bedrijven Contact Dagen Drenthe en Open Bedrijven Dag Midden-Drenthe gepromoot. Beide evenementen waren goed voor het vergroten en versterken van het lokale netwerk. Er zijn nieuwe samenwerkingen tot stand gekomen en in een korte periode is met veel ondernemers gesproken.</i>
Werk en Inkomen <i>Deelprogramma: Werkgelegenheid</i>	<i>Deelname EDR</i> <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> De gemeenteraad heeft besloten om toe te treden tot de Eems Dollard Regio. Voor de kosten van het lidmaatschap en voor eigen activiteiten om (Europese) subsidies te verkrijgen is een structureel bedrag van € 10.000 toereikend. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om voorbereidingskosten voor projecten die niet in een project zelf meegefinancierd worden. Bedrag voor nieuw beleid structureel € 10.000 <i>Wat is het resultaat?</i> <i>Vanaf 1 januari 2014 zijn we lid van de EDR. Na een inventarisatie van de Europese programma's en subsidies is per beleidsterrein gekeken of er een</i>

	verbinding gelegd kan worden met Europa. Dit jaar is gebruikt om op de hoogte te blijven van nieuwe ontwikkelingen op Europees subsidiegebied en om aandacht te besteden aan het leggen van netwerken. In 2015 zal op basis van ons eigen beleid de mogelijkheden in Europa worden opgepakt. Er wordt ingezet op kennisuitwisseling en subsidie voor cofinanciering. Belangrijke thema's zijn wonen, werken, milieu en duurzaamheid.
Bouwen, wonen en milieu Deelprogramma: Ruimtelijke ontwikkeling	<i>Centrumgebied Beilen</i> <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> Het masterplan Beilen dateert van 2006. Sinds die tijd zijn er diverse ontwikkelingen geweest (economische teruggang, webwinkels e.d.) die vragen om een nieuwe kijk op het centrumgebied in Beilen. Samen met de betrokkenen gaan we bezien hoe we, waar mogelijk door concrete maatregelen, het centrumgebied van Beilen vitaal kunnen houden. Bedrag voor nieuw beleid incidenteel € 50.000 <i>Wat is het resultaat?</i> <i>Het bedrag is voor een deel overgeheveld naar 2015.</i> <i>In 2014 is een deel van het budget ingezet om een analyse met projectenmap te maken, deze documenten zijn in november 2014 opgeleverd en besproken in de commissie Ruimte en Groen.</i> <i>De analyse en de projectenmap, bestaande uit een aantal deelprojecten, zijn de basis voor de werkzaamheden van 2015. Een voorbeeld van een deelproject dat wij als gemeente uitvoeren is het wijzigen/verbeteren van de parkeerroute. De inzet van de Retail Academie van mkb-noord is een deelproject waarin wij als gemeente ondersteunend zijn; hierin zijn de ondernemers leidend.</i>
Vrije tijd Deelprogramma: Recreatie	<i>Stimulering recreatie Drentse Hoofdvaart</i> <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> Het recreatief gebruik van de Drentse Hoofdvaart gaat naar verwachting toenemen, onder andere door de opening van het kanaal Ter Apel – Erica. Zowel de vaart zelf als de omgeving zijn toeristisch interessant gebied. Samen met het Recreatieschap en de gemeenten Assen, Meppel en Westerveld gaan we maatregelen nemen om toeristen te stimuleren te komen en langer te blijven door gebruik te maken van die historie: verhalen verzamelen en daarna verbeelden in bijvoorbeeld informatieborden of verhalenpalen. Bedrag voor nieuw beleid incidenteel € 10.000 <i>Wat is het resultaat?</i> <i>Het gehele budget is overgeheveld naar 2015, omdat niet alle gemeenten voldoende middelen beschikbaar hadden in 2014. In 2015 bekijken we gezamenlijk met het Recreatieschap Drenthe de mogelijkheden om dit project in</i>

Bouwen, wonen en milieu	<i>Het gebied achter de Schapendrift</i> <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> Dit gebied is de afgelopen jaren langzamerhand achteruit gegaan. In samenwerking met de bewoners gaan we het terrein opknappen door een combinatie van maatregelen zoals het verkopen van stukjes grond en het opknappen van het resterende terrein. Dat doen we in de vorm van een buurtproject. De keuze voor deze aanpak kan betekenen dat de uitvoering wat meer tijd in beslag neemt, maar uiteindelijk een positief sociaal en ruimtelijk effect heeft. <i>Deelprogramma: Dorps- en wijk- vernieuwing & Volkshuisvesting</i> Bedrag voor nieuw beleid incidenteel € 100.000 <i>Wat is het resultaat?</i> In oktober 2014 is het ontwerp van het plan gepresenteerd aan de bewoners. Opmerkingen zijn waar mogelijk verwerkt in het definitieve ontwerp. In december 2014 heeft de raad ten behoeve van de uitvoering van het plan een aanvullend krediet beschikbaar gesteld van € 75.000. Deze middelen komen beschikbaar uit de opbrengst van verkochte gronden. Om dit grote gebied op te knappen is in totaal € 175.000 benodigd. In het bestedingsplan was al rekening gehouden met een budget van € 100.000. Inmiddels is het plan vastomlijnd en in de buurt met instemming begroet. Uitvoering vindt plaats in 2015. Het project wordt ook benut om het regenwater van de sporthallen en de verharding in de directe omgeving af te koppelen van het gemengde stelsel.
Onderwijs en jeugd	<i>Speelvoorzieningen Nagtegaal Beilen</i> <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> In het Beleidsplan Spelen (2011) is beschreven dat er in de hele gemeente een aantal verbeteringen nodig is, door het aanleggen van nieuwe speelvoorzieningen of het verbeteren van bestaande speelvoorzieningen. De benodigde middelen zijn begroot op € 100.000. Daarvan is in 2012 € 50.000 besteed. In 2013 hebben we hier geen prioriteit aan gegeven en daarom is er ook geen extra geld in het bestedingsplan opgenomen. Voor 2014 kiezen we voor speelvoorzieningen in de wijk Nagtegaal waar veel kinderen wonen maar relatief weinig speelvoorzieningen zijn. Hiervoor is een krediet van € 25.000 nodig. <i>Deelprogramma: Lokaal jeugdbeleid</i> Bedrag voor nieuw beleid structureel € 5.750 <i>Wat is het resultaat?</i> De speelvoorzieningen zijn in overleg met de wijk uitgebreid.

Openbare ruimte	<i>Pilot Drents Groen en Groenplan Wijster</i> <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> In Wijster leeft bij een groep inwoners de wens om meer fruitbomen in het dorp te krijgen. Landschapsbeheer Drenthe en de BOKD werken aan een projectplan, waarbij ook Dorpsbelangen Wijster is betrokken. Incidentele kosten € 10.000. Het beoogde resultaat: heringerichte erven in en aan de rand van Wijster, waarbij inwoners zelf voor het onderhoud gaan zorgen. In het Groenbeleidsplan 2006 – 2015 staat ook een aantal maatregelen voor het openbaar groen in Wijster. Het ligt voor de hand om dat meteen op te pakken, in combinatie met de pilot Drents Groen.
Deelprogramma: Groen	Bedrag voor nieuw beleid incidenteel € 25.000 <i>Wat is het resultaat?</i> <i>De deelnemers hebben in samenspraak met Landschapsbeheer Drenthe en de BOKD een plan gemaakt. De uitvoering is nagenoeg afgerond. In april 2015 volgt nog de Phoenixstraat.</i>
Onderwijs en jeugd	<i>Jeugdvoorziening Korhoenlaan Beilen-West</i> <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> In Beilen-West is behoefte aan meer voorzieningen voor jongeren van pakweg 10 tot 14 jaar. De bewoners zien daarvoor een mogelijkheid door het bestaande terrein aan de Korhoenlaan op te waarderen met een voetbalkooi, enkele survivalonderdelen en meubilair.
Deelprogramma: Lokaal jeugdbeleid	Bedrag voor nieuw beleid incidenteel € 25.000 <i>Wat is het resultaat?</i> <i>De buurt heeft zelf onderzoek gedaan hoe de jeugdvoorziening er uit zou moeten zien. Op basis van de wensen is een plan gemaakt dat inmiddels is uitgevoerd. Bij de huidige jongerenhangplek (de groene iglo) is een voetbalveld met een hekwerk er omheen gemaakt worden en er is een uitdagend klimobject voor oudere kinderen gerealiseerd. De buurt heeft in zelfwerkzaamheid bijgedragen. Vanuit reguliere budgetten verbetert de gemeente in het voorjaar van 2015 op beperkte schaal de verharding en het openbare groen.</i>
Openbare ruimte	<i>Bruggenbeheer – brug no 7 De Hullen, Drijber</i> <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> Bij inspecties in 2011 en 2012 is duidelijk geworden dat de staaldikte van langs- en dwarsliggers door roest afneemt. De brug wordt daardoor te zwak voor het huidige zware verkeer. De brug is inmiddels 80 jaar oud en nu aan vervanging toe. Er is een krediet nodig van € 300.000.
Deelprogramma: Verkeer	

	Bedrag voor nieuw beleid structureel € 24.000 <i>Wat is het resultaat?</i> <i>De brug is vernieuwd en weer in gebruik.</i>
Openbare ruimte <i>Deelprogramma: Verkeer</i>	<i>Infrastructuur Zuidmaten</i> <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> Begin 2013 heeft de gemeenteraad een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor de ontsluiting van de Zuidmaten. Richtinggevend daarbij waren en zijn de afspraken die de gemeente en de DOMO (Friesland Campina) in de herfst van 2012 hebben gemaakt. In 2014 komen de maatregelen tot uitvoering. Hiervoor is een krediet van € 700.000 nodig. Bedrag voor nieuw beleid structureel € 56.000 <i>Wat is het resultaat?</i> <i>De planvorming is in het verslagjaar afgerond. De uitvoering start in 2015.</i>
Openbare ruimte <i>Deelprogramma: Verkeer</i>	<i>Herinrichting infrastructuur Westerbork</i> <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> Vanuit de structuurvisie Westerbork hebben gemeenteraad en college diverse besluiten genomen en middelen beschikbaar gesteld. Voor de schoolroutes, het Van Weezelplein, de Molenweg en het doorgaand verkeer is een krediet beschikbaar gesteld van € 2.500.000. We hebben een BDU-subsidie aangevraagd voor een bedrag van € 400.000. Aanvullend daarop is nu een krediet nodig van € 2.000.000 voor de herinrichting van de wegstructuur Westeinde/Hoofdstraat/Oosteinde. Daarmee is voor de herinrichting van de infrastructuur in totaal een krediet van € 4.900.000 beschikbaar, ervan uitgaande dat we de subsidie inderdaad ontvangen. Bij de aanpassingen in de infrastructuur wordt in beperkte mate gelijktijdig ook uitvoering gegeven aan het Groenbeleidsplan 2006-2015. Te denken valt aan het vervangen van verouderde plantvakken en de uitvoering van structuurverbeterende maatregelen. Bedrag voor nieuw beleid structureel € 160.000 <i>Wat is het resultaat?</i> <i>In september is de aannemer gestart met de eerste werkzaamheden voor de veilige schoolroutes. Om het dorp zo goed mogelijk toegankelijk te houden is veel aandacht besteed aan de bereikbaarheid. Het totale project voor de veilige schoolroutes wordt daarom in fases uitgevoerd. Afronding van dit deel van de totale herinrichting is gepland voor de start van het nieuwe schooljaar (zomer 2015).</i>

Vrije tijd	<i>Wandelroute Stroompad</i> <i>Wat wilden we bereiken (tekst begroting 2014)?</i> Deze wandelroute is onderdeel van de totale wandelstructuur in en rond Beilen, uiteindelijk leidend tot een rondje Bijlloo. De route legt een verbinding tussen het centrum van Beilen en het buitengebied Alting en Klatering. De route sluit ook aan bij de Roel Reintjesroute en de natuurroute Waterwingebied. Ook kan de route genomen worden vanuit het Mijmerpad van GGZ Drenthe. De totale kosten bedragen naar verwachting € 31.500. Naast de bijdrage van de gemeente, is er sprake van zelfwerkzaamheid en bijdragen uit het Fonds Vitaal en Sociaal Economische Vitalisering. Het onderhoud zal gebeuren door bewoners/cliënten van GGZ Drenthe.
Deelprogramma: Recreatie	Bedrag voor nieuw beleid incidenteel € 13.500 <i>Wat is het resultaat?</i> <i>Het pad is gerealiseerd. In het voorjaar van 2015 zijn nog enkele aanvullende voorzieningen (bankje, digitaal infopaneel) gerealiseerd.</i>

Jaarverslag

Programmaverantwoording

Programma

Deelprogramma

Burger en Bestuur

Lokale democratie

Dienstverlening

Programmadoelstelling

Het goed besturen van de gemeente. Wezenlijke onderdelen daarvan: het betrekken van burgers en organisaties bij de besluitvorming, het waarborgen van de integriteit van bestuur en organisatie en het bieden van goede dienstverlening.

Beleidskader

- Notitie 'Voor burger en bestuur'
- Dienstverleningsprogramma 2012 – 2015 'Resultaten voor de klant'

Coalitieakkoord

Coalitieakkoord 2010-2014

- Voortzetting rondes langs de dorpen. De vraag is: hoe behouden we de aansluiting van inwoners bij wat er in hun omgeving gebeurt, bij de mensen die hen vertegenwoordigen vanuit het dorp, en bij het openbaar bestuur?
- Investeren in het actueel houden van informatie over grote projecten in onze gemeente. Dat doen we door op de website een actuele projectenkalender bij te houden. De mogelijkheden van inspraak vermelden we daarbij.
- Een open houding naar de samenleving en een open houding naar de gemeenteraad. We gaan graag met de raad na hoe we samen goede besluiten kunnen nemen en wat daarvoor in de voorbereiding op die besluiten nodig is.
- Bestuurders moeten van onbesproken gedrag zijn. Bestuurders vervullen in de organisatie een voorbeeldfunctie wat betreft integriteit.
- Dienstverlening aan onze inwoners (dicht bij de mensen staan, pragmatisch en oplossingsgericht) blijft voor ons een van de belangrijkste speerpunten.

Coalitieakkoord 2014-2018

- Sleutelwoord in alle vormen van samenwerking is communicatie. Dat betekent: op tijd beginnen met communiceren, duidelijk maken wat het doel en effect van de communicatie is en in gewone en begrijpelijke taal schrijven. Dat zal, nog meer dan nu, het visitekaartje van onze gemeente zijn.

Relatie met andere programma's

Alle programma's

Ontwikkelingen

Deelprogramma Lokale democratie

Ontwikkelingen

Met het bestaande communicatiebeleid geven we een impuls aan de PR om de betrokkenheid van de burgers te vergroten. Dit doen we door middel van 'aanhaken' bij bestaande activiteiten in de gemeente, een andere invulling van de gemeenteberichten en het maken van specials. Het communicatiebeleid voorziet verder in het gebruik van verschillende communicatiemiddelen per doelgroep, een (pro)actief persbeleid, het gebruik van de website, het werken met een klantenpanel en het gebruik van social media.

Van belang blijft daarbij om van te voren duidelijk te communiceren over welke onderdelen van een visie of plan al vaststaan, en op welke onderdelen nog inspraak mogelijk is. Er zal vooral aandacht moeten zijn voor de terugkoppeling naar de burgers. Dus wat doen wij als gemeente concreet met de inbreng van burgers en op welke manier communiceren wij.

Wat hebben we bereikt?

Het creëren van draagvlak voor beleid door burgers vroegtijdig te betrekken bij het politieke proces en de besluitvorming.

Algemene doelstellingen

	Voldoende aandacht voor burgerparticipatie en (interactieve) communicatie
--	---

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Jaarverslag 2012 en 2013 Ombudscommissie	11 september 2014	rc Algemeen Bestuur
Jaarverslag 2013 Rekenkamercommissie	5 juni 2014	raad

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doelstellingen	
Wat	Wanneer
Concrete keuzes over vorm en inhoud en moment van communicatie en terugkoppeling over de doorwerking van de inspraak / inbreng van burgers	Jaarlijks

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Lokale democratie				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	908	958	934	24
baten	0	0	0	0
resultaat voor bestemming	908	958	934	24
mutaties reserves	0	0	0	0
resultaat na bestemming	908	958	934	24

Deelprogramma Dienstverlening

Ontwikkelingen

Dienstverleningsprogramma

Vanaf 2007 is er onder de vlag van het Dienstverleningsprogramma gewerkt aan de ontwikkeling van de dienstverlening. Dit programma is in 2014 afgerond met een positief resultaat, zowel inhoudelijk als financieel.

Digitaal werken

Reeds enkele jaren werkt de gemeentelijke organisatie zaakgericht en digitaal. Medio 2013 is de invoering hiervan geëvalueerd met de hele organisatie. Op basis van ervaringen van medewerkers zijn de belangrijkste ontwikkelpunten bepaald. Er is een gebruikersgroep opgericht met als doel de organisatie een belangrijke stem te geven bij de doorontwikkeling van zaakgericht en digitaal werken. Vanuit de gebruikersgroep is er in 2014 gewerkt aan de verbetering van de gebruikersvriendelijkheid. In 2015 staat archivering inclusief zoeken en vinden op de agenda van deze groep.

Het verder ontwikkelen van de processen is een continue proces. Zaakgericht werken vormt daarbij telkens de basis. Dat geldt ook voor de dienstverlening in het kader van de 3 decentralisaties. De invoering hiervan heeft in 2014 plaatsgevonden.

Klantgericht werken

Burgers en bedrijven profiteren van de invoering van digitaal werken. De voortgang van de afhandeling van de aanvragen is te volgen via de website, ook zijn de stukken in te zien. Er kunnen verder eenvoudig stukken toegevoegd of berichten verstuurd worden naar de medewerker-behandelaar van een zaak. We krijgen positieve reacties van klanten over de nieuwe mogelijkheden. Tegelijkertijd zien we dat er ook nog genoeg te verbeteren is rondom dienstverlening en communicatie met onze klanten. In 2014 is een begin gemaakt met een verbeterslag in de communicatie per brief en e-mail, als visitekaartje van onze dienstverlening. Dit loopt door in 2015.

Beschikbaar en bereikbaar

In 2014 is ook gekeken naar het cultuuraspect van de dienstverlening. Beschikbaarheid en bereikbaarheid voor burger en bestuur is een hoofdthema dat daaruit naar voren is gekomen. Daarbij

wordt gekeken naar alle vormen van klantcontact, van balie tot post en van telefonie tot op afspraak. De afspraken en kaders omtrent dit onderwerp hebben in 2014 vorm gekregen. Het klantenpanel is hierbij ook betrokken. In 2015 zal de besluitvorming plaatsvinden, waarna de kaders als leidraad zullen dienen bij de inrichting van een nieuwe telefonieomgeving en de hal. Deze projecten zullen in 2015 starten.

Website

Op 9 januari 2014 is de nieuwe website van de gemeente in productie genomen. Het resultaat is een vraaggestuurde website waarbij er een centrale rol is weggelegd voor 'zoeken en vinden'. Het jaar 2014 heeft in het teken gestaan van het verder verbeteren van de informatievoorziening. Dit is een continu proces om ervoor te zorgen dat burgers eenvoudig kunnen vinden wat ze zoeken.

Informatiebeveiliging

Met het steeds transparanter worden van de overheid en de intrede van digitale dienstverlening is informatiebeveiliging en kwaliteitszorg niet meer weg te denken. Het aantal audits rondom de informatievoorziening is gestegen met de komst van basisregistraties en digitale dienstverlening (ook tussen overheden). De planning is om in 2015 alle processen rondom informatievoorziening en informatiebeveiliging te bundelen in een kwaliteitshandboek en dit in te passen binnen ons zaakstelsel. Dit om daarmee de kwaliteit te waarborgen voor de verschillende deelgebieden: Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Personen (BRP), DigiD, Suwinet (landelijk stelsel voor digitale uitlevering van gegevens van burgers en bedrijven) en de Archiefwet en tegelijkertijd de auditdruk te reduceren.

Wat hebben we bereikt?

Als gemeente Midden-Drenthe werken we aan goede servicegerichte dienstverlening aan onze burgers. Als doelstelling hanteren we hierbij dat inwoners de dienstverlening beoordelen met gemiddeld een 7.

Beoordeling dienstverlening	2006	2008	2012	2014	2016	2018
Inwoners beoordelen dienstverlening met gemiddeld een 7 (streefcijfer)	6,7	7,3	7,5			

Tweejaarlijks doet onze gemeente mee aan het onderzoek van 'Waar staat je gemeente'. Eind 2014 heeft het laatste onderzoek plaatsgevonden.

Op dit moment vinden de analyses plaats. In het tweede kwartaal van 2015 ontvangt u de resultaten.

Los van dit alles gaan we door met het verbeteren van onze dienstverlening. Voor de toekomst wordt gekeken of in plaats van tweejaarlijks de beoordeling van de dienstverlening ook met meer continuïteit gemeten kan worden (per maand of per kwartaal). Binnen andere gemeenten wordt inmiddels ervaring opgedaan met een methode waarbij met een beperkt aantal vragen (maximaal 5) kwalitatief onderzoek wordt gedaan kort na het moment waarop de dienstverlening heeft plaatsgevonden. Deze methode levert door de tijd heen een completer beeld, voorkomt dat burgers afhaken vanwege het grote aantal vragen (ca. 50 bij 'Waar staat je gemeente') en doordat de vragen door de jaren heen hetzelfde zullen zijn wordt afbreuk door het veranderen van het onderzoek beperkt. In 2015 zal deze methode uitgewerkt worden. Bij de uitwerking wordt ook het klantenpanel betrokken.

Indicatoren

Naast de algemene beoordeling van de dienstverlening door de burger hanteren we voor onze dienstverlening een aantal indicatoren waarmee inhoudelijk het niveau van de dienstverlening wordt

gemeten. Deze indicatoren richten zich enerzijds op de verschillende vormen van klantcontact (telefoon, e-mail, balie, post) en anderzijds op de afhandeling van de dienstverlening zelf (afhandeltermijnen).

Indicatoren afhandeling klantcontacten	Doel	2010	2011	2012	2013	2014
		Gerealiseerd				
Aantal opgenomen telefoontjes binnen 20 seconden	80%	80%	81%	-	-	-
Beantwoording van de brieven binnen 10 dagen	80%	-	-	57%	65%	61%
Aantal klanten dat minder dan 10 minuten wacht	80%	80%	83%	84%	90%	89%

Aantal opgenomen telefoontjes binnen 20 seconden

Vanwege gebruik van verouderde software van de huidige telefooncentrale is het niet mogelijk deze kengetallen momenteel te extraheren. De invoering van een nieuw telefonieplatform is in 2012 stopgezet in afwachting van een betere samenvoeging tussen vast en mobiel telefoonverkeer. Deze integratie is gewenst om stappen te kunnen zetten op het gebied van de bereikbaarheid van de individuele medewerker naar onze burgers.

Beantwoording van brieven binnen 10 dagen

Voor deze indicator geldt dat deze onder de doelstelling ligt. Daarbij moet opgemerkt worden dat hierbij wordt gekeken naar een navolgbare beantwoording/reactie binnen 10 werkdagen. Wanneer een brief of webformulier wel wordt afgehandeld binnen 10 werkdagen, maar de beantwoording niet navolgbaar is (d.w.z. geen brief, email of telefoonnotitie), voldoet deze niet aan de norm voor deze indicator. Dit terwijl aangenomen mag worden dat afhandeling binnen 10 werkdagen betekent dat een vraag beantwoord is. Wanneer de afgehandelde zaken binnen 10 werkdagen wel meegenomen zouden worden komt het percentage voor 2014 op 84%.

Indicatoren afhandeling klantvragen/dienstverlening	Doel	2010	2011	2012	2013	2014
		Gerealiseerd				
Afhandeling vergunningen binnen de wettelijke termijn	100%	99%	95%	96%	96%	91%
Afhandeling bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn	100%	73%	75%	88%	92%	93%
Afhandeling meldingen binnen 5 dagen	80%	-	-	87%	85%	67%

Afhandeling meldingen binnen 5 dagen

Het aantal meldingen opgelost binnen 5 dagen is lager dan in eerdere jaren. Dit heeft vooral te maken met meldingen die betrekking hebben op planmatig of periodiek onderhoud, bijvoorbeeld snoeiwerkzaamheden in het najaar.

In 2013 werd de volgende werkwijze gevolgd: de melding werd afgehandeld als de werkzaamheden in het onderhoudsprogramma werden opgenomen. Het daadwerkelijke onderhoud had dan nog niet plaatsgevonden. In 2014 is dit aangepast: de melding bleef in het systeem open staan tot het moment dat het onderhoud had plaatsgevonden. Daarna werd de melding afgesloten.

Het percentage 'afgehandeld binnen 5 werkdagen' daalde hierdoor. De werkwijze rondom de afhandeling van meldingen is begin 2015 opnieuw aangepast. De inzet is dat dit een positief effect heeft op het resultaat van deze indicator.

Klachten

De behandeling van klachten is een wezenlijk onderdeel van de dienstverlening. Het gaat daarbij om klachten zoals bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht: klachten gericht tegen het handelen en gedrag van medewerkers en (leden van) het college.

Het door Necker van Naem in 2014 verrichte onderzoek geeft onder andere aanbevelingen over de behandeling van klachten. Daarbij gaat het vooral over het verantwoorden van wat er met klachten gebeurt, zowel in de fase van minnelijk overleg als in de fase van de formele afhandeling.

We hebben als college daarom eind 2014 onze interne manier van werken formeel vastgelegd en ter informatie aan de commissie Algemeen Bestuur aangeboden. In 2015 gaan we, als onderdeel van 'De basis op orde' nog verder kijken naar de manier hoe we beter om kunnen gaan met klachten en bezwaarschriften.

Hieronder staat het eerste jaaroverzicht klachten, zoals we dat aanbieden op grond van de genoemde interne werkwijze.

Omdat 2014 het eerste jaar is dat we de klachten op deze manier in beeld brengen, zijn er nog geen vergelijkingscijfers met voorgaande jaren.

Gelet op de vele duizenden klantcontacten die er per jaar plaatsvinden, is een aantal van 40 klachten op jaarbasis naar onze indruk een redelijk aantal. Dat geldt ook voor het aantal klachten dat, doorgaans in de minnelijke fase, gegrond blijkt te zijn. Het zijn signalen die bestuur en organisatie scherp houden op de kwaliteit van de dienstverlening.

Een verbeterpunt voor 2015 is het tijdig in behandeling nemen van een klacht: de daarvoor afgesproken termijn van 5 werkdagen wordt in teveel gevallen niet gehaald.

Jaaroverzicht 2014	Aantal
Klachten	40
<i>Inhoud klacht</i>	
Niet of te laat gereageerd door de gemeente	14
Geen correcte behandeling van de klant door de gemeente	11
Overige	15
<i>Uitkomst klacht</i>	
(Deels) gegrond	25
Ongegrond	15
<i>Afhandelingssnelheid</i>	
1 contact ≤ 5 werkdagen ¹	22
1 contact > 5 werkdagen	14
gemiddeld aantal werkdagen	5
afhandeling ≤ 42 dagen ²	30

afhandeling > 42 dagen	9
gemiddeld aantal dagen	38

¹ de gemeentelijke norm is dat het eerste contact plaatsvindt binnen 5 werkdagen

² de norm in de Algemene wet bestuursrecht is dat de gemeente binnen 6 weken een beslissing moet nemen

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het verbeteren van onze dienstverlening gebeurt continu. Ook door onderzoek te doen en in rapportages te laten zien wat we doen.

Onderdeel	Wanneer
Uitvoering Dienstverleningsprogramma	Afgerond in 2014
Burgeronderzoek 'Waar staat je gemeente'	Elke 2 jaar

Dienstverleningsprogramma

Het dienstverleningsprogramma is de afgelopen jaren de kapstok geweest voor projecten met als doel om de dienstverlening te verbeteren, te voldoen aan wettelijke verplichtingen en een efficiëncyslag te maken.

Enkele projecten uit dit programma zullen nog doorlopen in 2015. Het nieuwe werken, een nieuw telefonieplatform, de herinrichting van de hal en de inrichting van de BGT (Basiskaart Grootschalige Topografie) zijn daarvan de belangrijkste. De inrichting van de BGT loopt door tot 2019. Van de andere projecten is de verwachting dat ze in 2015 worden afgerond. Reeds beschikbaar gestelde middelen zullen hiervoor ingezet worden. Er is geen aanvullende financiering benodigd voor 2015.

Dienstverlening maakt ook onderdeel uit van de managementrapportage die sinds 2014 elk kwartaal wordt opgesteld en geanalyseerd. De indicatoren zoals hiervoor besproken maken onderdeel uit van die rapportage. Vanuit de bedrijfsvoering wordt op deze manier continu gewerkt aan het verbeteren van de dienstverlening.

De ontwikkeling zal in 2015 doorgaan. Naast alle overzichten en rapportages zal een belangrijker deel van de verbetering van onze dienstverlening worden gehaald uit houding en gedrag van onze medewerkers. Daartoe hebben we eind 2014 een begin gemaakt met het ontwikkelen van een visie op onze organisatie, verwoord in de begrippen: dichtbij, daadkracht en duidelijk. In 2015 wordt deze visie in de hele organisatie verder uitgedragen en gaat elke medewerker daarmee praktisch aan de slag.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Dienstverlening				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	1.719	1.731	1.770	-39
baten	-511	-505	-541	36
resultaat voor bestemming	1.208	1.226	1.228	-2
mutaties reserves	0	-19	-19	0
resultaat na bestemming	1.208	1.207	1.209	-2

Programma

Deelprogramma

Werk en inkomen

Werkgelegenheid

Inkomen en Reintegratie

Nieuwkomers

Inkomensondersteuning

Programmadoelstelling

Het bevorderen en behouden van de werkgelegenheid en het bevorderen van de arbeidsdeelname, zodat inwoners in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien.

Het verstrekken van een uitkering en (financiële) ondersteuning aan inwoners die daar recht op hebben.

Beleidskader

- Nota grondbeleid
- Landbouwontwikkelingsvisie
- Masterplan Beilen Centrum
- Aan de slag! Re-integratiebeleid 2007-2011 Gemeente Midden-Drenthe
- Uw goed recht! Armoedebelaid 2008-2012 Gemeente Midden-Drenthe
- Maatwerk in Meedoen, Beleid sociale activering 2010 – 2014
- Beleidsnotitie 'Modernisering van de Wet sociale werkvoorziening'
- Nota + Plan van aanpak vrijwilligersbeleid 2008 'Meedoen in Midden-Drenthe'
- Nota Natuurlijke Kracht (economisch beleid)
- Nota schuldhulpverlening 2013-2017

Coalitieakkoord

Coalitieakkoord 2010-2014

- In stand houden van het sociaal beleid, inclusief het armoedebelaid.
- Voor inwoners die door een gebrek aan geld als gevolg van gemeentelijke bezuinigingen niet meer kunnen participeren in activiteiten is er een financieel vangnet.
- Het stimuleren van werk(gelegenheid) en de economie.

Coalitieakkoord 2014-2018

- Het nieuwe beleid voor de uitvoering van de Participatiewet kent een goede balans tussen aan de ene kant verplichtingen voor wie daarvoor verantwoordelijkheid kan dragen en aan de andere kant zorg voor wie kwetsbaar is en die verantwoordelijkheid niet kan dragen.
- We nemen in deze bestuursperiode een besluit over de positie van Alescon.
- We onderzoeken de mogelijkheid van één loket voor alle sociale vragen.
- Het stimuleren van werk(gelegenheid) en de economie door te verkennen welke rol de gemeente kan vervullen in de koppeling tussen onderwijs en bedrijfsleven.
- We vervullen als gemeentelijk werkgever een rol in het bieden van mogelijkheden voor mensen met een beperking.
- We ondersteunen plannen om in de gehele gemeente aansluiting op het glasvezelnetwerk mogelijk te maken.
- Wanneer het bedrijfsleven geconfronteerd wordt met lokale regels die als belemmerend worden ervaren, onderzoeken we de mogelijkheid om die regels af te schaffen of te veranderen.

- We onderzoeken de mogelijkheid en de behoefte om als gemeente een rol te spelen in het stimuleren van verduurzaming van de agrarische sector.
- We voeren, binnen onze mogelijkheden, een actief beleid om leegstand van winkels te voorkomen en op te lossen.

Relatie met andere programma's

- Onderwijs en jeugd
- Bouwen, wonen en milieu
- Openbare ruimte
- Zorg en Welzijn

Ontwikkelingen

De gemeente is voor het realiseren van het programma werk grotendeels afhankelijk van landelijke economische ontwikkelingen. Economische groei heeft zowel een positief effect op de plaatselijke werkgelegenheid als op de resultaten van het re-integratiebeleid. Omgekeerd geldt hetzelfde voor een stagnerende economie. Vanuit de organisatie wordt met het relatiebeheer volop gewerkt aan contacten met bedrijven en versterken van het ondernemingsklimaat.

Nu de economische crisis al enige jaren aanhoudt stijgt het aantal uitkeringen en neemt het beroep op schuldhelpverlening fors toe. De gemeente heeft sinds 2014 een eigen budgetconsulent in dienst en de wachttijden zijn sindsdien fors teruggelopen. Er wordt meer direct opgelost en minder doorverwezen naar de GKB.

In het sociaal akkoord van het kabinet met de sociale partners is het verplichte quotum voor arbeidsgehandicapten vervallen. In plaats daarvan hebben werkgevers zich verplicht om arbeidsgehandicapten in dienst te nemen. Geleidelijk aan moet dit er voor zorgen dat er vanaf 2020 jaarlijks landelijk 10.000 mensen met een arbeidshandicap worden aangenomen.

Deelprogramma Werkgelegenheid

Ontwikkelingen

Relatiebeheer

Relatiebeheer is essentieel om de lokale economie goed te kunnen faciliteren en stimuleren. Door onder andere actieve deelname aan de lokale netwerken, organisatie van een Open Bedrijvendag, deelname aan de Bedrijven Contact Dagen Drenthe en het bezoek aan ruim 20 bedrijven met burgemeester en/of wethouder(s) is inhoud gegeven aan het relatiebeheer.

Centrum Beilen

Samen met ondernemers en vastgoedeigenaren werken we aan een toekomstbestendig centrum van Beilen. In samenwerking met deze partners hebben we een analyse van het centrum en een projectenmap gemaakt. De projectenmap is de basis om te werken aan een toekomstbestendig Centrum Beilen. Een van de deelprojecten gaat in op de parkeersituatie en parkeerroutes. Hierin zijn we als gemeente trekker. De ondernemers zijn leidend als het gaat om het deelproject dat de Retail Academie van MKB Noord inschakelt.

Een van de symptomen van de huidige situatie is leegstand. Samen met de externe partners werken we aan een mogelijke oplossing.

Breedband

Het is in de toekomst erg belangrijk dat bedrijven, inwoners en toeristen beschikking hebben over een goede ICT-infrastructuur. Dit draagt bij aan de leefbaarheid en innovatiekracht in onze gemeente. We hebben een bijdrage geleverd voor de oprichting van de Stichting Marktverkenning Sterk Midden-Drenthe. De organisatie zet zich in om een hoogwaardig breedband netwerk te realiseren in Midden-Drenthe. Het gaat daarbij vooral om de kleinere buitendorpen.

Samenwerking

Vanaf 1 januari 2014 zijn we lid van de Eems Dollard Regio (EDR) geworden. We hebben regelmatig contact met EDR, Provincie Drenthe en SNN om te onderzoeken of en waar de kansen liggen voor onze eigen beleidsterreinen.

Arbeidsmarktregio Drenthe

Samen met vijf andere gemeenten en het UWV vormt de gemeente Midden-Drenthe de arbeidsmarktregio Drenthe. Emmen is trekker van dit samenwerkingsverband. Er wordt met spoed gewerkt om een aantal startdocumenten in 2015 klaar te hebben. Met name gaat dit over de regelgeving rondom het werkbedrijf. Via het werkbedrijf moeten de garantiebanen worden ingevuld.

Wat hebben we bereikt?

Algemene doelstellingen	
1.	Beschikken over voldoende beschikbare bedrijventerreinen en ruimte voor bedrijvigheid.
2.	Verdieping, verbreding en schaalvergroting van de aanwezige agrarische bedrijvigheid.
3.	Actualiseren bestemmingsplannen (voorwaardenscheppend).
4.	Gemeente is aanspreekpunt en gesprekspartner van het bedrijfsleven .

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
1.	Benutten huidige bedrijventerreinen Dambroeken, Ossebroeken (Beilen), Leemdijk West (Smilde) en Koekoeksdijk (Nieuw Balinge) door acquisitie.	Doorlopend
	Vestigingsvoorwaarden op peil houden en zo mogelijk verbeteren.	Doorlopend
2.	(Financieel) ondersteunen van projecten die passen binnen de landbouwontwikkelingsvisie.	Doorlopend
	Structureel overleg gemeentelijke overlegcommissie o.a. t.b.v. uitvoering landbouwontwikkelingsvisie.	Doorlopend
	4 keer overleg met landbouworganisaties	Jaarlijks
3.	Zie deelprogramma ruimtelijke ontwikkeling	Doorlopend
4.	Netwerken met belangenorganisaties en andere overheden	Doorlopend
	Promotie gemeente op beurzen en in publicaties	Doorlopend
	Proactieve houding naar ondernemers door ca. 100 bedrijfsbezoeken vanuit bestuur en ambtelijke organisatie.	Doorlopend

In 2014 zijn we doorgegaan met de acties uit het bovenstaande overzicht. Het belangrijkste doel is om een relatie op te bouwen met ondernemers. Met alle ondernemersverenigingen wordt periodiek

gesproken, en ook belangverenigingen als MKB/VNO-NCW Noord en de Kamer van Koophandel zijn onze gesprekspartners.

Als het gaat om de klantgerichte dienstverlening richting ondernemers zijn er goede stappen gezet. De beleidsmedewerker Economische zaken is een direct aanspreekpunt voor ondernemers en neemt een proactieve houding aan naar het bedrijfsleven.

In bijna alle bedrijfsbezoeken bespreken we onze opgave om mensen weer op de arbeidsmarkt te krijgen. Waar bedrijven mogelijkheden hebben wordt dit direct doorgegeven aan het team Werk .

Een belangrijke rol van de gemeente is het informeren en faciliteren van bedrijven rondom potentiële investeringen in onze gemeente. Hierbij gaat het om gevestigde bedrijven en nieuw te vestigen bedrijven. Goed relatiebeheer en het verbinden van partijen was en is daarbij essentieel.

Als gemeente hebben we met een aantal ondernemers deelgenomen aan de Bedrijven Contact Dagen Drenthe. Deze deelname was geslaagd, we hebben onze unieke punten goed kunnen positioneren. Daarnaast versterken ondernemers en overheid elkaar in de promotie van Midden-Drenthe. Op zaterdag 1 november 2014 hebben ondernemers en gemeente de derde Open Bedrijven Dag Drenthe in Midden-Drenthe georganiseerd. Samen met (bijna 60) ondernemers hebben we laten zien wat deze ondernemers doen en waarom ze dat in Midden-Drenthe doen.

Indicatie: uitgifte bedrijventerrein periode 2010-2014

Plan:	2010	2011	2012	2013	2014	Totaal uitgegeven	Totaal uitgeefbaar	%
Ossenbroeken fase 1								
Uitgegeven	10.058	6.117	0	483	0	135.892	165.800	82,0%
Dambroeken								
Uitgegeven	0	0	0	0	0	12.632	18.667	67,7%
Leemdijk								
Uitgegeven	0	0	0	0	0	11.696	26.051	44,9%
Koekoeksdijk Nieuw Balinge								
Uitgegeven	0	2.651	0	0	0	4.049	8.345	48,5%

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Werkgelegenheid				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
baten	-2.370	-2.370	-527	-1.844
lasten	2.568	2.585	788	1.797
resultaat voor bestemming	198	214	261	-47
mutaties reserves	32	27	-23	51
resultaat na bestemming	230	242	238	4

Deelprogramma Inkomen en Reintegratie

Ontwikkelingen

De doelstellingen uit de nota 'Aan de slag' (re-integratiebeleid) zijn zodanig opnieuw geformuleerd dat zij als doelstellingen gelden voor de periode tot eind 2014.

Het re-integratiebeleid richt zich op de doelgroep van de Wwb met als uiteindelijk doel regulier werk en onafhankelijkheid van een uitkering. Voor de doelgroep waar regulier werk niet of niet direct tot de mogelijkheden behoort, is er het beleid sociale activering. Dit beleid, vastgelegd in de Nota beleid sociale activering 2010-2014, Maatwerk in Meedoen (raadsbesluit 25 februari 2010), richt zich op maatschappelijke participatie van niet zelfredzame uitkeringsgerechtigden op grond van de Wwb. Voor 2014 was de prognose van het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering op 406 gesteld. De daadwerkelijk realisatie is 413. Een goede prognose geven blijft lastig. Enerzijds gaan er veel banen verloren door de slechte economische situatie en anderzijds komen er minder nieuwkomers op de arbeidsmarkt en stijgt het aantal uitstromers door pensionering.

In 2014 heeft er binnen de raad een stevige discussie plaatsgevonden over het gemeentelijk re-integratiebeleid. Dit naar aanleiding van klachten van een aantal uitkeringsgerechtigden. Dat heeft geresulteerd in een onderzoek naar het gemeentelijk bijstands- en re-integratiebeleid door onderzoeksbureau Necker van Naem en een benchmark door hetzelfde bureau. Hieruit kwam naar voren dat de transparantie en de navolgbaarheid van het gemeentelijk re-integratiebeleid beter kunnen.

In 2014 hebben we ons voorbereid op de Participatiewet. Hiertoe is een kadernota Participatiewet vastgesteld in december 2014 met daarbij horende verordeningen. In de kadernota is verder vastgelegd dat we het beleid uit de nota 'Aan de slag' continueren.

De uitvoering van de Wsw is voor de periode 2009-2014 opgedragen aan Alescon. Hiertoe is een raamovereenkomst gesloten. Voor de uitvoeringsjaren zijn de afspraken neergelegd in een uitvoeringsovereenkomst die jaarlijks opnieuw wordt vastgesteld.

In 2014 hebben we voor de periode 2015-2016 weer een nieuwe raam- en uitvoeringsovereenkomst afgesloten met Alescon. Deze borduurt voort uit de afspraken in de vorige periode.

Het aantal BBZ-aanvragen (Bijstandsbesluit Zelfstandigen) is bijna verdrievoudigd.

Wat hebben we bereikt?

Algemene doelstellingen	
1.	Het aantal bijstandsgerechtigden zo laag mogelijk houden door:
	Zoveel mogelijk inwoners met een bijstandsuitkering duurzaam uit te laten stromen naar betaald werk: • hoogste prioriteit voor jongeren tot 27 jaar; • hoge prioriteit voor nieuwe klanten bij aanbieden re-integratievoorziening.
	Bijstandsgerechtigden stimuleren om kennis en vaardigheden te vergroten om uitstroom te bevorderen.
2.	Stimuleren maatschappelijke participatie als uitstroom naar werk niet mogelijk is.
3.	Binnen beschikbare rijksbudget zoveel mogelijk mensen van de Wsw- wachtlijst geplaatst te krijgen met de volgende prioritering: • Jongeren tot 27 jaar die begeleid kunnen en willen gaan werken. • De overige Wsw-geïndiceerden die begeleid kunnen en willen gaan werken. • De overige Jongeren onder de 27 jaar. • De overige geïndiceerden op de wachtlijst volgens First in / First out-principe.

Indicator	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gemiddeld aantal Wwb- uitkeringen	304	304	355	350	350	399	413

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Jaarrekening werkvoorzieningschap Alescon	Jaarlijks, 2 ^e kwartaal	rc Welzijn, Raad

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doelstellingen			
	Wat	Doel	Resultaat 2014
1	Van alle nieuwe klanten heeft binnen drie maanden na een besluit op hun aanvraag een aanbod voor een re-integratievoorziening of ontheffing van de arbeidsvoorwaarden.	90%	ja
	Eind 2014 heeft van de jongeren tot 27 jaar met de volledige arbeidsverplichtingen een traject gericht op het vergroten van hun kennis en vaardigheden, dan wel een traject gericht op werk.	80%	ja
	Eind 2014 heeft van de alleenstaande ouders - met de volledige arbeidsverplichtingen - een parttime baan, een werkervaringsplek of een op werken gerichte re-integratievoorziening.	60%	ja
	Eind 2014 heeft van de bijstandsgerechtigden met een WSW-indicatie, en met de volledige arbeidsverplichtingen, een werkervaringsplek dan wel een scholingstraject.	60%	ja

	Eind 2014 is van de bijstandsgerechtigden van 50 jaar of ouder – met de volledige arbeidsverplichtingen – parttime aan het werk of in een traject gericht op werk.	50%	ja
2	Minimaal in 2014 begeleidt Meedoen Midden-Drenthe (steunpunt Vrijwilligerswerk) niet zelfredzame uitkeringsgerechtigden richting maatschappelijke participatie.	25	34
3	Wachtlijstbeheer Wsw door Alescon overeenkomstig Uitvoeringsovereenkomst Wsw 2009-2014	doorlopend	

De re-integratievoorzieningen die wij inzetten om deze doelen te bereiken zijn divers. Het betreft onder meer het aanbieden van (sollicitatie)cursussen en opleidingen, werkervaringsplaatsen, Work First trajecten en maatwerktrajecten.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Inkomen en Reintegratie				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	14.222	13.983	14.224	-241
baten	-11.977	-11.974	-12.457	482
resultaat voor bestemming	2.244	2.009	1.768	241
mutaties reserves	0	0	0	0
resultaat na bestemming	2.244	2.009	1.768	241

Deelprogramma Nieuwkomers

Ontwikkelingen

In 2014 heeft het Rijk ons geïnformeerd over de enorme landelijke toestroom aan vluchtelingen. Dit heeft onder andere tot gevolg dat de taakstelling huisvesting statushouders de komende jaren fors gaat toenemen. In de tweede helft van 2014 heeft dit al geleid tot een hogere bijstelling van de taakstelling. Vanaf 1 oktober 2014 is daarnaast Vakantiepark Oranje ingericht als opvanglocatie voor vluchtelingen.

Door een wetswijziging in de Wet inburgering zijn inburgeraars die een verblijfsvergunning hebben gekregen na 1 januari 2013, zelf financieel verantwoordelijk voor het invullen van de inburgeringsplicht. Voor de lopende trajecten van vóór 2013 zijn we als gemeente nog verantwoordelijk.

Wat hebben we bereikt?

Algemene doelstellingen	
	Mensen met een niet-Nederlandse achtergrond adequate zorg bieden door:
1.	Voldoen aan de gemeentelijke inburgeringstaken
2.	Voldoen aan huisvestingstaakstelling

We hebben het jaar 2014 afgesloten met een kleine achterstand op de huisvesting statushouders van 4 (saldo van -8 + 31 - 19). Oftewel 8 extra gehuisvest in 2013, een taakstelling van 31 in 2014 en een realisatie in 2014 van 19. De achterstand is volledig te wijten aan het feit dat een plaatsing op het allerlaatste moment niet doorging vanwege een noodzakelijke verbouwing aan de woning.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
1.	Het aanbieden van inburgeringsvoorzieningen aan inburgeringsplichtigen.	Doorlopend
2.	Vervullen huisvestingstaakstelling van ± 15 personen per half jaar.	Doorlopend
1& 2.	Subsidiëring Stichting Vluchtelingenwerk Noord-Nederland	Doorlopend

Indicatoren Huisvestingstaakstelling		2009	2010	2011	2012	2013	2014
	Achterstand + taakstelling	15+18	8+21	16+21	3+11	-5+22	-8+31
	Realisatie	25	13	34	19	25	19

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Nieuwkomers				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
baten	0	0	0	0
lasten	170	170	176	-5
resultaat voor bestemming	170	170	176	-5
mutaties reserves	0	-1	-7	6
resultaat na bestemming	170	170	169	1

Deelprogramma Inkomensondersteuning

Ontwikkelingen

In 2013 heeft de raad de Nota schuldhulpverlening vastgesteld waarin het schuldhulpbeleid voor de periode 2013 – 2017 is vastgelegd. De insteek was dat daarbij minder een beroep zou worden gedaan op de GKB. Dat is gelukt. Het aantal doorverwijzingen naar de GKB is gedaald en de problemen van de aanvragers zijn eerder of anders opgelost. De doelstellingen van het armoedebeleid blijven onverkort van kracht.

Wat hebben we bereikt?

De gemeente wil maximaal voorkomen dat een laag inkomen leidt tot sociale uitsluiting. Naast de inzet van het re-integratiebeleid, het Wmo-beleid, het sportbeleid en de volwasseneneducatie zijn binnen het deelprogramma algemene doelstellingen geformuleerd om dit te bereiken.

De resultaten die wij willen bereiken met het Armoedebeleid zijn:

1. Maximaal voorkomen dat een laag inkomen leidt tot sociale uitsluiting.
2. Bevorderen dat mensen met een uitkering weer aan het werk komen of maatschappelijk actief worden.
3. De cirkel van generationele armoede doorbreken.
4. Bevorderen dat mensen de voorzieningen krijgen waar ze recht op hebben.
5. Bevorderen dat mensen kunnen rondkomen van het inkomen dat ze hebben en niet in een schuldsituatie terecht komen.
6. Bevorderen dat mensen met problematische schulden hulp zoeken en krijgen.
7. Bevorderen dat instanties en vrijwilligersorganisaties samenwerken om minima te ondersteunen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
1	Maximaal voorkomen dat een laag inkomen leidt tot sociale uitsluiting	doorlopend
	• stimuleren van werk / bieden van perspectief • stimuleren gebruik uitkering voor activiteiten • aanbieden van lees- en schrijflessen aan laaggeletterden • bevorderen deelname aan buurtacademie, sport, buurthuiswerk etc. • bevorderen inburgering • bevorderen vrijwilligerswerk en mantelzorg • stimuleren gebruik peuterspeelzalen door minima	

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
2	Bevorderen dat mensen met een uitkering weer aan het werk komen of maatschappelijk actief worden.	doorlopend
	• stimuleren van werk / bieden van perspectief • stimuleren vrijwilligerswerk / mantelzorg • interessant aanbod aan werkgevers (loonkostensubsidies etc.) • stimuleren van opleidingstrajecten mensen met WWB / WIJ-uitkering	

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
4	Bevorderen dat mensen de voorzieningen krijgen waar ze recht op hebben.	Doorlopend
	• eenvoudige aanvraagprocedures • hulp sociaal raadvrouw aan minima • voorlichting aan intermediairs intern en extern • ontwikkeling informatiekaarten over minimaregelingen	

Indicatoren	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aantal uitkeringen voor activiteiten	312	392	409	380	308	302	375
Aantal huisbezoeken sociaal raadvrouw	54	75	65	72	84	87	nnb
Aantal cliëntcontacten (consulten) met sociaal raadvrouw	1.230	1.347	1.174	1.144	1.358	1.582	nnb
Aantal presentaties over Armoedebelid en minimaregelingen aan groepen intermediairs	3	11	9	8	21	20	10

* nnb = nog niet bekend. Deze gegevens staan in het jaarverslag dat jaarlijks voor 1 juli wordt toegestuurd.

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
5	Bevorderen dat mensen kunnen rondkomen van het inkomen dat ze hebben en niet in een schuldsituatie terecht komen.	Doorlopend
	• hulp sociaal raadvrouw aan minima (inkomensreparatie en voorzieningencheck) • oudervoorlichting over financiële opvoeding • huisbezoeken door sociaal raadvrouw aan klanten Voedselbank • cursusaanbod – inkomen in balans, budgetteringscursussen • budgetagenda's en boekjes over financiële opvoeding verspreiden • voorlichting budgetteren en energiebesparing, deelname Teli-project	

Indicatoren	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aantal huisbezoeken sociaal raadvrouw voorzieningencheck totaal	75	65	72	84	87	nnb
Aantal huisbezoeken sociaal raadvrouw aan klanten Voedselbank	*	31*	27	32	49	nnb
Aantal gebruikers voedselpakket op peildatum 31 december	32	27	34	35	46	49
Aantal cursussen budgetteren	1	5	1	3	2	2

* nnb = nog niet bekend. Deze gegevens staan in het jaarverslag dat jaarlijks voor 1 juli wordt toegestuurd.

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
6	Bevorderen dat mensen met problematische schulden hulp zoeken en krijgen.	doorlopend
	- bekendheid GKB en mogelijkheden schuldhulp vergroten - hulp sociaal raadvrouw aan minima - uitval in schuldhulptrajecten beperken	

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
7	Bevorderen dat instanties en vrijwilligersorganisaties samenwerken om minima te ondersteunen.	doorlopend
	organiseren deskundigheidsbevordering intermediairs (screeners voedselbank, gemeentepersoneel, leden regiegroep)	

Indicatoren	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal aanmeldingen budgetconsulent *							208
aantal intakes budgetconsulent							168
Aantal intakes bij GKB	65	95	134	121	149	155	79
Aantal budgetbeheer	122	177	203	219	238	242	215
Aantal WSNP-trajecten	6	15	16	18	25	27	22
Aantal lange schuldhulpverleningstrajecten **	47	82	106	90	122	121	67 fase a 57 fase b

* start cliëntcontact: 1 maart 2014

** De GKB heeft in 2014 een nieuwe tariefstelsel ingevoerd. Een van de gevolgen is dat de lange schuldhulpverleningstrajecten in fases worden ingedeeld.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Inkomensondersteuning				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
baten	-364	-364	-396	32
lasten	1.729	1.817	2.069	-252
resultaat voor bestemming	1.365	1.453	1.673	-220
mutaties reserves	0	0	0	0
resultaat na bestemming	1.365	1.453	1.673	-220

Programma

Deelprogramma

Veiligheid

Openbare orde en veiligheid

Rampenbestrijding

Brandweer

Programmadoelstelling

Het waarborgen van de (brand)veiligheid van de mensen die in Midden-Drenthe wonen of verblijven en het handhaven van regelgeving en de openbare orde.

Beleidskader

- Opleiding en oefenbeleidsplan 2010 – 2013 gemeentelijke rampbestrijdingsprocessen
- Integraal veiligheidsplan 2011-2014
- Uitvoeringsplan 2012 (Veiligheidsplan politie, gemeente en justitie)
- Drents veiligheidsplan
- Uitwerkingsplan rampenbestrijding 2012-2014

Coalitieakkoord

Coalitieakkoord 2010-2014

- Minimaal 1 keer per jaar een rampenbestrijdingsoefening op verschillende schaal
- Opzet en invoering van het Integraal veiligheidsplan

Relatie met andere programma's

- Onderwijs en jeugd
- Openbare ruimte
- Zorg en Welzijn
- Burger en Bestuur

Ontwikkelingen

Met ingang van 1 januari 2014 is de brandweertzorg geregionaliseerd en opgegaan in de Veiligheidsregio Drenthe.

Deelprogramma

Openbare orde en veiligheid

Ontwikkelingen

Met betrekking tot een groot aantal onderwerpen op het gebied van openbare orde en veiligheid, wordt samenwerking met verschillende ketenpartners gezocht. Zo is er onder andere een samenwerking rondom de aanpak van oud en nieuw, is er een convenant getekend met betrekking tot de aanpak van hennepkwekerijen, een convenant 'Veilig Uitgaan', is er het 'huisverbod online' en is er een gezamenlijke aanpak mensenhandel afgesproken.

De BOA-werkzaamheden zijn in 2014 uitgebreid met de handhaving op het gebied van de Drank- en horecawet.

De komst van een procesopvanglocatie (pol) in Oranje betekent een extra inzet van de politie. Hiervoor kunnen extra middelen worden aangevraagd via de af te sluiten Bestuursovereenkomst met het COA.

Wat hebben we bereikt?

Het behouden en verbeteren van de veiligheid en het veiligheidsgevoel van de inwoners van (Midden-) Drenthe.

Algemene doelstellingen	
1.	Actueel Uitvoeringsplan met draagvlak onder de bevolking
2.	Ontwikkelen van een gemeentelijk veiligheidsbeleid

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Bespreken Uitvoeringsplan Politie Midden-Drenthe	Jaarlijks, 4e kwartaal	rc Algemeen Bestuur

Evaluatie Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA)

In het najaar is de evaluatie van de werkzaamheden die de BOA uitvoert, besproken in commissie en raad. Naast APV-taken voert de BOA sinds januari 2014 ook de handhaving voor Drank- en horecawet uit. Uit de evaluatie blijkt dat de BOA een goede aanvulling is als handhaver op APV en Drank- en horecawet. Met ingang van 1 januari 2015 is het budget van € 30.000 structureel opgenomen in de begroting.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

	Doelstellingen	
	Wat	Wanneer
1.	Actualiseren uitvoeringsplan politie Midden-Drenthe	Jaarlijks
2.	Bespreken Integraal veiligheidsbeleid 2012-2015	2014
3.	Uitvoeren extern veiligheidbeleidsplan	Doorlopend
4.	Uitkomsten veiligheidsscan	2014

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Openbare orde en veiligheid				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	430	411	413	-3
baten	-47	-47	-58	11
resultaat voor bestemming	383	363	355	8
mutaties reserves	0	0	0	0
resultaat na bestemming	383	363	355	8

Deelprogramma Rampenbestrijding

Ontwikkelingen

De uitvoering van de gemeentelijke Rampenbestrijding en crisisbeheersing zijn deels regionaal in samenwerking met de Veiligheidsregio Drenthe (VRD) belegd. De huidige organisatie is kleiner van opzet dan in de eerste jaren waardoor de deelnemers beter en vaker kunnen worden getraind.

Er zijn nu niet meer bij elke gemeenten voor alle processen teamleiders aangesteld. Voor sommige processen zijn er binnen het district een paar personen aangewezen. Daarnaast zijn er voor een aantal functies piketten ingesteld (AOV en communicatiemedewerkers).

In 2014 hebben er verschillende oefeningen plaatsgevonden zodat de organisatie voorbereid is op rampen. Zie ook onder het deelprogramma Brandweer.

Na een evaluatie zal in 2015 worden gekeken of de organisatie van de crisisbeheersing nog op een efficiëntere en effectievere wijze kan worden ingericht.

Wat hebben we bereikt?

Algemene doelstellingen	
De gemeentelijke organisatie (crisismanagement) is voorbereid op de rampenbestrijding doordat:	
1.	De gemeentelijke organisatie beschikt over een actueel rampenplan
2.	De operationele voorbereiding van het crisismanagement voldoet aan landelijke, regionale en gemeentelijke eisen
3.	De gemeentelijke organisatie oefent binnen de regio jaarlijks op verschillende niveaus het rampenplan

Wat hebben we daarvoor gedaan?

	Doelstellingen	
	Wat	Wanneer
1.	Opstellen geactualiseerd rampenplan	Jaarlijks
2.	Opleiden / oefenen (nieuwe) functionarissen gemeentelijke/regionale rampenbestrijdingsorganisatie	Jaarlijks
3.	Per district een desktop-oefening of praktijkoefening (per proces of combinatie van processen)	Jaarlijks
4.	(multidisciplinaire) oefeningen gemeentelijk beleidsteam, Commando Plaats Incident en Commando Rampterrein	Jaarlijks

Door het jaar zijn de verschillende sleutelfunctionarissen geoefend in hun rol binnen de crisisorganisatie. In december is er binnen de gemeente een oefening gehouden voor het crisisteam en een aantal gemeentelijke processen.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Rampenbestrijding				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
baten	0	0	0	0
lasten	218	232	205	28
resultaat voor bestemming	218	232	205	28
mutaties reserves	0	0	0	0
resultaat na bestemming	218	232	205	28

Deelprogramma Brandweer

Ontwikkelingen

Met ingang van 1 januari 2014 is de brandweerorganisatie regionaal ingevuld. Dat betekent dat de gemeenschappelijke regeling is aangepast en dat de begroting 2014 een regionale begroting VRD (Veiligheidsregio Drenthe) is.

In de gemeentelijke begroting is er vanaf dat moment slechts nog de bijdrage aan de VRD opgenomen. Doel van de VRD is meer effectiviteit en efficiency op gemeentelijk niveau te bereiken wat betreft de brandweezorg en rampenbestrijding door intensievere samenwerking. De gemeente(raad) blijft verantwoordelijk voor het brandveiligheidsbeleid en het beleid voor de rampenbestrijding.

Wat hebben we bereikt?

Het brandweezorgniveau in Midden-Drenthe moet voldoen aan landelijke, regionale en gemeentelijke normen.

Algemene doelstellingen	
1.	We stellen eisen aan de activiteiten die voortvloeien uit de brandweertaken pro-actie en preventie, preparatie, repressie en nazorg
2.	Gebruiksvergunningplichtige inrichtingen beschikken over een geldige gebruiksvergunning en deze inrichtingen worden gecontroleerd
3.	Behoud lokale borging repressieve dienst (vrijwillige brandweer) bij de vorming van de regionalisering

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Bespreken Jaarverslag VRD Drenthe	jaarlijks, 2e kwartaal	rc Algemeen Bestuur

Wat hebben we daarvoor gedaan?

	Doelstellingen	
	Wat	Wanneer
1.	Uitvoering brandweertaken overeenkomstig geldende normen en afspraken vanuit de begroting en beleidsplannen VRD.	Jaarlijks
5.	Verlenen + controle gebruiksvergunning overeenkomstig wet- en regelgeving.	Jaarlijks
6.	Adviseren bouw- en milieuvergunningen overeenkomstig wet- en regelgeving.	Jaarlijks

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Brandweer				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
baten	0	0	0	0
lasten	1.574	1.763	1.515	248
resultaat voor bestemming	1.574	1.763	1.515	248
mutaties reserves	0	0	0	0
resultaat na bestemming	1.574	1.763	1.515	248

Programma

Deelprogramma

Onderwijs en Jeugd

Onderwijs huisvesting

Lokaal onderwijsbeleid

Lokaal jeugdbeleid

Programmadoelstelling

Een optimaal opleidings- en ontwikkelingsniveau voor jongeren en volwassenen door de zorg voor het onderwijs en het bieden van een volwaardige plaats in de samenleving, zowel in fysiek als in sociaal opzicht.

Beleidskader

- Jeugdnota Talenten in Midden-Drenthe 2010-2013
- Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP) (geactualiseerd in 2013)
- Leren, ontwikkelen en meedoen – Kadernota Lokaal Onderwijsbeleid 2006-2010
- Actieplan Jeugd en Zorg
- Beleidsplan 'Spelen in Midden-Drenthe' (2011)
- Verordening Jeugdzorg (2014)

Coalitieakkoord

Coalitieakkoord 2010-2014

- De in gang gezette kwaliteitsimpuls in onderwijshuisvesting blijft een majeur thema; als randvoorwaarde voor het kunnen geven van goed onderwijs voor onze kinderen.
- In stand proberen te houden van (onderwijs)voorzieningen op het platteland door samenwerking met inwoners.
- Het IHP wordt nog eens onder de loep genomen en waar nodig geactualiseerd of getemporeerd.
- Voortzetting van de plannen voor nieuwe huisvesting voor het Voortgezet Onderwijs in Beilen. Door inbreng vanuit de scholen moet de nieuwe gezamenlijke huisvesting een aantoonbare versterking van kwaliteit gepaard aan efficiencyvoordelen opleveren.

Coalitieakkoord 2014-2018

- Er wordt gestart met de plannen voor het onderwijs in kindcentra op twee locaties in Beilen waarvan een in de woonservicezone.
- De verantwoordelijkheid voor het onderhoud van de schoolgebouwen in het primair onderwijs wordt op een correcte manier overgedragen aan de schoolbesturen.
- De middelen voor een nieuwe school voor Voortgezet Onderwijs worden in ieder geval tot 1 mei 2015 beschikbaar gehouden.
- Voortzetting van de plannen voor nieuwe huisvesting voor het Voortgezet Onderwijs in Beilen. Door inbreng vanuit de scholen moet de nieuwe gezamenlijke huisvesting een aantoonbare versterking van kwaliteit gepaard aan efficiencyvoordelen opleveren.

Relatie met andere programma's

- Veiligheid
- Zorg en welzijn

Ontwikkelingen

Begin 2009 is het rapport 'Verslag visievorming Brede Scholen in Midden-Drenthe' verschenen. De vorming van Brede Scholen in grotere kernen, de behoefte aan voor- en naschoolse opvang van werkende ouders en demografische ontwikkelingen dwingt de gemeente, instellingen en bewoners om na te denken over de beschikbaarheid van basisonderwijs en andere voorzieningen in kleine dorpen. Inmiddels zijn de ontwikkelingen verder gevorderd. In Hoogersmilde, Hijken en Bovensmilde zijn Brede Scholen tot stand gekomen. In Westerbork ligt de bouw op koers om voor de zomervakantie van 2015 te worden afgerond.

Deelprogramma Onderwijs huisvesting

Ontwikkelingen

Het medio 2007 vastgestelde Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) met daarin de gemeentelijke visie op onderwijshuisvesting, vormt de basis voor de onderwijshuisvesting voor de periode tot en met 2017. Uitgangspunt bij de bouw van nieuwe schoolgebouwen is dat in of rond deze gebouwen zoveel mogelijk onderwijs gerelateerde voorzieningen worden geclusterd en dat openbaar en bijzonder onderwijs gezamenlijk optrekken. Nadrukkelijk is en wordt daarbij gekeken naar combinaties met andere functies in bijvoorbeeld een brede school. In 2013 is het IHP geactualiseerd.

Vanaf 1 januari 2015 is er feitelijk geen IHP meer. De kosten voor onderhoud zitten dan volledig bij de schoolbesturen. Alleen uitbreiding, nieuwbouw of grootschalige renovatie zijn dan nog voor rekening van de gemeente. De verordening daarover is recent vastgesteld. De gemeente heeft een schouw laten uitvoeren naar de stand van zaken tijdens de overdracht in december 2014.

De gesprekken over nieuwbouw van het Voortgezet Onderwijs in Beilen zijn weer op gang gekomen. Of dat tot concrete resultaten leidt valt nog niet te zeggen.

Wat hebben we bereikt?

Algemene doelstellingen	
Behouden van een breed onderwijsaanbod (basis- en voortgezet onderwijs) in Midden-Drenthe door:	
1.	Uitvoering Integraal huisvestingsplan Onderwijs
2.	Groot onderhoud / aanpassing schoolgebouwen

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Stichting Openbaar Basisonderwijs Midden – Drenthe: Jaarrekening.	Jaarlijks, 3e kwartaal	rc Welzijn / raad

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
	Visievorming leefbaarheid kleine dorpen Stuurgroep Leefbaarheid / Onderwijs	doorlopend
1.	Concrete invulling onderwijshuisvesting basisonderwijs Hijken en Westerbork (Bestedingsplan):	

	• Nieuwbouw basisschool Hijken	afgerond in 2014
	• Nieuwbouw MFA Westerbork	wordt opgeleverd in 2015
2.	Onderwijshuisvestingsprogramma:	
	• Vervanging dakbedekking obs Zuiderenk Wijster	afgerond in 2014
	• Realiseren diverse huisvestingsvoorzieningen overeenkomstig het Onderwijshuisvestingsprogramma (zie paragraaf onderhoud kapitaalgoederen)	2014

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Onderwijs huisvesting				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
baten	-3	-9	-199	190
lasten	2.128	2.138	1.439	699
resultaat voor bestemming	2.125	2.129	1.239	889
mutaties reserves	0	-11	13	-24
resultaat na bestemming	2.125	2.118	1.252	865

Deelprogramma Lokaal onderwijsbeleid

Ontwikkelingen

Uit de rijksvergoeding voor de Volwasseneneducatie mogen geen cursussen van de buurtacademies bekostigd worden. Hierdoor vervalt een aanzienlijk deel van de financiering van de cursussen van de buurtacademies. De coördinator van de buurtacademies heeft in samenwerking met de 17 lokale werkgroepen een lokaal kennisnetwerk opgezet, waardoor uitwisseling van cursussen en activiteiten veel beter mogelijk is. In 2014 zijn de activiteiten vooral gericht op:

- Voortbestaan van de werkgroepen Buurtacademie in 17 dorpen in Midden-Drenthe
- Behoud van lokale educatieve activiteiten via de Buurtacademie
- Onderzoeken van mogelijkheden om het cursusaanbod uit te breiden
- Financieringsmogelijkheden.

Door de Stuurgroep Buurtacademie is een voorstel ingediend om elke werkgroep in staat te stellen 2 professionele cursussen per jaar te organiseren.

Voor 2017 zal in overleg met de LEA-partners (Lokale Educatieve Agenda) een andere invulling zijn gegeven aan de voor- en vroegschoolse educatie.

In 2014 zijn de voorbereidingen begonnen voor de nieuwe notitie Lokaal Onderwijsbeleid. Deze moet in 2015 door de raad worden vastgesteld.

Wat hebben we bereikt?

Voortzetten van effectief beleid uit voorgaande jaren op basis van de lokale educatieve agenda en de kadernota 'Leren, ontwikkelen en meedoen', in samenwerking met schoolbesturen en overige instellingen.

Algemene doelstellingen	
1.	Vroegtijdig signaleren en bestrijden van onderwijsachterstanden bij peuters.
2.	Voorkomen dat leerlingen zonder startkwalificatie van school gaan.
3.	Het bieden van en vergroten van de mogelijkheden voor volwasseneneducatie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

	Doelstellingen	
	Wat	Wanneer
1.	Uitvoering Vroegtijdige en Voorschoolse Educatie door peuterspeelzalen.	Doorlopend
	Volgen en bijsturen van de uitvoering.	Doorlopend
2.	Inzet handhaving leerplicht op de mbo-scholen in Groningen	Doorlopend
	Toezicht op naleving van de Leerplichtwet met meer aandacht voor preventie: deelname Zorg- en adviesteams, leerplichtsprekuren, voorlichting en project vmbo-mbo. Maatwerk voor risicojongeren en voortijdig schoolverlaters (vsv).	Doorlopend
	Aanmelding voortijdige schoolverlaters bij het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voor ondersteuning en begeleiding. VSV-overleg	Doorlopend
3.	In stand houden en ontwikkelen buurtacademies.	2015 en 2016

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Lokaal onderwijsbeleid				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	1.793	1.863	1.789	74
baten	-101	-101	-98	-2
resultaat voor bestemming	1.693	1.762	1.691	71
mutaties reserves	30	-41	-72	31
resultaat na bestemming	1.722	1.722	1.619	103

Ontwikkelingen

In 2014 heeft de gemeente Midden-Drenthe als pilot de toegang tot Jeugdzorg zelf uitgevoerd. Bureau Jeugdzorg (BJZ) was daarbij niet meer op de voorgrond aanwezig. Verder is een start gemaakt met het Jeugdteam Smilde. Een team dat vanuit alle partners werkzaam binnen het Centrum Jeugd en Gezin is samengesteld en dat haar wortels diep in de samenleving moet gaan krijgen. De insteek is dat alle preventieve vragen op dit niveau binnenkomen en ook worden afgedaan. Dat zal natuurlijk niet in alle gevallen lukken en daar waar nodig kan opgeschaald worden en kan specialistische hulp ingeroepen worden. In 2014 is gebleken dat het concept goed werkt en zijn er ook Jeugdteams gekomen in Beilen en Westerbork.

Beleidsmatig is het hele jaar besteed aan de overdracht van de jeugdzorgtaken aan de gemeente. Het gaat dan vooral om veel praktische zaken, zoals de verdeling van het personeel van het voormalige Bureau Jeugdzorg (BJZ) en hoe de samenwerkingsafspraken worden met instellingen zoals het Veiligheidshuis. Daarnaast was van belang inzage te krijgen in de omvang van het nieuwe klantenbestand zodat we weten wat ons te wachten staat. Dat laatste bleek erg lastig in verband met privacy aspecten. De gemeente heeft via het zaakstelsel Midnet een eigen systeem ontwikkeld voor de Jeugdzorg. In het begin hebben we te maken gehad met opstartproblemen, deze zijn inmiddels achter de rug. Voordeel van dit eigen systeem is dat we veranderingen snel kunnen doorvoeren.

De gemeentelijke verordening Jeugdzorg is door de raad in december 2014 vastgesteld.

De regelgeving voor kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is geharmoniseerd (wet OKE). Het beleid hiervoor is opgesteld in samenwerking met de Stichting Peuterspeelzalen Midden-Drenthe (SPMD) en in 2011 door de raad vastgesteld voor de jaren 2012 en 2013. De gemeente Midden-Drenthe is in gesprek met de SPMD en hun samenwerkingspartners, waaronder het onderwijs en kinderopvangorganisaties, om dit beleid te moderniseren en aansluiting te zoeken bij de nieuwste eisen vanuit het rijk. Dit is een lastig vraagstuk omdat de rijkseisen een stevige investering vragen in het VVE-beleid om dit op het huidige kwaliteitsniveau en in de huidige omvang aan te blijven bieden.

In 2015 komt er voor het schooljaar 2015-2016 meer duidelijkheid over het peuterspeelzaalwerk en voorschoolse educatie.

Tot slot is in 2014 door de gemeenteraad een bedrag van € 70.500 beschikbaar gesteld voor de aanleg van multifunctionele beweegcourts bij alle scholen in Midden-Drenthe.

Wat hebben we bereikt?

Optimale afstemming in de (lokale) zorg en hulp t.a.v. opgroeien en opvoeden via het CJG, zodat jeugdigen (0-23 jaar), ouders, professionals en anderen die met jeugd te maken hebben terecht kunnen voor (hulp)vragen, informatie en advies.

Naast de ondersteuning bij opvoed- en opgroei problemen willen wij met het lokaal jeugdbeleid een actieve deelname aan en de integratie van jongeren in de Midden-Drentse samenleving stimuleren en bevorderen. Concreet zetten wij daarbij in op:

- het behoud van de huidige jongerencentra en jeugdsozen (15), hangplekken en skatebanen(3);

- de verdere professionalisering van het peuterspeelzaalwerk. Deze professionalisering houdt in dat binnen de peuterspeelzalen de kinderen meer in hun doorgaande lijn en hun ontwikkeling worden gestimuleerd, onder meer door middel van het VVE-beleid;
- de realisatie en het behoud van speelvoorzieningen die voldoen aan wettelijke kwaliteitseisen, waarbij participatie van bewoners zoveel mogelijk wordt gestimuleerd;
- deelname aan het Drentsbrede Veiligheidshuis Drenthe;
- Uitvoeren van het project Gezinscoach, voor multiprobleemgezinnen.

Algemene doelstellingen	
1.	Verdere ontwikkeling van een Centrum voor Jeugd en Gezin als coördinatiepunt voor preventieve Jeugdzorgtaken.
2.	Actieve deelname aan en de integratie van jongeren in de Midden-Drentse samenleving bevorderen.
3.	Bevorderen van de ontwikkeling van de motoriek, de fysieke beweging en de sociale ontwikkeling bij kinderen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
1.	Verdere ontwikkeling CJG Nassaukade	Doorlopend
2.	Deelname Veiligheidshuis	Doorlopend
	Behoud jeugdsozen door bijdrage voor beheer en exploitatie	Doorlopend
	Vorbereidingen vestiging permanent jongerencentrum in Beilen	Doorlopend
	Subsidiëring peuterspeelzaalwerk	Doorlopend
3.	Uitvoeren vastgesteld speel(tuinen)beleid	Doorlopend
	Stimuleren zelfredzaamheid en participatie bewoners bij inrichting en onderhoud speelvoorzieningen	Doorlopend
	Vervanging, groot onderhoud en officiële inspecties speelvoorzieningen (zie ook paragraaf onderhoud kapitaalgoederen)	Doorlopend

Indicatoren		2009	2010	2011	2012
3.	Percentage overeenkomsten speelvoorzieningen (volgcijfer)	90%	90%	92%	92%

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Lokaal jeugdbeleid				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
baten	-11	-11	-10	-1
lasten	809	810	792	18
resultaat voor bestemming	797	799	782	17
mutaties reserves	0	0	0	0
resultaat na bestemming	797	799	782	17

Programma

Deelprogramma

Bouwen, wonen en milieu

Ruimtelijke ontwikkeling

Dorps- en wijkvernieuwing & Volkshuisvesting

Milieu

Programmadoelstelling

Voorwaarden scheppen voor een divers functioneel gebruik van de ruimte.

Zorgplicht voor een (milieuhygiënisch) goede kwaliteit van het woon- en leefklimaat.

Beleidskader

- Visiefilm 'Platteland leeft'
- Dorpsvisies Oranje, Spier, Hijken, Hooghalen
- Structuurvisie Westerbork
- Bestemmingsplannen
- Nota Grondbeleid
- Nota Nieuwe landgoederen in Midden-Drenthe
- Landschapsbeleidsplan
- Groenbeleidsplan
- Milieubeleidsplan Midden-Drenthe 2011-2014
- Kadernota toezicht en handhaving 2011-2014 Wabo
- Waterplan
- Beleidsplan recreatie en toerisme
- verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) 2011-2015
- Masterplan Beilen Centrum
- Beeldkwaliteitsplan Beilen (2009)
- Woonvisie (2010)
- Welstandsnota (2011)
- Woonplan Midden-Drenthe 2012-2020
- Structuurvisie Midden-Drenthe 2030 'Platteland Leeft' (2012)
- Afvalstoffenbeleidsplan (2012)
- Visie op Beilen (2013)

Coalitieakkoord

Coalitieakkoord 2010-2014

- Opstellen van een nieuw Woonplan
- Mogelijkheid van woningbouw in de kleine kernen in 'het ritme van het dorp'.
- Benutten van mogelijkheden van plattelandswoningen en vrijkomende agrarische bebouwing
- Samenwerking met externe partners zoals woningbouwcorporaties voor betaalbare woningen
- Ontwikkeling van de woonservicezone in Beilen is een belangrijk speerpunt
- Opstellen van een structuurvisie voor de gemeente Midden-Drenthe
- Uitvoering van de structuurvisie Westerbork
- Afronding van het bestemmingsplan Buitengebied
- Een actieve rol in de ontwikkeling van het MERA-terrein tot energietransitiepark

- Ontwikkelen van Beilen-Oost en het stationsgebied
- Concretiseren van de plannen Markt/Nassaukade in Beilen.

Coalitieakkoord 2014-2018

- We ontwikkelen een duurzaamheidsprogramma waarin we onder andere aandacht geven aan de mogelijkheden van fairtrade.
- We onderzoeken de mogelijkheden van een zonnepanelenpark.
- We houden bij de vaststelling van het bestemmingsplan voor het ETP-terrein nadrukkelijk rekening met de gevolgen voor de omgeving en het handhaven op de naleving van regels en afspraken.
- We stellen een uitvoeringsplan voor het oosten van Beilen vast.
- We geven uitvoering aan de visie op groen Beilen, onder andere in het centrum.

Relatie met andere programma's

- Openbare ruimte
- Werk en inkomen
- Vrije tijd

Ontwikkelingen

De Structuurvisie Midden-Drenthe 2030 'Platteland Leeft' is op 28 juni 2012 door de gemeenteraad vastgesteld. Dit is het kader voor de ruimtelijke beleidsontwikkeling.

Op 12 december 2013 is de Visie op Beilen door de gemeenteraad vastgesteld.

Dit is het kader voor de ontwikkeling van Beilen.

Deelprogramma Ruimtelijke ontwikkeling

Ontwikkelingen

De afgelopen jaren is hard gewerkt aan het actualiseren van het totale bestemmingsplan arsenaal. Vanaf 2014 is het actualiseren van ruimtelijke plannen een belangrijke taak. Hieraan is in 2014 gewerkt met het opstarten van een nieuwe cyclus.

Naast het opstellen van nieuwe bestemmingsplannen is in 2014 gewerkt aan de uitvoering van (structuur)visies, zoals de Structuurvisie Westerbork en de Visie op Beilen. En daarmee is de gemeentelijke Structuurvisie 'Platteland leeft!' welke op 28 juni 2012 is vastgesteld, in 2014 ook verder in uitvoering genomen. Het gaat daarbij vooral om de invulling van diverse inbreidingslocaties.

In 2018 zal de Wet ruimtelijke ordening worden vervangen door een nieuwe Omgevingswet. In 2014 hebben we ons voorbereid door kennisbijeenkomsten over de nieuwe wet bij te wonen. In 2015 zal een interne werkgroep in beeld gaan brengen wat de gevolgen zijn voor de gemeente Midden-Drenthe.

Wat hebben we bereikt?

Algemene doelstellingen

1.	Beschikbaarheid van actuele kaders als structuurvisies en bestemmingsplannen voor het voeren van een ruimtelijk beleid.
2.	Handhaving ruimtelijke ordening overeenkomstig 'prioritering integrale handhaving'. Prioriteiten toezicht en handhaving van: - activiteiten in afwijking van het bestemmingsplan - bouwen in afwijking van of zonder vergunning - slopen van monumenten zonder of in afwijking van vergunning en bouwwerken met

	asbest - toezicht tijdens de bouwphase bij bouwwerken, volgens prioritering
--	--

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Bespreken voortgang actualisering bestemmingsplannen	Jaarlijks, voor- en najaarsnota	rc R&G / raad
Bespreken jaarverslag Welstandscommissie	Jaarlijks, 2e kwartaal	rc R&G / raad
Evaluatie prioritering integrale handhaving / prioriteitstelling handhavingsprogramma's	pm	pm

Wat hebben we daarvoor gedaan?

	Doelstellingen	
	Wat	Wanneer
1	Structuurvisie Gemeente Midden-Drenthe in uitvoering nemen	2012-2020
	Visie op Beilen in uitvoering nemen	2014-2030
	Actualiseren bestemmingsplannen overeenkomstig planning (zie tabel)	2008-2013
2.	Handhaving overeenkomstig prioritering.	doorlopend

Overzicht procedures bestemmingsplannen in 2014

Bestemmingsplan	Resultaat 2014
Drentsche Hoofdvaart	Vastgesteld en onherroepelijk
De Broekstreek	Vastgesteld en onherroepelijk
Herziening Buitengebied	Vastgesteld en onherroepelijk
Westerbork	Vastgesteld, beroep RvSt deels gegrond
Orvelte	Ontwerp-bestemmingsplan
De Breistroeken	Ontwerp-bestemmingsplan
De Zuidmaten incl. Geluidzone	Ontwerp-bestemmingsplan
Geluidswal Spier	Vorbereiden voorontwerp
Spier	Vorbereiden voorontwerp
ETP/MERA	Stilgelegd tot nader order

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Ruimtelijke ontwikkeling				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	1.293	1.304	1.218	87
baten	0	-24	-25	0
resultaat voor bestemming	1.293	1.280	1.193	87
mutaties reserves	0	3	23	-19
resultaat na bestemming	1.293	1.283	1.216	68

Deelprogramma Dorps- en wijkvernieuwing & Volkshuisvesting

Ontwikkelingen

Het Woonplan Midden-Drenthe 2012-2020 geeft het gemeentelijke woonbeleid voor de komende jaren weer en bevat een kerngerichte uitwerking van het woonprogramma. Ook in 2014 hebben we uitvoering gegeven aan het Woonplan.

Prestatieafspraken

In maart 2014 zijn de prestatieafspraken met Actium en Woonservice ondertekend. In deze overeenkomst zijn afspraken vastgelegd over de volgende thema's:

- Ontwikkeling woningvoorraad en woonruimteverdeling
- Leefbaarheid, wijkgericht werken en bewonersparticipatie
- Bijzondere doelgroepen
- Wonen, welzijn en zorg
- Duurzaamheid en energie

De overeenkomst is goed vergelijkbaar met documenten die in om ons heen liggende gemeenten gemaakt zijn. De overeenkomst bevat zowel intentie-, als handelings- en procesafspraken. Bij de afspraken is een uitvoeringsagenda en een monitor gemaakt. Deze monitor zal onder meer inzicht geven in de ontwikkelingen in de huurvoorraad (aantal toewijzingen, woningzoekenden, slaagkans, wachttijden, e.d.)

Evaluatie Woonplan

In het najaar van 2014 is gestart met de evaluatie van het Woonplan. Ter voorbereiding daarop is in november een woonconferentie georganiseerd. Met organisaties uit de woon-, zorg- en welzijnssector zijn we in gesprek gegaan over actuele onderwerpen rondom het wonen in Midden-Drenthe. In workshops is gebrainstormd over verschillende onderwerpen zoals het nieuwe, duurzame buurtschap Beilen-oost, een leefbare woonomgeving en bewonersparticipatie, duurzaam en betaalbaar wonen en het thema langer thuis wonen. De conferentie is met circa 60 deelnemers goed bezocht. De verkregen informatie is gebruikt bij het opstellen van de evaluatie. Deze zal in het eerste kwartaal van 2015 worden afgerond.

Woningmarkt en bouwplannen

We voorzien in de woningbehoefte zoals geformuleerd in het Woonplan door de uitvoering van concrete woningbouwplannen en herstructureringsprojecten. Het behouden en versterken van de leefbaarheid in dorpen en wijken en het inspelen op de komende veranderingen met betrekking tot het scheiden van wonen en zorg zijn daarbij belangrijke thema's.

Het aantal opgeleverde woningen (14 in 2014) blijft achter bij de geformuleerde behoefte in het Woonplan. De oorzaak hiervoor is met name gelegen in de situatie op de woningmarkt. Ondanks dat de woningmarkt weer voorzichtig omhoog krabbelt uit het dal, hebben economische en maatschappelijke factoren veel invloed op het functioneren van de woningmarkt. Verscherpte financieringseisen, werkloosheid en faillissementen van bouwbedrijven hebben hun invloed. De crisis werkt ook nog steeds door in de kaveluitgifte. De afgelopen twee jaar zijn er weinig kavels verkocht. Soms worden kavels teruggegeven met als reden dat men de financiering niet rond kan krijgen of de eigen woning niet kan verkopen.

Uit de huidige aanvragen voor een omgevingsvergunning, de woningen die op dit moment in aanbouw zijn en de woningbouwprojecten die in voorbereiding zijn, lijkt de woningmarkt zich weer wat te herstellen. De komende periode zal uitwijzen of dit doorzet.

Startersleningen

In 2014 hebben weer een aantal starters op de woningmarkt een beroep gedaan op de gemeente voor een lening voor de aankoop van hun eerste woning. Er zijn 14 leningen verstrekt. De leningen worden voor de helft gefinancierd door een rijksbijdrage.

Wat hebben we bereikt?

De gemeente wil in 2020 de hieronder genoemde (algemene) doelstellingen uit de Woonvisie en het Woonplan Midden-Drenthe 2012-2020 bereikt hebben. Hierbij worden de volgende beleidskaders gehanteerd:

- Regierol gemeente Midden-Drenthe;
- Groeiende Woon- en Leefgemeente;
- Kwaliteit versus kwantiteit;
- Leefbaarheid en woonomgeving;
- Een leven lang wonen in Midden-Drenthe;
- Wonen, welzijn en zorg.

Algemene doelstellingen	
1.	Bestaande (naoorlogse) wijken zijn gerenoveerd en goed onderhouden.
2.	Midden-Drenthe beschikt over een voldoende gevarieerd woningaanbod in alle kernen.
3.	Midden-Drenthe beschikt over voldoende woningen in alle prijsklassen.
4.	Midden-Drenthe beschikt over flexibel gebouwde woningen, waardoor de woningen ook in de toekomst kunnen blijven voldoen aan de woonwensen van de inwoners.
5.	De starters uit de gemeente Midden-Drenthe hoeven niet meer naar elders uit te wijken omdat er in Midden-Drenthe voldoende starterswoningen beschikbaar zijn.
6.	Midden-Drenthe is een nog aantrekkelijker woongemeente voor forenzen, door een uitgebreid infrastructureel netwerk, met als startpunt het verbeterde stationsgebied in

	Beilen.
7.	Midden-Drenthe beschikt over duurzame woningen en er wordt gebruik gemaakt van duurzame energiebronnen.
8.	Meer groen in en rond de dorpen.

Indicator	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aantal opgeleverde woningen		112	55	56	44	14
Aantal opgeleverde recreatiewoningen		178	51	1	43	2
Aantal gesloopte woningen		47	22	22	64	6
Woningtoename (gebouwd- sloop)	163	65	33	34	23	10
Aantal woningen per 31 december	13.922	13.987	14.020	14.054	14.077	14.083

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Informatie bouwgrondexploitatie vorig jaar	Jaarlijks, 2e kwartaal	rc R&G
Bespreken prestatieafspraken woningcorporaties	Volgt cyclus van Woonplan	rc R&G / raad
Informatie over voortgang woningbouwprojecten en functioneren woningmarkt Midden-Drenthe	Jaarlijks	rc R&G

Wat hebben we daarvoor gedaan?

	Doelstellingen	
	Wat	Wanneer
1.	Vorbereiden en uitvoeren herstructurerings- en dorpsvernieuwingsprojecten / uitvoering woningbouwprogramma	Doorlopend
2.	Opstellen prestatieafspraken woningcorporaties	Maart 2014 ondertekend
3.	Actueel houden woonbeleid door organisatie woonconferentie met verschillende partijen uit de woon-, zorg- en welzijnssector.	November 2014
4.	Uitvoeren actiepunten uit het Woonplan 2012-2020	Tijdsperiode Woonplan.

Indicator	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aantal verleende startersleningen	4	3	0	4	3	3	3	14

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Dorps- en wijkvernieuwing & Volkshuisvesting				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	3.764	3.699	3.614	85
baten	-2.724	-2.369	-2.575	206
resultaat voor bestemming	1.041	1.331	1.039	292
mutaties reserves	59	59	63	-3
resultaat na bestemming	1.100	1.390	1.101	289

Deelprogramma Milieu

Ontwikkelingen

Duurzaamheidsprogramma

In het coalitieakkoord 2014-2018 is een duurzaamheidsprogramma voor de komende jaren opgenomen. In 2014 is daartoe een bestuursopdracht vastgesteld.

Ambities binnen het plan zijn:

- versterken van de voorbeeldfunctie van de gemeentelijke organisatie;
- duurzaamheidsdenken vergroten binnen de samenleving;
- duurzaamheid meer zichtbaar en tastbaar maken;
- Inzetten op ondersteunen en stimuleren duurzaamheidsinitiatieven uit de samenleving.

In 2015 wordt het duurzaamheidsprogramma aangeboden aan de gemeenteraad.

Drents Energieloket

Voor de periode 2014-2016 hebben de 12 Drentse gemeenten ruim € 300.000 aan middelen gekregen om particuliere huiseigenaren te ontzorgen bij het nemen van energiebesparende maatregelen. De aanpak moet eveneens bijdragen aan het stimuleren van de lokale economie. Midden-Drenthe heeft de coördinatie over dit project. Het project wordt in samenwerking met de provincie, Bouwend Nederland, Uneto-VNI en de Natuur en Milieufederatie Drenthe opgepakt. In 2014 is een uitvoeringsplan opgesteld en is de samenwerkingsovereenkomst tussen de partners ondertekend.

Inwoners

Woon Energiebewust

Via dit project zijn via Invent 91 energie-inspecties uitgevoerd bij huiseigenaren. De inspecties hebben tot doel om huiseigenaren meer inzicht te geven in hun energieverbruik en daarbij maatregelen te treffen om het verbruik te verminderen. Naar aanleiding van de inspecties zijn 4 uitgebreidere adviezen gegeven. Op een enquête hebben 14 deelnemers (van de 91) gereageerd. Als resultaat van de energie-inspecties en de enquête hebben 8 (van de 14) huiseigenaren inmiddels maatregelen genomen en zijn 9

(van de 14) huiseigenaren van plan om (nog meer) maatregelen uit te voeren. Met de opzet van het duurzaamheidsprogramma denken we na over vervolgmaatregelen om woningeigenaren te stimuleren om besparende maatregelen te nemen.

Bepark je Watt

Dit project is gericht op het inzichtelijk maken van het eigen energieverbruik van particuliere woningeigenaren aan de hand van energiemonitoring. Verbruik en de kosten daarvan worden rechtstreeks in beeld gebracht. Door gerichte acties wordt geprobeerd het verbruik omlaag te brengen. De 32 deelnemers hebben allemaal een i-Care (energie monitoring systeem) om de energiegegevens rechtstreeks uit te kunnen lezen. Eerst moet een eigen gemiddelde energieverbruik worden bepaald, hiervoor moet de i-Care eerst twee à drie maanden de gegevens meten. Na deze periode worden wekelijks energiebesparingstips gegeven. Door deze tips toe te passen kunnen de deelnemers kijken hoeveel effect de tip heeft.

Ondernemers en maatschappelijke instellingen

Project Sportaccommodaties

De deelnemende sportaccommodaties worden allemaal gemonitord en de energie-inspecties zijn uitgevoerd. Er moeten nog infraroodfoto's gemaakt worden, om de energielekken in beeld te brengen. In 2015 komt er een rapportage waarin mogelijke verbeterpunten aangegeven worden.

Dorpshuizen Onbeparkt Holdbaar

De deelnemende dorpshuizen worden gemonitord op energieverbruik en de energie-inspecties zijn uitgevoerd. Intussen zijn enkele maatregelen door de dorpshuizen uitgevoerd zoals het anders inregelen van de verwarmingsinstallaties, het toepassen van energiezuinige verlichting en het vervangen van energie-onzuinige apparatuur. De planning is dat begin 2015 infraroodfoto's worden gemaakt om energielekken in beeld te brengen.

Eigen organisatie

Gebouwen

In 2014 is het gebouwenbeleid voorbereid. Dit beleid vormt de basis voor de gemeente om de mogelijkheden te verkennen voor het nemen van energiebesparende maatregelen en voor het opwekken van duurzame energie. Dit is een goede invulling van de gemeentelijke voorbeeldfunctie (ambitie in nieuwe duurzaamheidsprogramma).

Wat hebben we bereikt?

Algemene doelstellingen	
1.	Inwoners • Stimuleren energiebesparende maatregelen, duurzame energie en duurzaam bouwen. • Stimuleren voorkomen en hergebruik afvalstoffen en voorkomen en opruimen zwerfafval. • Stimuleren goed rioolgebruik, zelf hemelwater afkoppelen. • Informeren inwoners wie verantwoordelijk is voor het oplossen van (grond)wateroverlast en hoe inwoners eventueel zelf (grond)wateroverlast kunnen oplossen. • Basisschoolleerlingen en inwoners kennis laten maken over de aangename kant van

	natuur en milieu.
2.	Ondernemers • Streven naar duurzame en schone bedrijvigheid en bedrijventerreinen.
3.	Eigen organisatie • Bij nieuw- en verbouw van gemeentelijke gebouwen en openbare verlichting naar een zo laag mogelijk energieverbruik en het toepassen van milieuvriendelijke materialen streven. • De gemeente geeft het goede voorbeeld voor verantwoord ondernemen. Bij inkopen wordt duurzaamheid als criterium meegenomen.
4.	Omgevingskwaliteit • De kosten voor de burger voor de afvalinzameling en –verwerking zo laag mogelijk houden en blijvend voldoen aan de landelijke afvalinzamelendoelstellingen. • Het in stand houden van een doelmatig en duurzaam rioleringsstelsel • Duurzame omgang met water en een grotere beleving van het water (Waterplan) • Duurzaam bodemgebruik • Vernieuwen en verduurzamen van de openbare verlichting • Behouden huidige geluidskwaliteit en waar mogelijk verbeteren. • De risico's van opslag, transport en toepassing gevaarlijke stoffen zoveel mogelijk beperken. • Voorkomen van milieuovertredingen, risico's voor de volksgezondheid en overlast door adequaat toezicht en handhaving.

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Vaststelling milieujaarverslag en programma	jaarlijks, 2e kwartaal	rc R&G / raad

Wat hebben we daarvoor gedaan?

	Doelstellingen	
	Wat	Wanneer
1	Inwoners • uitvoeren project Woon Energie Bewust • uitvoeren project Bepark je watt	2013/2014 2014/2015
2.	Ondernemers en maatschappelijke instellingen • uitvoeren project sportaccommodaties • uitvoeren project dorpshuizen onbeparkt houdbaar • onderzoek zonnepanelenpark	2014/2015 2013/2015 2014/2015
3.	Eigen organisatie • uitvoeren energiebeheer • uitvoeren gebouwenbeleid /pva energiebesparing en -opwek mogelijkheden	Doorlopend 2015

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Milieu				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
baten	-7.160	-7.251	-7.201	-50
lasten	6.803	7.077	6.972	105
resultaat voor bestemming	-357	-174	-229	55
mutaties reserves	-33	-88	5	-93
resultaat na bestemming	-390	-262	-224	-38

Programma

Deelprogramma

Openbare Ruimte

Verkeer

Groen

Begraafplaatsen

Programmadoelstelling

Het zodanig inrichten van de openbare ruimte dat sprake is van een aantrekkelijk en leefbaar woonklimaat.

Beleidskader

- Landschapsbeleidsplan (2012)
- Groenbeleidsplan 2006-2015
- Strategie wegbeheer 2007-2011
- Gemeentelijk verkeer en vervoerplan (GVVP 2012)
- Nota begraafplaatsen (2004)
- Openbaar Verlichtingsplan(2013)
- Beleidsplan Speelvoorzieningen 2011-2020

Coalitieakkoord

Coalitieakkoord 2010-2014

- De afgelopen periode is veel geïnvesteerd in het wegwerken van achterstallig onderhoud van wegen. Wij vinden dat we nu op een aanvaardbaar niveau voor de wegen buiten de bebouwde kom zijn aangekomen. In deze bestuursperiode leggen we meer accent op de straten, fietspaden en voetpaden binnen de bebouwde kom. Dat moet kunnen binnen de bestaande middelen.
- In de bestuursperiode 2010-2014 zal een nieuw Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan aan de raad worden voorgelegd.
- Voor het onderhoud van bruggen gaan we extra investeren. Daartoe worden de voor dat doel geparkeerde middelen bij de begroting 2010 structureel ingezet.
- Het groenbeleidsplan dient als basis voor afspraken met buurten, wijken of dorpen over aanleg en onderhoud van openbaar groen.
- Binnen de budgettaire mogelijkheden gaan we de plannen voor het gebied rondom de Markt en de Nassaukade concreet maken.

Coalitieakkoord 2014-2018

- Midden-Drenthe moet een beter cijfer in de Gemeentelijke Duurzaamheidsindex krijgen. Ook bij het inrichten en beheren van de openbare ruimte is duurzaamheid van belang. We richten ons in geval van vernieuwing en beheer van de openbare ruimte op maatregelen en oplossingen die de toekomst kunnen doorstaan.
- Wij realiseren ons dat de openbare ruimte van invloed is op de leefbaarheid voor de inwoners van Midden-Drenthe.
- De leefbaarheid wordt in samenwerking met de wijken en dorpen verder ontwikkeld. Dat gebeurt in samenhang met en volgend op het sociale beleid.
- De verhouding tussen samenleving en overheid verandert in de zin dat de eigen verantwoordelijkheid van (groepen) mensen sterker tevoorschijn komt. Ook in het beheer van de

openbare ruimte is plaats voor initiatieven vanuit de samenleving. In ons beleid sluiten we zoveel mogelijk aan bij bewonersinitiatieven. Dat doen we transparant en als het nodig is ook met menskracht en/of geld.

- Er komt een uitvoeringsplan voor het Oosten van Beilen
- We geven uitvoering aan de visie op groen Beilen, onder andere in het centrum.
- We maken nieuwe beleidskeuzes voor het onderhoud van wegen, bruggen en groen. Daarbij hebben wegen in de bebouwde kom prioriteit. In dat beleid betrekken we ook de vraag welke wegen geschikt en noodzakelijk zijn voor welke functie. Daarnaast formuleren we nieuwe criteria voor het niveau van onderhoud.
- We heroverwegen de uitvoeringsmaatregelen en prioriteiten uit het GVVP waarvoor nog geen middelen beschikbaar gesteld zijn
- Voor zover we als lokale overheid een rol kunnen spelen, faciliteren we het openbaar vervoer en kijken daarbij in elk geval naar het stationsgebied in Beilen. Daarbij geven we ook aandacht aan de bereikbaarheid van scholen, waarbij de veiligheid van kinderen een belangrijk aandachtspunt is.
- We gaan een of meer pilots uitvoeren om een dorp verkeersbord vrij te maken, waardoor een dorp veiliger en mooier wordt en de kosten voor de gemeenschap iets lager worden.

Relatie met andere programma's

Bouwen en wonen

Ontwikkelingen

De werkzaamheden, die de gemeente in het kader van de openbare ruimte verricht, hebben voor een groot deel een beheersmatig karakter. Te denken valt aan het groenonderhoud en het wegenonderhoud. Deze activiteiten zijn gericht op het behoud van een aantrekkelijk leef-, werk- en woonklimaat. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen staan de middelen benoemd. Dit programma richt zich vooral op de concrete doelstellingen om de woon-, werk- en leefomgeving in Midden-Drenthe nog aantrekkelijker te maken.

Middels de afronding van het project Markt-Nassaukade te Beilen is het verbeteringsprogramma voor het centrum van Beilen voorlopig tot een einde gekomen. Inmiddels is er, vanuit een economische invalshoek en in samenspraak met de ondernemers, in 2014 opnieuw naar het centrum gekeken. Ook in combinatie met een evaluatie van het parkeerbeleid kan dat leiden tot bijstellingen en nieuwe projecten.

De renovatie van een aan het centrum grenzend gebied, het industrieterrein De Zuidmaten, is nog niet tot uitvoering gekomen. Wel is verder gewerkt aan het plan. Ook het stationsgebied is onder de loep genomen. De Edisonweg heeft zijn publieke functie inmiddels verloren en is fabrieksterrein geworden.

De bouw/vernieuwing van een aantal scholen heeft geleid tot aanpassingen in de openbare ruimte. O.a. is dat het geval in Hoogersmilde, Bovensmilde en Hijken. Westerbork zit nog in de uitvoeringsfase.

Voor Westerbork zijn naast de nieuwe multifunctionele accommodatie meer projecten in uitvoering. De verkeersafwikkeling wordt verbeterd en het Van Weezelplein wordt met behoud van bestaande kwaliteiten heringericht en vernieuwd. In het jaar 2014 is een begin gemaakt met het realiseren van veilige schoolroutes. Die zijn gereed op het moment dat medio 2015 de basisscholen naar hun nieuwe locatie aan de Homaat verhuizen.

In het coalitieakkoord 2014-2018 is aangegeven dat in het beheer van de openbare ruimte meer ruimte wordt gemaakt voor initiatieven vanuit de samenleving. We zien daarvan een voortreffelijk voorbeeld bij het inrichten van Brootacker 2 in Hooghalen. De bewoners hebben daar, op eigen initiatief, met een eigen plan en met aanboring van diverse subsidiebronnen, een prachtige woonomgeving gerealiseerd. In 2014 zijn de voorbereidingen voor de overdracht van de gemeentelijke dierenweides afgerond. Met ingang van 1 januari 2015 worden alle dierenweides in Midden-Drenthe particulier in stand gehouden. Een ander voorbeeld van initiatieven vanuit de samenleving is het opknappen van de gesloten begraafplaats aan de Torenlaan te Beilen. Vanuit de Historische Vereniging Beilen is een werkgroep gevormd die de begraafplaats een beter aanzien geeft.

Deelprogramma Verkeer

Ontwikkelingen

Eind 2012 is een nieuw Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan (GVVP) vastgesteld waarin de beleidskaders en ambities tot 2020 zijn vastgelegd. De speerpunten in dit plan zijn:

- Invoering van 30 km/u en 60 km/u-zones en optimaliseren van 50 km/u en 80 km/u wegen;
- Realiseren van ontbrekende fietsvoorzieningen;
- Aanpakken van onveilige verkeerssituaties, de zogenaamde 'Black Spots';
- Het verbeteren van de bereikbaarheid door het treffen van maatregelen en het oplossen van knelpunten;
- Blijvend inzetten op gedragsbeïnvloeding.

Voor een aantal GVVP-projecten hebben we in 2014 BDU-subsidie toegekend gekregen. In 2015 wordt de voorbereiding verder doorgezet en aanbesteed om tot uitvoering te brengen. Dit betreft onder andere de invoering van 30 en 60 km/u-gebieden, aanpassingen van kruisingen van het Oranjekanaal en aanleg van fietspaden. In navolging van het GVVP is in 2014 een nieuw bewegwijzeringsbeleidsplan vastgesteld om onder andere spaarzamer en doelmatiger met verwijzingen om te gaan. Binnen projecten en de reguliere onderhoudsbegroting wordt hieraan fasegewijs invulling aan gegeven. Een ander onderwerp uit het GVVP is de belijning. Vanwege landelijke en provinciale afspraken krijgen wegen meer belijning dan voorheen.

De uitbreiding van de zuivelfabriek Friesland Campina Domo vraagt om een andere ontsluiting van het bedrijventerrein De Zuidmaten. Deze nieuwe ontsluiting is in 2014 verder voorbereid, om in 2015 tot uitvoering te brengen. In dit project wordt ook de verdere upgradering van het stationsgebied meegenomen als (recreatief) OV-knooppunt. Hiermee geven we invulling aan de visie 'Platteland leeft'.

Om de bereikbaarheid en de verkeersveiligheid van Westerbork te verbeteren zijn we, in samenwerking met de provincie, concrete plannen aan het opstellen, waarbij het tracé Brandenweg een belangrijke plaats inneemt. In 2014 hebben we een groot deel van de fietsvoorzieningen ten behoeve van de MFA/brede school gerealiseerd.

Wat hebben we bereikt?

Het verbeteren van (1) de verkeersveiligheid, (2) de bereikbaarheid en (3) de leefbaarheid.

Algemene doelstellingen	
1	Het terugdringen van het aantal ongelukken
	Vermindering van het aantal verkeersslachtoffers
	Het verbeteren van de bereikbaarheid
	Het realiseren van ontbrekende fietsvoorzieningen
	Het oplossen van knelpunten GVVP
2a	Het ontwikkelen van station Beilen tot overstappunt (OV-knooppunt)
2c	Het verbeteren van de bereikbaarheid en leefbaarheid in Beilen
3	Het verbeteren van de bereikbaarheid en de verkeersveiligheid in Westerbork

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Uitvoering GVVP	t/m 2020	College/raad

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
1	Aanpak projecten uit de projectenlijst GVVP; afhankelijk van beschikbaar gestelde middelen uit het bestedingsplan en provinciale subsidie	Doorlopend
	(Regionale) aanpak beïnvloeding verkeersgedrag • Drents verkeersveiligheidslabel • Subsidiëring verkeersouders per school • Motorrijvaardigheidstraining • Clinic Veilig uitgaan • Seniorenritten / verkeersmarkt senioren • Dode Hoek projecten • School-thuisroute brugklas • Gordelcontrole bij scholen	Doorlopend
2	Opwaarderen ontsluiting De Zuidmaten	start 2015
3	Verbeteren bereikbaarheid en verkeersveiligheid Westerbork	2014-2018

Indicator: aantal verkeersslachtoffers *	2010	2011	2012	2013	2014
Verkeersgewonden (alle wegen in gemeente)	14	10	6	53	*
Verkeersdoden (alle wegen in gemeente)	-	9	4	4	*
Verkeersgewonden (gemeentelijke wegen)	10	5	3	12	*
Verkeersdoden (gemeentelijke wegen)	-	4	3	3	*

* Deze gegevens worden jaarlijks na de zomer over het verstreken jaar aangeleverd door de Adviesdienst Verkeer en Vervoer van Rijkswaterstaat.

Sinds 2013 is de registratiegraad door politie en VVN verbeterd. Hierdoor ontstaat een ander beeld van het aantal verkeersslachtoffers.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Verkeer				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	4.169	4.670	4.013	657
baten	-16	-16	-16	0
resultaat voor bestemming	4.153	4.654	3.997	657
mutaties reserves	0	-281	-37	-244
resultaat na bestemming	4.153	4.373	3.960	413

Deelprogramma Groen

Ontwikkelingen

Voor het groen binnen de bebouwde kommen is het Groenbeleidsplan richtinggevend. Voor het groen buiten de bebouwde kommen, geeft het Landschapsbeleidsplan de kaders aan.

Uitvoering Groenbeleidsplan

Op basis van het Groenbeleidsplan werden jaarlijks verouderde groenvakken gerenoveerd en bomen geplant. Het gaat om het renoveren van verouderde plantvakken en het versterken van de groenstructuur. In 2014 was er via het bestedingsplan geld beschikbaar voor het gebied achter de Schapendrift in Beilen en voor Wijster. Voor het uitvoeren van het Groenbeleidsplan is zoals afgesproken in 2014 geen structureel budget beschikbaar. Bij nieuwe plannen wordt via het bestedingsplan incidenteel geld beschikbaar gesteld.

Wijster

In 2014 was er € 25.000 beschikbaar voor het project Drents Groen Wijster in combinatie met het Groenplan Wijster. In 2014 zijn de groenvoorzieningen rondom de speelvoorziening aan De Goorns gerenoveerd. Verder zijn in samenwerking met Landschapsbeheer plannen gemaakt voor openbaar groen en particulier groen in Wijster. De uitvoering hiervan wordt in 2015 afgerond. Een gedeelte van het budget is om die reden overgeheveld naar 2015.

Schapendrift

Via het bestedingsplan was er € 100.000 beschikbaar voor het gebied achter de Schapendrift in Beilen. Het gaat om het opknappen van een gebied van 5 hectare, op een manier dat het een landschappelijk aantrekkelijk gebied wordt. Wandelmogelijkheden, natuurwaarde, natuureducatie en afkoppelen van regenwater krijgen een rol in dit gebied. De strook langs de tuinen wordt verkocht. Omdat dit alles een lang voorbereidingstraject heeft gehad met overleggen en diverse besluitvormingsmomenten, is de uitvoering uitgesteld naar 2015. Ook het budget is overgeheveld naar 2015. De raad is in december 2014 akkoord gegaan met het toevoegen van € 75.000 aan het budget, vanuit de verkoopopbrengsten.

Groenonderhoud

Binnen de bebouwde kommen geldt dat het groenonderhoud wordt aanbesteed met beeldbestekken, waarbij is beschreven wat de gewenste kwaliteit is. Op basis van het vastgestelde Groenbeleidsplan zijn de onderhoudsniveaus bepaald. Verder vindt het groenonderhoud plaats in overeenstemming met de Flora- en Faunawet en volgens de gedragscode 'Bestendig beheer (gemeentelijke) groenvoorzieningen'.

Landschapsbeleidsplan

In 2012 is het landschapsbeleidsplan geactualiseerd. Het beheer en onderhoud van de gemeentelijke eigendommen in het buitengebied moest hierop worden aangepast. In 2014 is het beheerplan beplanting buitengebied vastgesteld (college 21 oktober 2014).

Wat hebben we bereikt?

Beschikken over aantrekkelijke en functionele openbare groenvoorzieningen.

Algemene doelstellingen	
1	Beschermen en versterken van de hoofdgroenstructuur.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
1	Uitvoering Groenbeleidsplan: per jaar wordt, i.o.m. de bewoners, een gedeelte van het groenareaal aangepakt.	doorlopend
	Bestekken voor het groenonderhoud op basis van gewenste kwaliteit per m ² in alle bebouwde kommen.	Jaarlijks
	Ontwikkelen beheerplan landschappelijke beplantingen	vastgesteld 2014

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Groen				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	3.471	3.423	3.329	94
baten	-86	-63	-68	5
resultaat voor bestemming	3.385	3.360	3.261	100
mutaties reserves	0	21	96	-75
resultaat na bestemming	3.385	3.382	3.357	25

Deelprogramma Begraafplaatsen

Ontwikkelingen

Op een aantal begraafplaatsen bevinden zich graven die zijn uitgegeven voor onbepaalde tijd. Hieronder bevinden zich een groot aantal sterk vervallen en verwaarloosde graven waaraan bezoekers zich storen. In 2014 zijn de graven in Beilen (Torenlaan, tweede gedeelte) en in Smilde (Kerkenveld) geïnterpreteerd.

In 2016 is het middel Roundup niet meer toegestaan voor onkruidbestrijding op verhardingen en paden. Om hier goed op voorbereid te zijn, zijn de meeste onkruidgevoelige zandpaden op de begraafplaatsen aangevuld met grond en ingezaaid met gras. Hier is overwegend positief op gereageerd. Het gebruik van het bestrijdingsmiddel is aanzienlijk afgenomen.

Op de begraafplaats Kerkenveld te Smilde zijn de wandelpaden overlaagd met nieuwe verharding. Hierdoor is de begraafplaats weer goed begaanbaar en hoeft er minder aan onkruidbestrijding worden gedaan. Ook is gelijk de doorsteek door het Kyllotsbos naar begraafplaats Kyllot meegenomen. Deze wandelpaden worden ook veel gebruikt om te wandelen of om naar de volkstuin te fietsen.

Het oorlogsmonument in Hooghalen is in overleg met het dorp en het 4 mei comité gerenoveerd. De urnenmuren in Westerbork zijn geheel opnieuw gevoegd en gestuct. Dit was noodzakelijk omdat door vochtproblemen het stucwerk losliet van de muren.

Wat hebben we bereikt?

In de toekomst kunnen blijven voldoen aan de vraag naar graven, urnengraven en –nissen op de huidige begraafplaatsen. Dit kan gerealiseerd worden door het verwijderen van grafmonumenten die niet zijn verlengd of waarvan afstand is gedaan. Wanneer nodig kunnen de graven weer opnieuw worden uitgegeven. Hierdoor blijft de capaciteit van de huidige begraafplaatsen voldoen aan de vraag en zijn er in de toekomst geen nieuwe uitbreidingen nodig. De begraafplaatsen worden hierdoor efficiënter gebruikt waardoor de kostendekkendheid wordt verbeterd.

Algemene doelstellingen

De capaciteit van de bestaande begraafplaatsen handhaven. Zorg dragen voor voldoende graven, urnengraven – en nissen.

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Opstellen lijst bijzondere en cultuurhistorische graven	doorlopend	
Vorbereiden en indien noodzakelijk opruimen sterk verwaarloosde gedenktekens op de begraafplaats Torenlaan te Beilen	Start 2012	2017
Vorbereiden en indien noodzakelijk opruimen sterk verwaarloosde gedenktekens op begraafplaats Kerkenveld te Smilde	Start 2013	2018

Wat hebben we daarvoor gedaan?

	Doelstellingen	
	Wat	Wanneer
1.	Overleg met begrafenisverenigingen	Periodiek
2.	Beheerswerkzaamheden aan groenvoorzieningen, paden en opstallen	Doorlopend
3.	Onderhouden oorlogsgraven en gedenkmonumenten	Doorlopend
4.	Leggen van bloemen en kransen i.v.m. dodenherdenking	Jaarlijks
5.	Verwijderen van grafmonumenten waarvan de rechten zijn vervallen	Periodiek

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Begraafplaatsen				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
baten	-427	-300	-328	28
lasten	754	754	751	3
resultaat voor bestemming	326	454	423	31
mutaties reserves	0	0	0	0
resultaat na bestemming	326	454	423	31

Programma

Deelprogramma

Vrije tijd

Sport

Recreatie

Cultuur

Programmadoelstelling

Het bieden van faciliteiten en het creëren van voorwaarden voor een zinvolle invulling van de vrije tijd van inwoners en bezoekers van de gemeente.

Het doel van het programma is samen Midden-Drenthe op de toeristische kaart zetten. Het meetbare doel is 10% meer economische bedrijvigheid in Midden-Drenthe in 2020. Het middel om dit te bereiken is het ontwikkelen van Recreatie & Toerisme (meer bezoekers betekent meer bestedingen en zo meer werkgelegenheid).

Beleidskader

- Toeristisch recreatief ontwikkelingsplan
- Cultuurnota 2010-2013
- Sportnota 2008-2013
- Werkplan Recreatie & Toerisme 2010
- Beleidsnotitie Toeristische Informatievoorziening Midden-Drenthe
- Beleidsplan Buitensportaccommodaties 2013

Coalitieakkoord

Coalitieakkoord 2010-2014

- Meer investeren in Recreatie & Toerisme met als doel het behalen van een hoger rendement.
- Investerings in Recreatie & Toerisme worden gedekt door een bijstelling van de toeristen- en forensenbelasting.

Coalitieakkoord 2014-2018

- We gaan met de sportverenigingen onderzoeken of en waar nieuw sportbeleid wenselijk is.
- We stimuleren het zelfbeheer van sportaccommodaties.
- Een belangrijke economische tak vormt Recreatie en Toerisme. Wij zullen daarom het bestaande beleid voor de periode 2008-2017, zoals we dat onder andere in samenspraak met de VTRB vormgeven, voortzetten.
- We stimuleren het ontwikkelen van een knooppuntennetwerk voor wandelaars in samenwerking met de sector.
- We willen kunst en cultuur toegankelijk laten zijn voor zo veel mogelijk mensen. In het cultuurbeleid leggen wij ook een accent op de verbinding met onze eigen tradities en geschiedenis. We ontwikkelen nieuw cultuurbeleid.

Relatie met andere programma's

- Bouwen, wonen en milieu
- Openbare ruimte

Ontwikkelingen

In 2013 is het onderzoek afgerond naar de hoogte van de sporttarieven en naar de hoogte en de opbouw van de vergoeding voor zelfbeheer van sportaccommodaties. Op basis van deze uitkomsten is besloten dat sportvelden en sportaccommodaties bij voorkeur in zelfbeheer worden gegeven. Daar waar verenigingen dat niet willen worden de huurtarieven aangepast. In 2014 is vooral veel tijd gestoken in het uitwerken van de cijfers per vereniging. De verwachting is dat we in 2015 met de eerste voorstellen kunnen komen.

Deelprogramma Sport

Ontwikkelingen

Het deelprogramma Sport omvat een groot aantal beheersmatige activiteiten. Deze activiteiten zijn belangrijk voor het in stand houden van de diverse voorzieningen zoals sporthallen en zwembaden. Informatie hierover staat opgenomen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

De vastgestelde Sportnota 2008-2013 is niet geactualiseerd. In juni 2013 is nieuw beleid vastgesteld voor de buitensportaccommodaties. Vanaf eind 2013 wordt uitwerking gegeven aan dit nieuwe beleid waarbij de nadruk ligt op zelfbeheer van de buitensportaccommodaties. In 2014 is het nieuwe energiebeleid (verenigingen betalen de energie) voor de verenigingen vastgesteld en hier zal vanaf 2015 uitvoering aan worden gegeven.

Uitvoering regeling Brede impuls combinatiefuncties

Deze door het rijk gesubsidieerde regeling bestaat uit:

1. het creëren van voldoende sport- en beweegaanbod(via buurtsportcoaches)
2. de lokale sport- en beweegaanbieders interesseren om meer sport- en beweegaanbod op lokaal niveau te ontwikkelen. Medio oktober 2013 is met de uitvoering van de regeling gestart. De buurtsportcoaches zijn bezig met het inventariseren van de sportbehoefte en het sportaanbod in de gemeente Midden-Drenthe. De start hiervoor is geweest in het gebied Hoogersmilde - Bovensmilde. Na de inventarisatie wordt de (sport)behoefte gekoppeld aan het aanbod en worden inwoners gestimuleerd tot een gezondere leefstijl en sportdeelname. Dit gebeurt door een zogenaamde kick-off. Inwoners krijgen persoonlijke adviezen, kunnen kennis nemen van de lokale sportmogelijkheden en gericht contact leggen met plaatselijke verenigingen. De resultaten zijn heel positief te noemen.
3. Daarnaast is in het kader van de nationale sportweek een groot sportprogramma opgezet waaraan vele gemeentelijke verenigingen aan meewerken.

De gemeente heeft in 2014 besloten mee te doen aan het JOGG-project. Dit is een meerjarig project waarbij met een JOGG-regisseur en landelijke ondersteuning de strijd wordt aangeboden met overgewicht.

Wat hebben we bereikt?

Algemene doelstellingen	
	Het verantwoord in stand houden van sportaccommodaties en promotie van het sport- en beweegaanbod.
	De inwoners van de gemeente Midden-Drenthe te stimuleren tot (actieve) sportdeelname en te streven naar een gezonde levensstijl.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doelstellingen		
Wat		Wanneer
Met de betrokken basissportverenigingen wordt op individuele basis het nieuwe beleid vertaald en geprobeerd maatwerk te verlenen.		Verwachte einddatum juli 2015
Opstellen nieuwe Sportnota		2014: niet gerealiseerd
Renovatie sportpark Smilde		Afgerond mei 2014
Uitvoering regeling Brede impuls combinatiefuncties		Loopt door tot en met 2015

In 2014 lag de prioriteit bij het invoeren van het nieuwe beleid voor buitensportaccommodaties. In dit beleid is aangegeven voor welke onderdelen van de accommodaties verenigingen verantwoordelijk zijn en voor welke onderdelen de gemeente.

De buurtsportcoaches hebben in Hoogersmilde, Smilde en Bovensmilde buurtscans over sportgedrag uitgevoerd. Samen met plaatselijke verenigingen/instanties worden sport/begeleidingsprogramma's gemaakt om de sportdeelname bij de inwoners te stimuleren en aan te zetten tot een gezondere leefstijl.

In 2015 worden resultaten gemeten en gepresenteerd aan de raad.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Sport				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
baten	-981	-977	-900	-77
lasten	3.812	3.907	3.812	95
resultaat voor bestemming	2.832	2.930	2.912	18
mutaties reserves	-59	-166	-153	-13
resultaat na bestemming	2.772	2.764	2.759	5

Deelprogramma Recreatie

Ontwikkelingen

Het afgelopen jaar is het aantal overnachtingen ten opzichte van 2013 gedaald met 6,21%. Dit valt voornamelijk te verklaren door de hele lage bezetting in de eerste 9 maanden van het Vakantiepark Oranje. Na 1 oktober is hier de opvanglocatie voor vluchtelingen gestart, wat betekent dat er vanaf die datum helemaal geen inkomsten uit toeristenbelasting meer binnenkomen.

Wanneer we Vakantiepark Oranje buiten beschouwing laten, is het aantal overnachtingen in 2014 licht gestegen ten opzichte van 2013, namelijk 1,63% (totaal 2013: 654.745 en 2014: 665.415).

Met dit gegeven kunnen we concluderen dat, ondanks het slechte economische klimaat en de landelijke tendens van stagnatie en daling van de bezoekersaantallen, Midden-Drenthe in 2014 een goed jaar heeft gehad. Daarnaast horen we uit het toeristisch werkveld positieve verhalen van ondernemers. Met name de vakantieparken hebben (met uitzondering van Vakantiepark Oranje) een goed jaar gedraaid. De positieve cijfers zijn mede te danken aan het langdurige mooie weer.

Cijfermatig overzicht overnachtingen gemeente Midden-Drenthe								
	2010	2011	2012		2013		2014	
	<i>abs</i>	<i>abs</i>	<i>abs</i>	%	<i>abs</i>	%	<i>abs</i>	%
Hotels	44.809	42.045	30.174	-28,23	42.182	42,03	46.605	10,49
B&B	1.555	1.515	2.061	36,04	3.968	92,52	3.829	-3,50
Campings	177.362	144.167	129.074	-10,47	147.989	13,03	138.641	-6,32
Mini-Campings	71.408	36.207	38.544	6,45	38.244	-0,64	41.197	7,72
Groepsaccommodaties	22.824	16.420	19.149	16,62	26.744	14,79	20.971	-21,59
Vakantieparken	386.467	465.387	499.908	7,42	484.126	-3,16	442.766	-8,54
'losse' Recreatiewoningen	15.301	14.455	12.531	-13,31	8.252	-21,41	10.848	31,46
	719.726	720.196	731.441	1,56%	751.552	2,75%	704.857	-6,21%

Kanttekening bij vakantieparken: wanneer Vakantiepark Oranje niet meegerekend wordt, stijgt het aantal overnachtingen in deze groep met 4,13% ten opzichte van 2013 (totaal vakantieparken 2013 zonder Oranje: 387.319 en 2014: 403.324).

Doorkijk naar de toekomst

Het is belangrijk om in te spelen op de wensen en behoeften van de consument. Vraaggestuurd werken i.p.v. aanbodgestuurd. En in tijden als deze is dat nog belangrijker omdat de consument kritischer is op het gebied van uitgaven. Het is van belang dat de ondernemers ruimte houden/krijgen om te kunnen ondernemen.

De samenwerking tussen het bedrijfsleven en overheden kan verder worden versterkt zodat de kwaliteit van toeristische voorzieningen verder verbeterd wordt en gewaarborgd blijft.

Gewerkt wordt met de Marsroute 2012-2015, een meerjaren aanjaagprogramma, een gezamenlijk initiatief van de gemeente en het toeristisch platform. Doel: meer bezoekers, die langer blijven en vaker terugkomen!

Wat hebben we bereikt?

Hieronder lichten we een aantal resultaten van 2014 toe.

Groei in werkgelegenheid

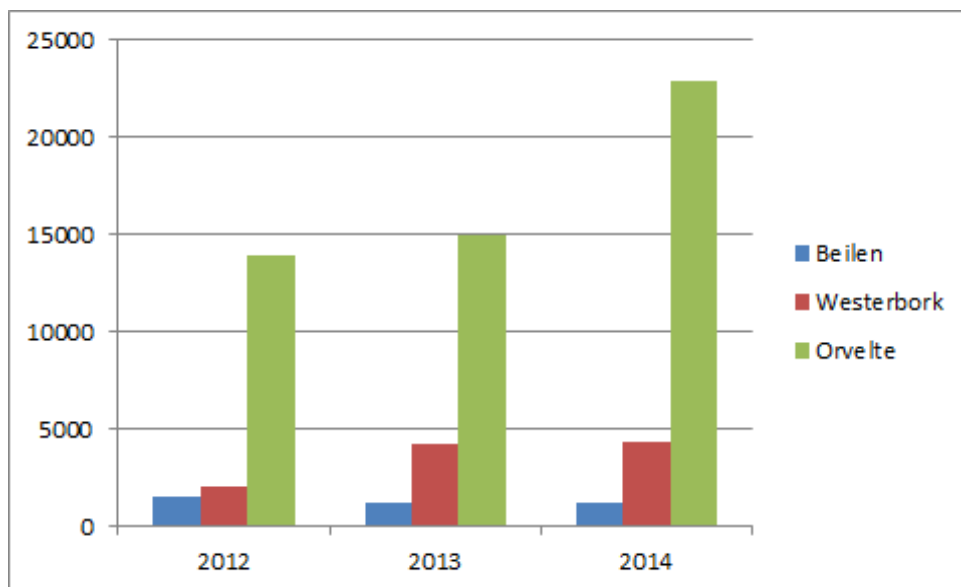
Onderstaande tabel geeft kort een overzicht van een aantal belangrijke peilers op het gebied van Recreatie en Toerisme. Ondanks de tegenvallende cijfers wat betreft het aantal overnachtingen in 2014 zien we toch een groei in het aantal direct banen ≥ 12 uur in de sector.

Indicator		2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Aantal banen van ≥ 12 uur (directe werkgelegenheid)	528	519	524	553	590	614
2.	Aantal dagtoeristen	725.000	725.000	600.000	600.000	600.000	n.n.b.
3.	Aantal overnachtingen	632.000	719.726	720.196	731.441	751.552	704.857

Oplopende bezoekersaantallen Tourist Info Kantoren

De Tourist Info Kantoren in de gemeente zijn gevestigd in Beilen, Westerbork en Orvelte. In onderstaand overzicht is te zien dat de Tourist Info kantoren een mooie groei maken.

Beilen blijft ten opzichte van de andere twee TIP-kantoren achter. Deels valt dit te verklaren, omdat deze TIP niet volledig open kon zijn. Daarnaast komen in de omliggende omgeving van de andere twee TIP-kantoren aanzienlijk meer toeristen. Halverwege 2014 is (met name gezien de financiële lasten) besloten om de TIP in Beilen te sluiten. In 2015 wordt gekeken naar een alternatief hiervoor.

Drentse Hooglanden meer op de kaart

Het afgelopen jaar hebben we verdere stappen gemaakt om ons gebied op de kaart te zetten. Dit doen we onder de naam gebiedsnaam 'de Drentse Hooglanden'. Er zijn hiervoor diverse campagnes (her)ontwikkeld. Zo hebben we de Huug de Hooglander-campagne uitgebreid door verscheidende gadgets te ontwikkelen voor de verkoop in de TIP-kantoren. Deze mascotte moet ervoor zorgen dat kinderen ons gebied extra aantrekkelijk vinden. Daarnaast hebben we voor Drentse Hooglanden

meertalig promotiemateriaal gemaakt dat bijdraagt aan de algemene promotie in zowel binnen- als buitenland.

Verder heeft de Drentse Hooglanden-website een metamorfose ondergaan die aansluit bij de huidige website Drenthe.nl. Hierdoor kunnen we deze websites met elkaar linken waardoor we als Drentse Hooglanden beter zichtbaar zijn. Deze ontwikkeling zorgt er ook voor dat we aansluiting hebben met de Drenthe-app.

Tot slot is er een Twitter-account van de Drentse Hooglanden die voornamelijk bedoeld is om (klein- en grootschalige) evenementen te promoten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Als gemeente zijn we in samenwerking met de VTRB, het Recreatieschap Drenthe en individuele ondernemers/inwoners aan de slag gegaan met een aantal projecten. De gemeente vervult een proactieve rol, schept voorwaarden, faciliteert en jaagt ontwikkelingen aan, maar ondernemers moeten het uiteindelijk zelf doen!

Profileren als wandelgemeente

In het jaarplan 'Recreatie en Toerisme 2014' staat beschreven dat we onze gemeente willen profileren als wandelgemeente. In 2014 hebben we hier het volgende voor gedaan:

- ontwikkeling van dorpsommetjes in de stijl van de Drentse Hooglanden
- organisatie van de eerste Drenthe Hooglanden Wandel4Daagse in de meivakantie
- organisatie van de Drentse Hooglanden Wandelweken in de herfstvakantie
- start gemaakt met de inventarisatie voor het ontwikkelen van een wandelknooppuntennetwerk

Gebiedsmarketing

In 2014 is een start gemaakt met de ontwikkeling van een strategisch plan voor de profilering van onze gemeente. Dit doen we in samenwerking met een extern (communicatie)bureau. Het plan dat wordt ontwikkeld is breder dan alleen recreatie en toerisme, ook wonen en werken in Midden-Drenthe wordt erbij betrokken. Het eindproduct is een merkwijzer waarmee we in de toekomst beter onderbouwde keuzes kunnen maken rondom communicatiestrategieën bij projecten.

Daarnaast gaan we in samenwerking met de VTRB verder met de promotie van de Drentse Hooglanden. Zo hebben we in 2014 op een aantal (internationale) beurzen gestaan, is de website aangepast en gekoppeld aan drenthe.nl en blijven we de informatievoorzieningen (door)ontwikkelen.

Relatiebeheer

Om te weten wat er speelt bij de (toeristische) ondernemers heeft de beleidsmedewerker Recreatie en Toerisme samen met de accountmanager Bedrijven een groot aantal ondernemingen bezocht in 2014. Door dit samen te doen, zijn de gesprekken extra waardevol. We bespreken de algemene ontwikkelingen binnen het bedrijf, maar kijken ook wat er mogelijk is op het gebied van werkgelegenheid en re-integratie. Deze bezoeken worden door zowel gemeente als ondernemers als zeer zinvol ervaren. Doordat we de ondernemers beter leren kennen en zij ons, weten we elkaar beter te vinden.

Verder hebben we in samenwerking met de VTRB netwerkbijeenkomsten georganiseerd om spelers uit het veld met elkaar te verbinden en op de hoogte te blijven van wat er allemaal speelt. Door deze input kunnen we keuzes maken die aansluiten bij de vraag.

Aanjagen van en faciliteren bij evenementen

In 2014 hebben we weer een aanjagende en faciliterende rol vervuld bij een aantal evenementen zoals de Drentse Hooglanden Cultuurdagen, Wandel4Daagse, Fiets4Daagse en Wandelweken. Bij alle evenementen die al vaker plaats hadden gevonden zien we een duidelijke stijgende lijn in het aantal deelnemers/bezoekers. De evenementen krijgen steeds meer bekendheid en de rol van de gemeente wordt hierin steeds beperkter doordat enthousiaste inwoners van Midden-Drenthe de organisatie oppakken.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Recreatie				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	339	329	336	-7
baten	0	0	0	0
resultaat voor bestemming	339	329	336	-7
mutaties reserves	0	10	10	0
resultaat na bestemming	339	339	345	-7

Deelprogramma Cultuur

Ontwikkelingen

Eind 2014 zijn voorbereidingen gestart voor het opstellen van een nieuwe cultuurnota 2015-2020. In oktober 2014 is een Startnotitie opgesteld. Een meer activerend en verbindend cultuurbeleid is hierin de rode draad. De hierna ontvangen bouwstenen en de resultaten van een interactieve culturele bijeenkomst in februari zijn input voor de nieuwe nota. De nieuwe cultuurnota wordt medio 2015 in de gemeenteraad behandeld.

Wat hebben we bereikt?

Algemene doelstellingen	
1.	Bevorderen dat de inwoners en bezoekers van de gemeente Midden-Drenthe in aanraking komen met kunst- en cultuur: culturele uitdaging, meertaligheid, streektaal en diverse andere projecten.
2.	Stimuleren van mondiale bewustwording.
3.	Behoud van kwalitatief goede, voor alle burgers bereikbare, bibliotheekvoorzieningen (lokaal georiënteerde basisbibliotheek, specifiek doelgroepenbeleid en samenwerking met andere lokale instellingen)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
1.	Subsidiëring stichting ICO t.b.v. activiteiten in het onderwijs.	Jaarlijks
	Subsidiëring Stichting Podia voor organisatie Uitdag en Amateurkunst in Beeld	Jaarlijks
	Subsidiëring Kunst en Cultuur Drenthe voor coördinatie 4 ^e vierjaren project kunstmenu op alle basisscholen.	4-jarig, start 2010
	Subsidiëring Stichting Kunst4daagse voor organisatie Kunstroute en Atelierroute	Jaarlijks
	Subsidiëring Culturele raden (St. Zomeractiviteiten Westerbork, St. Beleef Beilen en St. Culturele raad Smilde (CRAS)) voor organisatie culturele activiteiten.	Jaarlijks
	Uitvoering 1% regeling t.b.v. realisatie kunstobjecten	Doorlopend
2.	Subsidiëring wereldwinkels	Jaarlijks
3.	Subsidiëring bibliotheken	Jaarlijks

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Cultuur				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	831	867	861	6
baten	-2	-2	0	-2
resultaat voor bestemming	829	865	861	4
mutaties reserves	0	-45	-45	0
resultaat na bestemming	829	820	816	4

Programma

Deelprogramma

Zorg en Welzijn

Sociale samenhang en leefbaarheid

Wmo

Programmadoelstelling

- Burgers kunnen optimaal participeren in de lokale samenleving.
- Burgers kunnen aan één loket alle relevante informatie op het gebied van maatschappelijke ondersteuning krijgen.
- Het bewaken en bevorderen van de volksgezondheid.

Beleidskader

- Keuzenota Wet maatschappelijke ondersteuning in Midden-Drenthe
- Wmo-beleidsplan gemeente Midden-Drenthe 2012-2016
- Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Midden-Drenthe
- Nota persoonsgebonden budget en eigen bijdrage bij de Wmo
- Nota + Plan van aanpak lokaal gezondheidsbeleid Midden-Drenthe 2008-2012
- Nota Lokaal Jeugdbeleid 2010-2013, 'Talenten in Midden-Drenthe'
- Nota Re-integratiebeleid 2007-2014
- Nota Armoedebelid 2008-2012
- Nota Alcoholbeleid
- Nota + Plan van aanpak vrijwilligersbeleid 2008, 'Meedoen in Midden-Drenthe'
- Verordening Jeugdzorg 2014

Coalitieakkoord

Coalitieakkoord 2010-2014

- Voorkomen dat mensen aan de rand van de samenleving komen;
- Hulp bieden waar dat echt nodig is;
- Meer invulling geven aan participatie met aandacht voor de rol die vrijwilligerswerk hierin kan spelen;
- Samenhang aanbrengen tussen zorg en welzijn;
- Voorzieningen voor sport, recreatie, zorg en openbaar vervoer zoveel mogelijk op peil houden in samenspraak met de inwoners volgens de afspraken in 'dorpen centraal met bewoners in het middelpunt';
- Eén sterke welzijnsstichting met een stevige rol in de uitvoering van het welzijnsbeleid en in de ondersteuning van vrijwilligers.

Coalitieakkoord 2014-2018

- Het verder ontwikkelen van de leefbaarheid in samenwerking met de wijken en de dorpen en de daarin functionerende kernteams. Daarbij zoeken we als dat kan en zinvol is naar samenhang met het nieuwe sociaal beleid. We proberen daarmee de werkzaamheden van de diverse teams meer te stroomlijnen.
- Het stimuleren van initiatieven van bewoners en meewerken aan pilots om daarmee te experimenteren. Hiervoor wordt een fonds ingesteld.

- Het project 'Dorpen centraal, bewoners in het middelpunt' wordt gecontinueerd. We houden rekening met de wensen en mogelijkheden van de dorpen en wijken.
- Er wordt beleid ontwikkeld om de mantelzorg in Midden-Drenthe verder te stimuleren. Mantelzorg Midden-Drenthe wordt hierbij betrokken.
- Er komt een onderzoek naar de mogelijkheid van één loket voor alle sociale vragen.

Relatie met andere programma's

- Onderwijs en jeugd
- Werk en inkomen

Ontwikkelingen

Vanaf 1 januari 2015 is de WMO aangepast en is daar ondersteuning en begeleiding aan toegevoegd. Deze voorzieningen werden voorheen verstrekt vanuit de AWBZ. Het afgelopen jaar hebben we gewerkt aan deze overgang. Er is een nieuwe verordening vastgesteld en er is zorg ingekocht op basis van de bestaande zorg. Met de Stichting Welzijnswerk zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van de nieuwe Wmo-taken.

Deelprogramma Sociale samenhang en leefbaarheid

Ontwikkelingen

Als onderlegger voor de verbetering van de leefbaarheid maken we ook gebruik van een aantal door de dorpen zelf opgestelde dorpsvisies. In de visies wordt de gewenste ontwikkeling voor de leefbaarheid van de dorpen beschreven. De dorpen Hooghalen (invulling AZC, realisering MFC, verbetering infrastructuur), Hijken (leefbaarheid, brede school, verbetering infrastructuur), Oranje (invulling woningbouwlocatie, verbetering infrastructuur) en Spier (geluidswal, ontwikkeling dorpshart/-kern en dorpshuis) hebben inmiddels een dorpsvisie opgesteld. Een aantal van de gewenste projecten is gestart en afgerond. De brede school Hijken is in 2014 geopend. Het gebouw biedt nu onderdak aan de school, het dorps huis, de jeugdsoos en de peuterspeelzaal. Infrastructureel zijn een aantal aanpassingen gedaan voor de verkeersveiligheid.

Als gemeente hebben we de eerste ervaringen opgedaan met het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in samenwerking met de wijken en een kernteam leefbaarheid. Rond de zomer van 2014 zijn we gestart met een wijkverbeteringsproject in de Meester Weijerstaat in Bovensmilde. Vanuit het kernteam zijn de bewoners persoonlijk benaderd over de leefbaarheid in de straat. Een zestal bewoners heeft zich aangemeld voor de werkgroep. Met deze werkgroep zijn we aan de slag gegaan en is er een schets gemaakt voor de vernieuwde inrichting van de straat. Deze is door de werkgroepleden zelf gepresenteerd aan de overige bewoners van de straat.

Wat hebben we bereikt?

Algemene doelstellingen

	Het in verband met de sociale samenhang en de leefbaarheid van buurten en dorpen:
a.	ondersteunen van het particulier initiatief, en
b.	het handhaven van de bestaande accommodaties in alle dorpen

Wat hebben we daarvoor gedaan?

	Doelstellingen	
	Wat	Wanneer
a.	Uitvoering leefbaarheidsinitiatieven dorpsbelangenorganisaties (kleine dorpenbeleid)	Doorlopend
	Voortzetten bestaande overlegstructuur met bewoners- en dorpsbelangenorganisaties	Doorlopend
	Subsidiëring van de activiteiten van diverse instellingen zoals Welzijn Midden-Drenthe en Stichting NoorderMaat.	Doorlopend
b.	Voortzetting bestaand beleid	Doorlopend

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Sociale samenhang en leefbaarheid				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
baten	-11	-11	-8	-3
lasten	2.471	2.582	2.656	-74
resultaat voor bestemming	2.460	2.571	2.648	-77
mutaties reserves	0	-107	-179	72
resultaat na bestemming	2.460	2.464	2.469	-5

Deelprogramma Wmo

Ontwikkelingen

Wmo-beleidsplan

Het beleidsplan is in 2013 vastgesteld. De uitgangspunten uit het plan dienen als basis voor het invullen van de andere beleidsterreinen binnen de Wmo. Dat is gebeurd met de verordening Wmo en zal ook met de andere beleidsnotities gebeuren.

Individuele voorzieningen

In het verlengde van de Wmo-kadernotitie is in 2013 de Kadernota individuele voorzieningen vastgesteld. De uitvoering hiervan is gestart in 2013 en gecontinueerd in 2014. Vrijwel alle onderdelen zijn uitgevoerd. Uitzondering hierop zijn de onderdelen indicatieprotocol en wijze van indicatiestelling aanpassen (onderdeel van hulp bij het huishouden) en collectieve voorziening voor individueel gebruik rolstoel (onderdeel van vervoersvoorzieningen). Deze worden meegenomen bij de transformatie in 2015 en 2016. Qua aard passen de onderdelen daar goed bij.

Transitie AWBZ

De ondersteuning en begeleiding die voorheen in de AWBZ waren ondergebracht zijn per 1 januari 2015 onderdeel van de Wmo. Hiervoor is eind 2014 een nieuwe Wmo-verordening vastgesteld. Concreet betekent dit dat bij nieuwe aanvragen vanaf 1 januari 2015 eerst een medewerker van Welzijnswerk met de aanvrager gaat bezien in hoeverre een algemene voorziening van toepassing is voor de aanvrager. Als daarmee niet kan worden volstaan kan de aanvrager bij de gemeente terecht voor een individuele voorziening. De medewerker van Welzijnswerk vervult daarbij de rol van klantadviseur. De uiteindelijk tot stand gekomen voorziening wordt getoetst door een team van mensen, het arrangemententeam. Voor de bestaande voorzieningen wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de bestaande situatie zodat voor de meeste mensen de bestaande voorziening wordt gecontinueerd. Dit in het kader van de zachte landing.

Wat hebben we bereikt?

Algemene doelstellingen	
	Vrijwilligerswerk en Mantelzorg
	Het vrijwilligerswerk in de gemeente stimuleren en versterken door:
1.	Verdere invulling te geven aan de 'lokale makelaarsfunctie' door Meedoen Midden-Drenthe
2.	Het deels financieel ondersteunen van de deskundigheidsbevordering van vrijwilligers
3.	Zorgen voor bekendheid, waardering en goede ondersteuning van mantelzorgers
	Voorzieningen
	Zorg en ondersteuning van kwetsbare groepen door:
4.	Een kostenbeheersbare verstrekking van individuele voorzieningen.
5.	Een passend aanbod van welzijnsvoorzieningen en -activiteiten
	Lokaal Gezondheidsbeleid
6.	Een goede gezondheid voor alle inwoners.
7.	het voorkomen van alcohol-, drugs- en gokverslaving
8.	het bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
	Vrijwilligers en Mantelzorg	
1.	Subsidiëring Stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe (reguliere werkzaamheden)	doorlopend
2.	Uitvoering Subsidieregeling deskundigheidsbevordering vrijwilligers	doorlopend
3.	Uitvoeren acties Mantelzorg en vrijwilligersondersteuning, dat doe je toch gewoon	doorlopend
	Voorzieningen	
4.	Verstrekken individuele voorzieningen	doorlopend
5.	Uitvoering geven aan de Kadernota individuele voorzieningen	2013/2014
6.	Vorbereiden transitie AWBZ	2013/2014
	Lokaal gezondheidsbeleid	
7.	Bijdrage GGD Drenthe voor uitvoering basistaken en additionele taken.	doorlopend
8.	Subsidiëring verslavingszorg t.b.v. preventie-, handavings- en voorlichtingsactiviteiten	doorlopend
9.	Uitvoering alcoholbeleid en drank- en horecawet	doorlopend

10.	Deelname aan het regionale overleg Maatschappelijke Opvang en Volksgezondheid, georganiseerd door de centrumgemeente.	doorlopend
11.	Steunen initiatieven om knelpunten in de AWBZ-zorg aan te pakken.	doorlopend

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Wmo				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
baten	-797	-825	-885	60
lasten	8.534	7.909	7.404	505
resultaat voor bestemming	7.737	7.084	6.520	565
mutaties reserves	-37	11	-163	174
resultaat na bestemming	7.700	7.095	6.357	738

Programma

Deelprogramma

Algemene middelen

Financien

Bedrijfsvoering

Saldo rekening na bestemming

Programmadoelstelling

Het voeren van een behoedzaam financieel beleid en een doelmatige bedrijfsvoering.

Beleidskader

- Financiële verordening Midden-Drenthe
- Controleverordening gemeente Midden-Drenthe
- Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Midden-Drenthe
- Nota Bedrijfsvoering Midden-Drenthe

Coalitieakkoord

Coalitieakkoord 2010-2014

- Financieel lange termijn beleid dat rust op twee pijlers: sociaal en financieel gedegen.
- In de periode 2010-2014 zal er een taakstellende bezuiniging gerealiseerd moeten worden. We houden daarbij rekening met een taakstelling van 6 miljoen euro in deze periode. In het coalitieakkoord is voor 4 miljoen euro al een richtinggevende invulling afgegeven.
- De ingestelde conjunctuurreserve wordt indien nodig gebruikt om de incidentele tekorten te overbruggen die ontstaan, bijvoorbeeld omdat sommige bezuinigingen niet in een keer maar gefaseerd worden ingevoerd.
- In principe horen tarieven en leges kostendekkend te zijn.
- Voor de berekening van het OZB tarief gaan we uit van de door het CBS in maart van het voorafgaande jaar geprognosticeerde inflatie van het komende begrotingsjaar. Meerjarig wordt vanaf 2014 uitgegaan van 1,5%.

Coalitieakkoord 2014-2018

- In deze periode zal er een taakstellende bezuiniging gerealiseerd moeten worden. We houden daarbij rekening met een taakstelling van 4 miljoen euro in deze periode. In het coalitieakkoord is voor 3 miljoen euro al een richtinggevende invulling afgegeven. In de loop van de bestuursperiode zal duidelijk worden of en hoe de resterende € 1 miljoen zal worden ingevuld.
- De ingestelde conjunctuurreserve wordt indien nodig gebruikt om de incidentele tekorten te overbruggen die ontstaan bij de invoering van de drie decentralisaties.
- Een trendmatig verhoging van belastingen, leges en tarieven van 2% per jaar. De hoogte van de afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt jaarlijks bepaald op basis van de actuele cijfers.
- De OZB-tarieven gaan niet omhoog, met uitzondering van de inflatiecorrectie. Daarbij gaan we uit van de door het CBS in maart van het voorafgaande jaar geprognosticeerde inflatie van het komende begrotingsjaar.
- Geld voor nieuw beleid of intensiever beleid komt uit de beschikbare bestedingsruimte of uit het verminderen of beëindigen van bestaand beleid, anders dan in de ombuigingen benoemd.
- Als gemeentelijke werkgever vervullen we een voorbeeldrol in het bieden van mogelijkheden voor mensen met een beperking.

- De gemeentelijke organisatie levert een belangrijke bijdrage aan de totale ombuigingen. Bovenop de vanaf 2014 lopende taakstelling van ongeveer € 700.000, komt een extra taakstelling van € 600.000 voor de bedrijfsvoering. Daarbij blijft het uitgangspunt dat organisatieontwikkeling plaatsvindt zonder gedwongen ontslagen.

Relatie met andere programma's

Alle programma's.

Ontwikkelingen

Vanaf 2015 zal een groot gedeelte van de begroting bestaan uit inkomsten en uitgaven in het sociale domein. Deze invoering van de transities, waarbij door het rijk ook bezuinigingen zijn doorgevoerd, geeft voor gemeenten een grote onzekerheid voor de komende jaren. Aan de ene kant is er een zorgplicht, echter aan de andere kant is onzeker hoeveel middelen voor de zorgplicht nodig zijn.

Deelprogramma Financien

Ontwikkelingen

De uitkomsten van de algemene uitkering laten, met de komst van de transities, een structureel tekort zien. Dat betekent dat de komende jaren (t/m 2018) voor een totaal van € 4,3 miljoen aan bezuinigingen moet worden gerealiseerd om een sluitende begroting te kunnen blijven presenteren.

In de perspectiefnota 2016 zullen de eerste contouren van de mogelijkheden en keuzes aan de raad worden voorgelegd.

Voor de transities is afgesproken dat de raad regelmatig wordt geïnformeerd over de financiële en beleidsmatige effecten van deze transities.

Wat hebben we bereikt?

Het bestendigen van een solide financieel beleid.

Algemene doelstellingen

1.	Opvangen extra uitgaven binnen de inflatiecorrectie.
2.	Alleen een meer dan trendmatige verhoging van de uitgaven indien dit noodzakelijk is om extra of op een hoger peil gelegen resultaten te bereiken.

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Vaststelling Perspectiefnota begroting	Jaarlijks, 2e kwartaal	Raad
Voor- / najaarsnota	Jaarlijks, 2e / 4e kwartaal	rc Algemeen Bestuur + raad
Jaarstukken	Jaarlijks, 2e kwartaal	rc Algemeen Bestuur + raad
(meerjaren)Begroting	Jaarlijks, 4e kwartaal	Raad
Vaststelling begrotingscyclus + controleprotocol	Jaarlijks, 4e kwartaal	rc Algemeen Bestuur + raad

Wat hebben we daarvoor gedaan?

	Doelstellingen	
	Wat	Wanneer
	Zie onderdeel financiële positie en paragrafen.	Doorlopend

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Financien				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	902	-368	459	-827
baten	-39.876	-39.440	-39.266	-174
resultaat voor bestemming	-38.974	-39.808	-38.807	-1.001
mutaties reserves	-599	134	134	0
resultaat na bestemming	-39.573	-39.675	-38.673	-1.001

Deelprogramma Bedrijfsvoering

Ontwikkelingen

De afgelopen jaren heeft de organisatie zich sterk ontwikkeld in kwaliteit en efficiëntie. Binnen de organisatie is een start gemaakt met een organisatieontwikkeltraject dat zich richt op de verbetering van dienstverlening. Onder het motto duidelijk, dichtbij en daadkracht worden de verschillende elementen per team uitgewerkt.

Voor de toekomst is er een open houding ten opzichte van samenwerking wanneer dat ondersteunend is voor kwaliteitsverbetering of de organisatie van het werk. Wanneer dit ook efficiencyvoordelen oplevert is dit vanzelfsprekend welkom.

Middelen voor opleiding, training en ontwikkeling dienen geborgd te zijn.

De organisatie heeft de afgelopen jaren al een substantiële bijdrage geleverd in het verminderen van de kosten. Taakstellend zal binnen het totaal van bedrijfsvoering gekeken moeten worden hoe het met minder kan. Daarnaast willen we wel de zekerheid bieden aan medewerkers dat er in het kader van de bezuinigingen geen gedwongen ontslagen zullen vallen zoals ook in het coalitieakkoord is opgenomen.

Wat hebben we bereikt?

Algemene doelstellingen	
1	Een doelmatige, flexibele, kwaliteitsvolle en vraaggerichte organisatie gericht op dienstverlening aan de Midden-Drentse samenleving ondanks de noodzakelijke bezuinigingen.
2	Een organisatie met voldoende massa en kwaliteit om de dienstverlening ook onder onverwachte of moeilijke omstandigheden inhoud te geven.
3	Niet per se alles zelf doen; uitbesteding of samenwerking zijn reële opties als dit leidt tot een

	kwalitatief betere en doelmatige dienstverlening.
4.	Borging van middelen voor opleiding, training en ontwikkeling.
5.	Optimale ondersteuning van de primaire processen tegen gerechtvaardigde kosten.

Indicator	2011	2012	2013	2014
aantal fte's per 31 december (afgerond op hele fte's)	233	228	223	208

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doelstellingen	
Wat	Wanneer
Uitvoering Dienstverleningsprogramma 2009 - 2014	2009-2014, afgerond
Zie paragraaf Bedrijfsvoering.	Doorlopend

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan de lasten en baten van dit deelprogramma vermeld.

Een uitgebreider overzicht en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Bedrijfsvoering				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
baten	-5	-5	-3	-2
lasten	2.436	2.475	2.380	95
resultaat voor bestemming	2.431	2.470	2.378	93
mutaties reserves	230	69	253	-184
resultaat na bestemming	2.661	2.539	2.631	-92

Paragrafen

Lokale heffingen

Lokale heffingen is een verzamelterm voor een aantal belastingen en rechten. De lokale heffingen vormen een aanzienlijk deel van de inkomsten van de gemeente en maken dus een wezenlijk onderdeel uit van het te voeren gemeentelijk beleid. De tarieven voor 2014 zijn door de raad op basis van de volgende uitgangspunten als volgt vastgesteld:

- een algemene tariefstijging van 2% voor de OZB en voor de overige belastingen, inclusief de Bedrijven Investerings Zone (BIZ) en verhuur van sportaccommodaties;
- de tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn verhoogd met € 25,00; de tarieven zijn gebaseerd op een volledige kostendekking inclusief het verdisconteren van de kwijschelding;
- het tarief van de rioolheffing voor 2014 is vastgesteld vanuit het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) 2011-2015 en verlaagd met € 25,00;
- het tarief van de toeristenbelasting is met € 0,05 verhoogd naar € 1,15 per persoon per overnachting.

In onderstaande tabellen staan voor de verschillende belastingen en rechten de tarieven en opbrengsten vermeld. In de tabel Waarden onroerende zaken staan de geraamde en werkelijke waarden van de onroerende zaken in de gemeente. De economische waarde van de onroerende zaken in een gemeente vormt onder meer de grondslag voor de onroerendezaakbelastingen.

Waarden onroerende zaken (bedragen x € 1.000)

	Werkelijk 2012	Werkelijk 2013	Werkelijk 2014
Waarde WOZ objecten (waardepeildatum 2012 = 1-1-2011; waardepeildatum 2013 = 1-1-2012; waardepeildatum 2014 = 1-1-2013)	4.038.969	3.895.509	3.716.681
Waarde OZB objecten (waardepeildatum 2012 = 1-1-2011; waardepeildatum 2013 = 1-1-2012; waardepeildatum 2014 = 1-1-2013)	4.021.797	3.878.513	3.699.998
• waarde woonruimten	3.178.897	3.035.952	2.894.542
• waarde niet woonruimten	842.900	842.561	805.456
• vervallen OZB gebr. heffing woningen en	<u>-/- 122.183</u>	<u>-/- 127.562</u>	<u>-/- 120.167</u>
• woonged. niet-woningen (amendement De Pater / motie van Beek	720.717	714.999	685.289

Van ieder object moet de economische waarde worden vastgesteld. Door in de wet genoemde vrijstellingen krijgt niet iedere eigenaar of gebruiker van een gewaardeerd object een OZB-aanslag. Dit verklaart het verschil in waarden van WOZ-objecten en OZB-objecten. Daarna staan de volgende tabellen opgenomen:

- tarieven per belastingsoort
- opbrengsten belastingen
- kostendekkendheid afvalstoffenheffingen
- belastingdruk per wooneenheid en per inwoner.

Tarieven

Soort belasting/heffing	Tarief 2012	Tarief 2013	Tarief 2014
Onroerendezaakbelastingen	(% woz-waarde)	(% woz-waarde)	(% woz-waarde)
<i>Woningen:</i>			
Eigenaar	0,0943%	0,0987%	0,1073%*
Gebruiker	-		
<i>Niet-woningen:</i>			
Eigenaar	0,1639%	0,1708%	0,1835%*
Gebruiker	0,1315%	0,1370%	0,1472%*
Afvalstoffenheffing			
• Eenpersoonshuishoudens	€ 170,00	€ 160,00	€ 185,00
• Tweepersoonshuishoudens	€ 192,00	€ 182,00	€ 207,00
• Drie- of meer persoonshuishoudens en voor recreatiewoningen	€ 215,00	€ 205,00	€ 230,00
Reinigingsrechten			
per minicontainer (incl. btw)	€ 117,00	€ 110,00	€ 125,00
Toeristenbelasting (tarief per overnachting)	€ 1,00	€ 1,10	€ 1,15
Forensenbelasting			
Afhankelijk van de vastgestelde WOZ-waarde tot € 55.000,00	€ 354,00	€ 361,00	€ 368,00
van € 55.000,00 tot € 83.000,00	€ 434,50	€ 443,00	€ 451,50
van € 83.000,00 tot € 110.000,00	€ 456,50	€ 465,50	€ 474,50
van € 110.000,00 tot € 138.000,00	€ 467,50	€ 476,50	€ 486,00
van € 138.000,00 tot € 165.000,00	€ 528,00	€ 538,50	€ 549,00
van € 165.000,00 of meer.	€ 665,50	€ 678,50	€ 692,00
Rioolheffing (per aansluiting)	€ 238,50	€ 248,50	€ 223,50

* De tarieven OZB zijn verhoogd met 2 %; daarnaast is rekening gehouden met de gevolgen van de herwaardering voor 2014 naar waardepeildatum 1-1-2013 (was 1-1-2012).

Opbrengsten belastingen en rechten (bedragen x € 1.000)

Belastingsoorten	Werkelijk 2012	Werkelijk 2013	Werkelijk 2014
Onroerendezaakbelastingen	5.309	5.405	5.490
• opbrengst woonruimten	2.978	2.979	3.101
• opbrengst niet woonruimten	2.331	2.426	2.389
Reinigingsheffingen:			
• Afvalstoffenheffing	2.712	2.574	2.948
• Reinigingsrechten	94	87	98
Rioolheffing	3.803	3.971	3.601
Forensenbelasting	159	160	178
Toeristenbelasting	824	874	753
Bedrijven Investerings Zone (BIZ)	48	50	49
Begrafnisrechten	275	467	328

Kostendekkendheid (bedragen x € 1.000)

Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten	Werkelijk 2013	Werkelijk 2014
Opbrengst uit heffingen	2.574	2.948
Overige opbrengsten	87	98
Totale baten (exclusief verfijning)	2.661	3.046
Totale lasten (incl. BTW)	2.661	3.046
Niet-gedekte lasten	n.v.t.	0
Dekkingspercentage in %	100%	100%

Afvalstoffenheffing

De inkomsten uit de afvalstoffenheffing zijn nagenoeg gelijk aan de raming.

Bij de opbrengst van de afvalstoffenheffing is in 2014 rekening gehouden met een verhoging van het tarief met € 25,00 per aansluiting. Het tarief voor de rioolheffing is met hetzelfde bedrag verlaagd waardoor de belastingdruk per saldo niet is gewijzigd.

Rioolheffing

De inkomsten uit de rioolheffing zijn nagenoeg gelijk aan de raming.

De totale kosten met betrekking tot het onderdeel riolering vormen een onderdeel van het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan en verlopen budgettair neutraal voor de gemeente.

Belastingdruk 2014 (x € 1.000)

Opbrengst onroerendezaakbelastingen	5.490		
af: opbrengst niet-woonruimten	-2.389		
		3.101	
Opbrengst rioolheffing	3.601		
af: opbrengst niet-woonruimten	-399		
		3.202	
Opbrengst reinigingsheffingen	3.046		
af: opbrengst reinigingsrechten	-98		
		2.948	
Totaalopbrengst particuliere huishoudingen			9.251

Belastingdruk

De belastingdruk per woonruimte is uitgesplitst naar koop en huur.

De totale belastingopbrengst van particuliere huishoudens bedraagt in 2014 € 9.251.000. De gemiddelde belastingdruk per woonruimte van een *koopwoning* (gemiddelde woningwaarde € 200.000) bedraagt € 667,50. Huurders betalen geen onroerendezaakbelasting. De belastingdruk van een *huurwoning*, uitgaande van een drie- of meerpersoonshuishouden, bedraagt € 453,50. Dit is de som van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Het aantal inwoners per 1 januari 2014 is 33.366. De belastingdruk per inwoner komt dan op € 277,25.

Kwijtscheldingsbeleid

Belastingplichtigen met een laag inkomen kunnen kwijtschelding vragen van de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De aanvragen worden voor wat betreft inkomen, vermogen en gezinssituatie getoetst aan door het rijk vastgestelde normen.

Kwijtscheldingsaanvragen van waterschapshoofden worden beoordeeld en getoetst door de

gemeente. De gemeente toetst en de waterschappen conformeren zich aan de beslissing. Voor de toetsing wordt gebruik gemaakt van de inkomens- en vermogensgegevens zoals die bekend zijn bij het landelijk inlichtingenbureau. Dit geldt alleen voor zover de aanvragers daarvoor toestemming hebben verleend (wettelijk verplicht). In 2014 is 1/3 van het totaal aantal verzoeken op deze wijze toegekend. Met ingang van 2014 is het mogelijk om kwijtschelding te verlenen aan kleine, soms startende, zelfstandige ondernemers voor de privé- gemeentelijke belastingschulden. Vanuit deze categorie zijn 6 verzoeken ingediend, waarvan 2 zijn gehonoreerd. Afwijzingen zijn veelal gebaseerd op het niet of onvolledig verstrekken van gegevens en/of geen inzage in onderscheid bedrijf- en privé inkomen en vermogen.

Onderstaande tabellen geven inzicht in het aantal (gehonoreerde) kwijtscheldingsverzoeken en de bedragen die daarmee gemoeid zijn.

Kwijtschelding

	Werkelijk 2012	Werkelijk 2013	Werkelijk 2014
Aantal verzoeken	547	520	540
Aantal gehonoreerd	425	414	419
Bedrag (bedragen x € 1.000)	162	169	166

Kosten 2011-2014 gehonoreerde kwijtscheldingsverzoeken (bedragen x € 1.000)

Jaar	2011	2012	2013	2014
OZB	0	1	1	1
Rioolheffing	79	90	98	82
Afvalstoffenheffing	69	71	70	93
Totaal	146	162	169	166

Leges

Onderstaande tabel geeft inzicht in de inkomstenontwikkeling van een aantal soorten gemeentelijke leges.

Legesinkomsten (bedragen x € 1.000)

Soort	Werkelijk 2012	Werkelijk 2013	Werkelijk 2014
Bouwleges	843	403	598
Huwelijksrechten	23	26	20
Bewijs opneming GBA	8	8	6
Gemeentelijke Leges rijbewijzen	91	81	77
Leges eigen verklaring	19	14	10
Gemeentelijke Leges paspoorten	97	78	91
Gemeentelijke Leges identiteitskaarten	88	69	71

Jaarlijkse WOZ-herwaardering

De herwaardering van woningen vindt jaarlijks plaats op basis van werkelijke verkoopcijfers. Naast de beschikbare vraag- en verkoopcijfers wordt ook gebruik gemaakt van beschikbare gegevens van nieuwbouw, verbouw en sloop en de resultaten van de hertaxaties na bezwaren.

Voor herwaardering van de agrarische- en incurante objecten wordt gebruik gemaakt van een koppeling met de landelijke taxatiewijzers. Door de hoeveelheid werkzaamheden met betrekking tot de herwaardering, de mutaties nieuw- en verbouw en bezwaar- en beroepsprocedures, in relatie tot de eigen personele bezetting, is daarbij gebruik gemaakt van externe ondersteuning.

Daarbij geldt dat de dalende woningmarkt met aanzienlijk minder verkoopcijfers behoorlijk invloed heeft op de werkzaamheden. Vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid is daarom sinds 2012 gekozen voor de mogelijkheid om voorafgaand aan een formeel bezwaartraject met betrekking tot de vastgestelde WOZ-waarden belanghebbenden de gelegenheid te bieden telefonisch contact te hebben met de taxateur. Uit vele reacties is af te leiden dat dit als positief wordt ervaren. Deze werkwijze en de informatie op de website en in de krant over de werkwijze en de kosten van zogenaamde no-cure-no-pay bedrijven leidt tot minder formele bezwaren.

Het behandelen van bezwaren ingediend door no-cure-no-pay bedrijven vergt extra veel behandeltijd. Standaard wordt een pro forma bezwaar ingediend met een verzoek om kostenvergoeding en horen, die later nader wordt gemotiveerd of ingetrokken. Om een eind te maken aan situaties die leiden tot een onredelijke kostenvergoeding is een wijziging van het Besluit proceskosten bestuursrecht voorgesteld. Het voorstel is slechts gedeeltelijk overgenomen. De VNG heeft de vaste commissie voor financiën van de Tweede Kamer nogmaals gevraagd om een adequate proceskostenregeling vast te stellen om de Wet WOZ uitvoerbaar te houden. De VNG stelt aanvullend een wetswijziging voor waarbij middels een afrondingsvoorschrift bezwaren worden voorkomen die leiden tot een marginale waardewijziging. In dit kader is ook van belang het besluit om de huurprijzen van huurwoningen mede te baseren op de WOZ-waarde. De uitvoering van dit onderdeel staat gepland voor eind 2015.

WOZ- en BAG-basisregistraties

De WOZ en de BAG zijn wettelijke basisregistraties. De gemeenten zijn daarbij bronhouder van de gegevens. Momenteel wordt voor de WOZ-gegevensuitwisseling met de Waterschappen en de Belastingdienst gewerkt aan de invoering van het WOZ-berichtenverkeer. Daarvoor is een Landelijke voorziening WOZ in het leven geroepen. Inmiddels wordt gebruik gemaakt van software waarmee de koppeling met de landelijke voorziening in de 2^e helft van 2015 kan worden gerealiseerd. Daaraan gekoppeld is ook de openbaarmaking van WOZ-waarden.

Met dezelfde software worden ook de BAG- en de WOZ-gegevens aan elkaar gekoppeld. Dit ten behoeve van een zo efficiënt mogelijke uitvoering en beheer van de wettelijke WOZ- en BAG-basisregistraties.

Relatie Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Wet Onroerende Zaken (WOZ)

De invoering van de BAG en de Wabo hebben positieve gevolgen voor de uitvoering van de Wet WOZ. Het gaat daarbij om uniforme registratie van adressen van gebouwen en de vergunningverlening. Eerder is aangegeven om de mogelijkheid te onderzoeken om de WOZ-herwaardering te baseren op de BAG-gegevens. Gelet op de verschillende uitgangspunten (BAG = gebruiksoppervlakte en WOZ = inhoud en bruto oppervlak) wordt voor de WOZ-waardebepaling vooralsnog de huidige werkwijze voortgezet. Dit standpunt wordt ook door de Waarderingskamer ondersteund.

Jaarlijkse mutatiesignalering

Nieuw-, verbouw en sloop zijn voor de uitvoering van WOZ- en BAG-basisregistratie van belang. De verleende Wabo-vergunningen zijn daarvoor leidend. Het deel vergunningsvrije bouw vergt een andere werkwijze. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde jaarlijkse mutatiesignalering. Daarbij worden op basis van vergelijking van jaarlijkse luchtfoto's de verschillen in beeld gebracht. De verschillen dienen onderzocht te worden op gevolgen voor geregistreerde BAG- en WOZ-gegevens.

Kwijtschelding

De invoering van de Participatiewet (i.p.v. de WWB), Kindgebondenbudget (i.p.v. kindtoeslag) per 1 januari 2015 en de kostendelersnorm per 1 juli 2015, zijn ook van invloed op de toetsing van aanvragen om kwijtschelding.

Het is wettelijk niet toegestaan om gebruik te maken van Suwinet, het landelijk systeem met inkomens-, vermogens- en voertuiggegevens. Het gebruik is uitsluitend toegestaan voor de toetsing van aanvragen om een uitkering o.b.v. de Participatiewet en voor deurwaarders voor het incasseren van vorderingen en niet voor het toetsen van kwijtscheldingsaanvragen.

Daarnaast geldt dat voor de toetsing van kwijtscheldingsaanvragen alleen met toestemming van de aanvrager gebruik mag worden gemaakt van de bij de gemeente bekende gegevens. Daarmee is er sprake van een discrepantie in de wetgeving m.b.t. de wet eenmalige gegevens uitvraag. Deze wet is alleen van toepassing op de Participatiewet en niet op de Invorderingswet. Het probleem is bekend bij VNG en ministerie. Gelet op de huidige privacywetgeving zal dit op korte termijn niet veranderen, wat inhoudt dat burgers vaker gegevens moeten overleggen ter toetsing.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft de verhouding aan tussen de risico's die de gemeente loopt (*benodigde weerstandscapaciteit*) en de financiële middelen die de gemeente vrij kan maken om de nadelige gevolgen van deze risico's op te vangen (*beschikbare weerstandscapaciteit*).

Weerstandsvermogen of ratio weerstandscapaciteit=	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$
---	---

Het weerstandsvermogen is idealiter gelijk aan 1 (nota Weerstandsvermogen, maart 2008).

Ontwikkelingen

De door het college toegezegde geactualiseerde opzet van risicomanagement, waarbij de gehanteerde methodes, effecten en maatregelen opnieuw onder de loep worden genomen, is in 2014 afgerond. Na behandeling in de Werkgroep financieel overleg is de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2015 op het moment van schrijven van deze jaarstukken onderweg naar de gemeenteraad. Na vaststelling door de raad geldt deze nota als beleidskader voor het weerstandsvermogen. Dit zal voor de eerste keer worden toegepast in de begroting 2016.

In de jaarstukken wordt de situatie per 31 december vergeleken met de oorspronkelijke begroting. Hiertoe gaan we uit van dezelfde uitgangspunten als opgenomen in de begroting.

Weerstandsvermogen 2014

Om een uitspraak te kunnen doen over het weerstandsvermogen op 31 december 2014 is gekeken naar de mutaties in de beschikbare weerstandscapaciteit en in de risico's (risicoprofiel).

Beschikbare weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel staat de beschikbare weerstandscapaciteit voor 2014 op begrotingsbasis en op rekeningbasis opgenomen.

Weerstandscapaciteit (x 1.000)	Begroting 2014	Rekening 2014
<i>Incidentele weerstandscapaciteit</i>		
Algemene A-reserve	3.782	2.979
Weerstandsvermogen bouwgrondexpl.	822	457
Algemene B-reserve	2.535	4.211
Bestemmingsreserves	6.502	8.159
Stille reserve		
Totaal incidenteel	13.640	15.805
<i>Structurele weerstandscapaciteit</i>		
Onbenutte belastingcapaciteit	33	47
Onvoorzien uitgaven	50	-
Meerjarige bestedingsruimte	750	-
Totaal structureel	833	47

Op rekeningsbasis is de incidentele weerstandscapaciteit iets hoger en de structurele weerstandscapaciteit nagenoeg nul. Dit laatste wordt vooral veroorzaakt door het verlagen van de onvoorziene uitgaven tot nul en het inzetten van de bestedingsruimte. De onbenutte belastingcapaciteit drukt het verschil uit tussen de normopbrengst (gebaseerd op de bepalingen in de Financiële verhoudingswet) en de werkelijke opbrengst. De werkelijke opbrengst over 2014 is dus iets lager dan de normopbrengst.

Ook de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit fluctueert. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door schommelingen in de (bestemmings)reserves gedurende het jaar (zie ook de toelichting op de balans). Opgemerkt moet worden dat de zogenaamde bekleemde reserves niet zijn meegenomen in deze berekening. Dit verklaart direct ook het verschil tussen het bedrag aan reserves in dit overzicht en het bedrag opgenomen in de staat van reserves. De cijfers in de tabel geven een beeld van de situatie per 31 december 2014 en zeggen daardoor niet zoveel over de mate waarin de gemeente in staat is de nadelige gevolgen van risico's op te vangen. Op rekeningsbasis is het daarom ook niet relevant om het weerstandsvermogen in een verhoudingsgetal uit te drukken.

Risico's

Het weerstandsvermogen is vooral toekomstgericht. Het risicoprofiel dat daar bij hoort staat opgenomen in de begroting 2014.

Met betrekking tot het risicoprofiel 2014 kunnen de volgende opmerkingen worden gemaakt.

Bouwgrondexploitatie

Binnen de bouwgrondexploitatie kan onderscheid worden gemaakt in woningbouw en bedrijventerreinen.

Om eventuele negatieve resultaten op de exploitatie van bouwgrond op te kunnen vangen is een algemene reserve weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie ingesteld. Op 31 december 2014 was de reserve € 438.000.

In gevallen waar een negatief resultaat is gecalculeerd waarvan verwacht wordt dat dit op termijn verbeterd kan worden, is een voorziening in gesteld. Deze voorziening herzien we jaarlijks. Eind 2014 was de stand van de voorziening.

- plan Hoofdstraat 34, Westerbork € 406.000
- plan Bovensmilde € 75.000
- plan Witteveen € 64.000
- plan bedrijventerrein Nieuw-Balinge € 12.000

Totale saldo op 31 december 2014 € 557.000

Indien de voor 2015 verwachte kavelverkoop voor zowel woningbouw als bedrijventerreinen niet gehaald worden, dan kan dit negatief effect bij de meeste plannen opgevangen worden door verlaging van verwacht positief resultaat bij het betreffende plan. Het risico van een jaar vertraging voor de plannen waarvoor wij een voorziening hebben getroffen, bedraagt circa € 30.000.

Openeinde-regelingen

Zowel binnen de WWB als de Wmo is er over 2014 sprake van lagere lasten en/of hogere baten dan begroot. Ook de uitvoering van de Wsw – strikt genomen geen openeinde-regeling – heeft in 2014 niet geleid tot nadelen ten opzichte van de begroting.

De financiële ontwikkelingen binnen de WWB, de Wmo en de Wsw staan toegelicht in het overzicht van baten en lasten.

Kapitaalgoederen

Een aanzienlijk deel van de aanwezige kapitaalgoederen zoals infrastructuur, gebouwen en plantsoenen is in beheer en onderhoud van de gemeente.

De verzamelnota Onderhoud kapitaalgoederen geeft inzicht in:

1. de beleidsuitgangspunten (= gewenste kwaliteit) uit de door de raad vastgestelde beleids- en beheersplannen.
2. het (meerjarig) financiële beslag dat voortvloeit uit deze beleidskeuzes.

In de paragraaf kapitaalgoederen staat opgenomen:

- de te verrichten / verrichte activiteiten en de begrote / werkelijke lasten en baten per kapitaalgoed overeenkomstig de in de nota opgenomen kapitaalgoederen en kostensoorten
- eventuele wijzigingen in het beleidskader

Een overzicht van de verschillen tussen de begrote en werkelijke bedragen en een toelichting daarop is opgenomen in het overzicht baten en lasten.

Wegen

Enkele jaren geleden zijn we naar aanleiding van de wet Basiskaart Grootchalige Topografie (BGT) gaan werken met een ander beheersysteem voor de openbare ruimte, Obsurv.

De invoering van dit nieuwe beheersysteem heeft onder andere tot gevolg gehad dat we nog beter zicht hebben op onze totale wegenbestand.

Door de verbeterde registratie is gebleken dat de totale lengte aan wegen en paden ca. 854 kilometer bedraagt in plaats van 781 km, een toename van bijna 10%.

De totale oppervlakte van alle door de gemeente te onderhouden verhardingen bedraagt ongeveer 3,5 miljoen vierkante meter. De onverharde oppervlakte (zandwegen) bedraagt 150.000 m².

Gelet op de wettelijke rol die de gemeente heeft als wegbeheerder en uit oogpunt van zorgvuldig beheer van kapitaalgoederen moeten onnodige kosten worden voorkomen en veiligheidsrisico's worden beperkt.

In 2014 zijn de wegen voor het onderhoudsprogramma wegen 2015 met het nieuwe systeem geïnspecteerd.

Onderhoud

Mede geholpen door relatief gunstige weersomstandigheden in de wintermaanden bleef de onderhoudstoestand van de wegen in 2014 op een aanvaardbaar niveau gehandhaafd.

Door middel van reguliere inspecties is de ontwikkeling van de onderhoudssituatie wel nauwlettend gevolgd.

In 2014 zijn er opnieuw vanwege de kosten op asfaltwegen slijtlagen aangebracht in plaats van deklagen. Met het aanbrengen van een slijtlaag wordt het aanbrengen van een deklaag vijf jaar uitgesteld. De inspecties kunnen dus een vertekend beeld geven. De inzet is in 2015 een begin te maken met de herijking van het beleid.

Budgetten (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2013	Raming 2014	Werkelijk 2014
Exploitatiebudget voor groot onderhoud	670	567	555
Exploitatiebudget voor klein onderhoud	357	286	287
Achterstallig onderhoud (Investering)	-	-	-

Uitgevoerde werken in 2014

Het betreft regulier groot onderhoud (herstraten, dek- en slijtlagen aanbrengen), onderhoud aan toeristische fietspaden en regulier klein onderhoud (aanbrengen van asfalt-, klinker-, en tegelverhardingen).

Het betreft de volgende wegen:

Deklaag:

- H. Reindersweg te Wijster
- Beilervaart van Van Dijksbrug tot bocht richting Hoogersmilde
- Kampsweg te Wijster (uitvoering in 2015 i.v.m. vervanging riolering)
- Fietspad Westerborkerstroom te Westerbork
- Fietspad noord Westerbork
- Fietspad Kampsweg te Wijster(buiten de bebouwde kom)

Slijtlaag:

- Domoweg te Beilen
- Klatering te Beilen (gedeeltelijk)
- Eursingerweg te Beilen
- Sportlaan te Beilen
- Kymelswijk te Smilde
- Zuideresweg te Orvelte

Herstraten:

- Ossebroeken (gedeeltelijk) te Beilen
- Boerkoelweg (gedeeltelijk) te Wijster
- Rozenstraat (gedeeltelijk) te Bovensmilde
- Westeinde (gedeeltelijk) te Hijken
- Boerenlaan te Smilde
- Talmaweg (gedeeltelijk) te Witteveen
- Voetpaden Vonderkampen, asfalt vervangen door tegels
- Schoolstraat (gedeeltelijk) te Bovensmilde.

Bruggen

Midden-Drenthe beheert en onderhoudt als onderdeel van de infrastructuur 78 bruggen, brugduikers en duikers verspreid over de gemeente. In verband met achterstanden in onderhoud zijn de budgetten voor regulier en correctief onderhoud in 2010 verhoogd. Voor ingrijpend onderhoud en renovaties wordt een afweging gemaakt bij de totstandkoming van de begroting.

Budgetten (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2013	Raming 2014	Werkelijk 2014
Exploitatiebudget regulier onderhoud	88	81	82
Bedrag voor vervanging bruggen (investerings)	36	739	767

Uitgevoerde werken in 2014

- Conservering/herstelwerkzaamheden brugleuningen
- Schoonmaken bruggen
- Aanbrengen slijtlagen op diverse bruggen
- Storingen oplossen van de draaibare bruggen over Drentse Hoofdvaart
- Reparatie diverse (houten) fietsbruggen

Groot onderhoud en renovatie

De vervanging van brug nr. 6 Drijber (nabij bungalowpark De Hullen) is uitgevoerd. De vervanging van brug nr. 7 is nagenoeg afgerond. Technische oplevering vindt plaats in het voorjaar van 2015.

Groot onderhoud (bediening) Polakkenbrug, Grietmansbrug en Jonkersbrug

De bediening van de drie bruggen zijn vervangen. Technische oplevering is in december 2014 geweest. Een aantal opleverpunten uit de technische oplevering wordt in maart 2015 afgerond.

Riolering

Op grond van de Wet milieubeheer rust op de gemeente de zorgplicht voor een doelmatige inzameling en transport van stedelijk afvalwater dat vrijkomt binnen haar grondgebied. Verder is in de Waterwet (tijdelijk: Wet gemeentelijke watertaken) geregeld dat de gemeente de zorgplicht heeft voor de doelmatige inzameling en transport van afvloeiend hemelwater. Verder is in de Waterwet geregeld dat de gemeente maatregelen moet treffen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming te voorkomen of te beperken voor zover doelmatig (Grondwaterzorgplicht).

Om aan de zorgplichten te voldoen zijn diverse voorzieningen (systemen) aangelegd. De gemeente dient de voorzieningen adequaat te beheren voor zover de gemeente beheerder is. Hoe de gemeente de voorzieningen beheert en financiert legt zij vast in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP). In maart 2011 heeft de gemeenteraad het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan voor de periode 2011-2015 vastgesteld.

Rioolheffing

De exploitatielasten voortvloeiend uit het vGRP worden gedekt uit de rioolheffing. Uitgangspunt bij vaststelling van de rioolheffing is dat zij kostendekkend moet zijn. Daarom heeft de gemeenteraad bij de vaststelling van het vGRP besloten om het rioolrecht jaarlijks met € 10 te laten stijgen tot het moment dat 100 % kostendekking is bereikt. In 2014 is hiervan afgeweken en is het tarief met € 25,00 gedaald.

Budgetten (bedragen x € 1.000) excl. BTW	Werkelijk 2013	Raming 2014	Werkelijk 2014
Bedrag voor onderhoud excl. BTW	919	953	910
Bedrag voor investering excl. BTW	545	*) 2.018	437

*) Dit bedrag is inclusief niet bestede investeringsbedragen uit voorgaande jaren.

Uitgevoerde werken in 2014

Investeringsen

Afkoppelen

- Beilen, panden Ettenstraat en Zonna
- Westerbork, Zandhoeklaan en Groeneweg
- School Zwiggelte

Vervangen

- Groot onderhoud Beilen noordoost
- Westerbork, Zandhoeklaan en Groeneweg

Vervanging pompen en gemalen

- Gemaal Noordveen.

Openbaar groen

De kaders voor het onderhoud van het openbaar groen zijn vastgelegd in het Landschapsbeleidsplan (buiten bebouwde kom) en Groenbeleidsplan (binnen bebouwde kom).

Landschapsbeleidsplan

In het Landschapsbeleidsplan (actualisatie 2012) staat de gemeentelijke visie opgenomen op de meest gewenste ontwikkelingen van visueel ruimtelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden van het buitengebied. Het plan bevat geen aan deze visie gerelateerde kwaliteitseisen voor het groenonderhoud. Maar om uitvoering te geven aan de visie is wel een lijst met aandachtspunten opgenomen.

Tevens vormt het Landschapsbeleidsplan de basis voor het Landschapsbeheerplan (vastgesteld oktober 2014). Het beheerplan bevat de visie voor toekomstig beheer en wordt zoveel mogelijk geïntegreerd in al bestaande programma's voor groenonderhoud.

Groenbeleidsplan

Het groenbeleidsplan 2006 – 2015 is vastgesteld door de raad op 26 oktober 2006. Het bevat een overkoepelende visie voor het groen binnen de bebouwde kommen.

Doel van het Groenbeleidsplan is een consistent en samenhangend beleid en beheer van het openbaar groen in de bebouwde kommen. Ook is aangegeven waar de groenstructuur versterkt zou kunnen worden. Het plan bevat naast algemene uitgangspunten en richtlijnen per kern een uitwerking met onder andere een groenstructuurkaart en onderhoudsniveaus.

Voor de uitvoering van het Groenbeleidsplan is geen structureel bedrag beschikbaar in de begroting. Jaarlijks zal afgewogen moeten worden bij de bespreking van het bestedingsplan of er gelden beschikbaar worden gesteld. Voor 2014 was er geld via het bestedingsplan beschikbaar voor de Schapendrift en voor Wijster.

Oppervlakte plantsoen binnen de bebouwde kom:

	Algemeen	Begraafplaatsen
Gazon	115 ha	7,0 ha
Bos/bosplantsoen	61 ha	1,5 ha
Sierheesters	20 ha	1,5 ha
Bermen c.q. extensief gras	14 ha	
Sportvelden	20 ha	
totaal	230 ha	10 ha

Groenonderhoud

Het groenonderhoud voor de hele gemeente wordt uitbesteed op basis van een bestek. In dit bestek wordt de gewenste kwaliteit omschreven, en wordt per m² afgerekend. Het areaal groen is opgenomen in een geautomatiseerd groenbeheerprogramma. Een bomenteam bestaande uit twee eigen medewerkers, voert bomeninspecties uit volgens de zorgplicht. Ook doen zij specifieke werkzaamheden ten aanzien van bomen zoals in het kader van de bestrijding van de eikenprocessierups.

Budgetten (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2013	Raming 2014	Werkelijk 2014
Bedrag voor onderhoud	3.278	3.259	3.212
Uitvoering groenbeleidsplan	50	15	15

Het betreft hier de kosten van onderhoud bermen en wegbeplanting, plantsoenen en wandelpaden, landschap en bossen en kerntaken natuur en groen.

Uitgevoerde werken in 2014

De belangrijkste activiteiten zijn groenonderhoud (o.a. grasmaaien, onkruidbeheersing, snoei) boominspecties en renovaties.

In Wijster is een groenplan ontwikkeld, dit is gedeeltelijk in 2014 uitgevoerd en wordt afgerond begin 2015 (bestedingsplan 2014). Het groenplan is gecombineerd met een project waar ook particuliere tuinen bij betrokken waren.

Voor de Schapendrift in Beilen is een plan voorbereid, dit wordt in 2015 uitgevoerd (bestedingsplan 2014). Het budget is overgeheveld naar 2015. Hieraan wordt € 75.000 toegevoegd vanuit verkoopopbrengsten. Het totaalbudget is daardoor € 175.000.

Openbare verlichting

In 2013 is het concept Beleidsplan verduurzaming openbare verlichting gemeente Midden-Drenthe 2014-2023 opgesteld. Begin 2014 is het beleidsplan door de raad vastgesteld.

In 2014 is met de uitvoering van de werkzaamheden van het meerjarenplan gestart.

De totale kosten voor de maatregelen uit het beleidsplan voor de totale planperiode zijn geraamd op € 900.000. De verlichting wordt verduurzaamd door energiebesparende maatregelen en aanbrengen van led-armaturen.

Door bezuiniging op het meerjarenplan met € 50.000 per jaar zal de planperiode verlengd worden.

Budget (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2013	Raming 2014	Werkelijk 2014
Exploitatiebudget voor onderhoud	224	286	249
Uitvoering verduurzaming openbare verlichting	-	260	79

Uitgevoerde werken in 2014

Het betreft energiekosten en normaal onderhoud.

Uitvoering verduurzaming openbare verlichting

In 2014 is begonnen met het vervangen van 650 verouderde armaturen door ledlamp-armaturen. In 2015 zal deze 1^e fase van het uitvoeringsplan afgerond zijn.

In 2014 zijn alle masten in een GPS-systeem vastgelegd. Dit ter voorbereiding op het stickeren van de masten waarbij ze van een uniek nummer worden voorzien. Begin 2015 worden de masten gestickerd. De burgers kunnen dan veel eenvoudiger een storing melden.

Speeltuinen

In 2011 is het beleidsplan voor de speelvoorzieningen in Midden-Drenthe vastgesteld.

Op speelvoorzieningen is het Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen van toepassing.

Op grond van dit besluit is de beheerder verplicht de toestellen goed te onderhouden. In een logboek moeten per toestel gegevens m.b.t. onderhoud, inspecties, vervanging onderdelen, reparaties en ongevallen worden bijgehouden.

Sinds 2001 worden overeenkomsten gesloten tussen de gemeente en vrijwilligers van de speeltuin (buurtverenigingen, vereniging dorpsbelangen e.d.). Het speeltuinoverleg Midden-Drenthe fungeert als communicatieplatform tussen het college en de afzonderlijke speeltuinbesturen. Er zijn ruim 100 overeenkomsten afgesloten. De vrijwilligers ontvangen daarvoor een bijdrage per speeltuin. Het groot onderhoud en de grote inspectie vinden plaats door de gemeente.

Vanaf begin 2014 is de bijdrage voor de overeenkomst voor buurtspeeltuinen gewijzigd. Het bedrag is afhankelijk van het aantal speeltoestellen in de speeltuin en er is een hoger vast bedrag voor de organisatie. Dit onder meer in verband met hogere bankkosten waar de vrijwilligers mee te maken hadden. Het totale budget in de begroting is ongewijzigd.

Vanaf medio 2014 zijn er ook nieuwe overeenkomsten met de basisscholen afgesloten. Schoolpleinen zijn openbaar toegankelijk, wat is aangegeven met een bord. De gemeente verzorgt op de schoolpleinen de inspecties en onderhoud. De afspraken zijn vastgelegd in de overeenkomsten die door gemeente, COG en OBOMD zijn ondertekend.

Budget (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2013	Raming 2014	Werkelijk 2014
Bedrag voor onderhoud en reparatie zandbakken en speeltoestellen	251	271	262
Bestedingsplan 2014	-	25	25

Uitgevoerde werken in 2014

Het budget wordt besteed aan het onderhoud van de speeltoestellen, ondergronden en zandbakken door de gemeente en een subsidie aan de speeltuinverenigingen. In 2014 was er via het bestedingsplan geld beschikbaar voor speelvoorzieningen in Nagtegaal 1 en 2, en voor een tienerveld aan de Reigerlaan-Korhoenlaan in Beilen.

Het tienerveld is gerealiseerd. Vrijwilligers hebben hier aan meegewerkt. In 2015 komt er nog een vervolg, door de aanleg van o.a. bestrating, bankje en beplanting.

De uitvoering van Nagtegaal 1 en 2 is gestart, en wordt begin 2015 afgerond.

Gemeentelijke gebouwen

Het betreft regulier onderhoud aan gemeentelijke gebouwen die geen schoolgebouwen zijn.

Het beheer en onderhoud van gemeentelijke gebouwen is een veelomvattende activiteit. De financiële middelen welke hier jaarlijks voor nodig zijn worden betaald uit de bestemmingsreserve onderhoud gebouwen.

Teneinde de kosten van onderhoud zo laag mogelijk te houden is er binnen het onderhoudsbeleid voor gekozen om per soort gebouw onderhoudsniveaus te hanteren (collegebesluit van 16 september 2008).

Per gebouw is het onderhoudsniveau vastgelegd:

- a. hoog onderhoudsniveau: gemeentehuis
- b. gemiddeld onderhoudsniveau: overige gebouwen
- c. redelijk onderhoudsniveau: werkplaatsen en stallingruimten

Voor enkele categorieën gebouwen gelden naast het onderhoudsbeleid enkele aanvullende / afwijkende regels, te weten:

Sportaccommodaties

In de gemeente bestaat tussen de sportaccommodaties verschil in exploitatie en beheer. Naast de accommodaties die de gemeente exploiteert zijn er de (deels) verzelfstandigde accommodaties.

Laatstgenoemde categorie ontvangt van de gemeente een bijdrage in de exploitatiekosten. Het betreft de volgende accommodaties en bijdragen:

Exploitatiekosten verzelfstandigde accommodaties	Bedrag (x € 1.000)
Sportcomplex Hooghalen	33
Sportcomplex Noordwest Beilen	58
Sportcomplex Wijster	43
Korfbalaccommodatie Beilen	10
Tennisbanen Beilen	10
Tennisbanen Smilde	10
Tennisbanen Westerbork	9
Kyllot Smilde	8

Dorpshuizen

Op 27 mei 2004 heeft de raad de Koersnotitie Dorpshuizen Midden-Drenthe vastgesteld. De koersnotitie bevat onder meer de volgende afspraken:

- a. Klein en preventief onderhoud komt voor rekening van het dorpshuisbestuur.
- b. Groot onderhoud wordt uitgevoerd en georganiseerd door de dorpshuisbesturen. De kosten komen voor rekening van de gemeente. Bij gecombineerde dorpshuizen (+school: Balinge, Witteveen en Elp) vindt een verrekening plaats. De financiële dekking vindt plaats via de reserve onderhoud gebouwen.
- c. De gemeente levert een bijdrage van maximaal 50%, tot een maximum van € 100.000 in de verbouwkosten voor functionele aanpassingen (50% regeling). De financiële dekking moet dan plaatsvinden vanuit de bestedingsruimte.

In Elp is in 2014 het voormalige schoolgebouw gesloopt, en is het bestaande dorps huis verbouwd. ook het voormalige gymlokaal maakt nu onderdeel uit van het dorps huis. In Witteveen is de schoolfunctie eveneens verdwenen, echter het dorps huis blijft in het gebouw gevestigd. In 2015 zal het gehele pand inclusief het gymlokaal in beheer worden gegeven bij Stichting "Dorps huis de Tille".

Aula's

In het kader van de harmonisatie zijn het beheer en het klein onderhoud van de aula's in Westerbork en Smilde overgedragen aan de betreffende aulaverenigingen. De gemeente blijft eigenaar van de gebouwen. Eigendom, beheer en onderhoud van de aula in Beilen was en blijft in handen van de stichting. Voorafgaand aan de harmonisatie zijn de drie de aula's in de periode 2006/2007 toekomstbestendig gemaakt.

Voor het groot onderhoud van de aula's geldt de dorps huizenconstructie. De vereniging / stichting zorgt er in overleg met de gemeente voor dat het groot onderhoud wordt georganiseerd en uitgevoerd. De kosten zijn voor rekening van de gemeente. Financiële dekking van het groot onderhoud vindt plaats via de reserve onderhoud gebouwen.

De fluctuerende kosten van onderhoud worden verrekend met de bestemmingsreserve onderhoud gebouwen. Hiervoor is in 2014 € 47.000 aan de bestemmingsreserve onttrokken. Aanvullend is via afzonderlijke besluitvorming € 14.000 onttrekken aan de bestemmingsreserves.

Verloop bestemmingsreserve onderhoud gebouwen 2014 (Bedragen x € 1.000)				
	Saldo 1-1-2014	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2014
Bestemmingsreserve	425		61	364

Uitgevoerde werken in 2014

Het onderhoud aan gebouwen vindt plaats op basis van de betreffende geactualiseerde jaarschijf uit het meerjaren onderhoudsprogramma (ULTIMO).

Voor 2014 is het geraamde bedrag € 553.000. De werkelijke uitgaven bedragen € 541.000.

Soms kan door (weers)omstandigheden werkzaamheden worden doorgeschoven. Dit heeft geen invloed op het beschikbare budget. Het saldo wordt toegevoegd of onttrokken aan de bestemmingsreserves.

De uitgevoerde werkzaamheden 2014 waren als geheel opgenomen in het meerjarenonderhoudsprogramma.

Uitgaven onderhoud gebouwen (bedragen x € 1.000)	Begroet 2014	Werkelijk 2014
Sportcomplexen	28	21
Sporthallen	247	281
Gymlokalen	45	26
Zwembaden	57	65
Dorps huizen	41	23
Woningen	2	3
Baars huisjes	3	1
Brandweerkazernes	8	11
Gemeentehuis	64	59
Multifunctionele accommodaties	31	23
Werkplaatsen	17	19
Diversen	1	9

Onderhoud buitenkant schoolgebouwen

Voor schoolgebouwen geldt een andere methodiek.

De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het regulier klein onderhoud aan zowel de binnen- als de buitenkant van de schoolgebouwen en ontvangen hiervoor middelen van de rijksoverheid. De gemeente is verantwoordelijk voor het groot onderhoud aan de buitenkant van de schoolgebouwen. Het per jaar te verrichten onderhoud staat opgenomen in het huisvestingsprogramma dat in overleg tussen de gemeente en de schoolbesturen tot stand komt. Het huisvestingsprogramma wordt tegelijk met de begroting vastgesteld door de raad.

Onderhoudskosten boven de € 25.000 worden gekapitaliseerd. Dekking hiervan vindt plaats vanuit het bestedingsplan. Voor 2014 waren geen gekapitaliseerde onderhoudskosten.

Het overige in een jaar beschikbare budget voor groot onderhoud is gebaseerd op een jaarlijks geïndexeerd bedrag per m² schoolgebouw. De verschillen tussen de werkelijke onderhoudskosten en het beschikbare budget worden op rekeningsbasis 'verrekend' met de reserve onderhoud buitenkant onderwijs.

Uitgaven onderhoud buitenkant schoolgebouwen (bedragen x € 1.000)	Begroot 2014	Werkelijk 2014
Dakinspectie Zuiderenk en mr. H. Smeenge	15	13
vervangen boeien obs Prinses Margriet	9	4
vervangen boeien obs De Bosvlinder	7	5
huurkosten en Drift 5a te Hijken	6	4
diverse kleine onderhoudskosten basisonderwijs	19	12

Vanaf 1 januari 2015 is op grond van een wetswijziging de verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud en aanpassingen overgegaan van gemeenten naar schoolbesturen. Deze wetswijziging heeft een uitname uit het Gemeentefonds tot gevolg van € 158 miljoen. Dit bedrag wordt aan de lumpsum van het primair onderwijs toegevoegd.

Bedrijfsmiddelen

Om de bedrijfsvoering van de organisatie zo optimaal te kunnen uitvoeren beschikken wij over goed functionerende bedrijfsmiddelen. Het betreft materieel voor wegen en groen, automatisering, facilitair en materiaal voor sport- en welzijnsaccommodaties.

Hiervoor beschikken wij over een geactualiseerde meerjarig vervangingsschema. Hierin staan alle vervangingen van onze bedrijfsmiddelen meerjarig gepland.

Verloop van de beschikbare middelen voor vervangingen.

Vervangingsgroep	Beschikbaar in 2014	Besteed in 2014	Restant
Automatisering	678	242	436
Gemeentehuis	63	0	63
Materiaal Openbare werken	279	105	174
Sport	105	88	7
Totaal investeringen	1.115	435	680

De uit deze investeringen en de nog oude niet afgeschreven investeringen voortvloeiende kapitaallasten worden ten laste gebracht van de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen. Vanuit de exploitatie wordt jaarlijks een bedrag toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Hiermee kunnen wij de jaarlijkse schommelingen in de kapitaallasten opvangen.

Verloop bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen 2014 (Bedragen x € 1.000)				
	Saldo 1-1-2014	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2014
Bestemmingsreserve	1.362	977	631	1.708

In de afgelopen jaren is het saldo van deze reserve fors gegroeid. Bij de actualisatie in 2015 van de nota reserves en voorzieningen worden hiervoor voorstellen aangeboden.

Financiering (Treasury)

Inleiding

Jaarlijks wordt zowel in de begroting als in de jaarrekening een paragraaf financiering opgesteld met als doel het treasurybeleid van de gemeente in beeld te brengen. In de begroting komen de concrete beleidsplannen aan de orde, terwijl in het jaarverslag de realisatie van de het beleid wordt beschreven.

De gemeentelijke treasuryfunctie omvat het financieren van gemeentelijk beleid (de programma's) en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

Meer specifiek houdt dit in:

- het zorgen voor de tijdige beschikbaarheid van benodigde geldmiddelen tegen acceptabele condities;
- het beheersen en bewaken van financiële risico's die aan de financiële posities en geldstromen van de gemeente zijn verbonden;
- het minimaliseren van de kosten van het beheer van de financiële posities en geldstromen;
- het optimaliseren van het rendement op overtollige liquide middelen.

Beleidskader

De Wet fido geeft voorschriften met betrekking tot het aantrekken van geldleningen, het uitzetten van middelen en het verstrekken van garanties. Van belang hierbij is dat deze activiteiten geschieden in het kader van het uitoefenen van de publieke taak. Uitzetting van tijdelijk overtollige middelen dient een voorzichtig karakter te hebben en mag niet gericht zijn op het verschaffen van inkomen door het lopen van overmatige risico's.

Het kader van het financieringsbeleid is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Midden-Drenthe ex artikel 212 Gemeentewet van 26 januari 2012. Met de verordening stelt de raad op hoofdlijnen de spelregels voor het financiële beleid, de financiële organisatie en het financiële beheer vast. In artikel 9 staan de uitvoeringsregels van het treasurybeleid (financieringsfunctie).

De verordening wordt in 2015 geactualiseerd.

Marktontwikkelingen en rentevisie

Bepalend voor de ontwikkelingen van de korte rente is het monetaire beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). Op 4 september 2014 is de rente voor het laatst verlaagd van 0,15% naar 0,05%. In de begroting is rekening gehouden met een korte rente van 1%. In werkelijkheid hebben we kasgeldleningen aangetrokken variërend van € 6.000.000 tot € 12.000.000 tegen een rente van tussen de 0,3% en 0,0%.

De lange rente (20 jaar) fluctueerde in 2014 van 2,64% tot 1,19% bij de BNG-bank. We hebben dit jaar geen langlopende geldlening hoeven aan te trekken. We proberen zo lang mogelijk te financieren met kasgeldleningen, omdat de rente hiervoor beduidend lager is dan voor langlopende geldleningen.

Met ingang van 2014 is voor gemeenten het zogenaamde verplichte schatkistbankieren ingevoerd. Dit betekent dat we onze overtollige middelen moeten stallen bij het Rijk. Dit is gunstig voor het Rijk, omdat zij dan minder geld hoeven te lenen. Per dag moeten we voor 12 uur het geld overmaken. Dit jaar fluctueerde dit tussen € 0 en € 3.500.000.

Financieringsstructuur

De rentekosten worden berekend met gedeeltelijk een vast percentage en gedeeltelijk met een omslagpercentage.

Per 1 januari 2014 was er sprake van een financieringstekort van € 5,7 miljoen. Het financieringstekort wordt gefinancierd met kort geld tot € 6 miljoen en de rest met lang vreemd vermogen bestaande uit langlopende geldleningen.

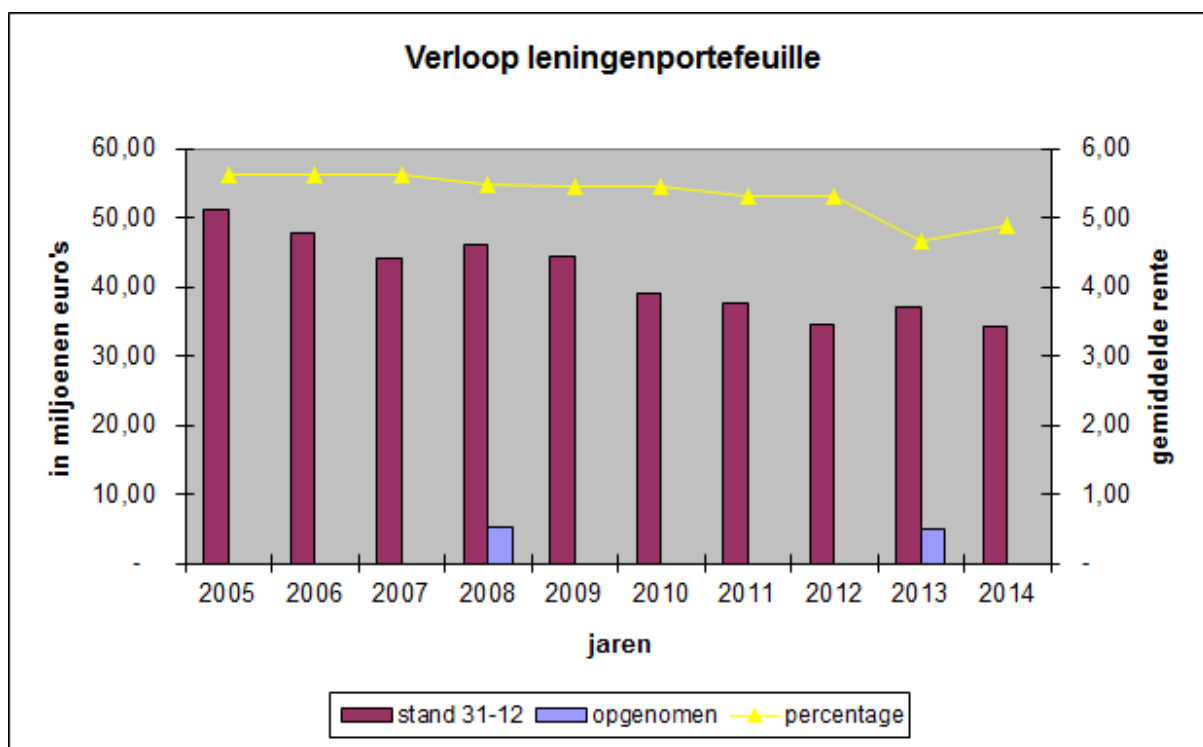
De rentekosten waren in 2014 € 2,4 miljoen, terwijl er € 2,85 miljoen in de primitieve begroting geraamd was. In de najaarsnota hebben we reeds € 350.000 als voordeel ingeboekt, zodat er nu nog een voordeel in de rekening zit van ongeveer een € 100.000. Dit voordeel wordt veroorzaakt door een combinatie van onderuitputting en een voordeel op de rentelasten.

Leningenportefeuille

Onze langlopende leningenportefeuille had op 1 januari 2014 een schuldrestant van € 37 miljoen. De gemiddelde rente op de leningenportefeuille bedraagt in 2014 4,88%. De BNG bank is de grootste geldverstrekker.

De leningenportefeuille van de gemeente ziet er als volgt uit:

Omschrijving	Saldo 1 jan.2014	Aflossingen	Saldo 31 dec.2014	Rente	Gemiddeld percentage
1. Leningen BNG	€ 33.962.208,49	€ 2.514.870,71	€ 31.447.337,78	€ 1.637.794,65	4,82
2. Leningen overige banken	€ 2.994.949,42	€ 272.268,13	€ 2.722.681,29	€ 166.700,70	5,57
3. Leningen pensioenfondsen	€ -	€ -	€ -	€ -	
4. Overige leningen	€ -	€ -	€ -	€ -	
	€ 36.957.157,91	€ 2.787.138,84	€ 34.170.019,07	€ 1.804.495,35	4,88

De Wet fido kent een tweetal wettelijke normen, te weten de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Die beogen de renterisico's van lagere overheden binnen de perken te houden en te beheersen. Beide normen worden hierna toegelicht.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de toelaatbare omvang van de netto vlottende schuld aan en dient derhalve om het renterisico op de korte termijn te beheersen. Juist voor de korte termijn geldt dat de renterisico's aanzienlijk kunnen zijn, gezien de mogelijke fluctuaties op de geldmarkt.

Onder de vlottende schuld vallen alle financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. De limiet bedraagt een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van de begrote gemeentelijke uitgaven. Voor 2014 is de kasgeldlimiet bepaald op 8,5% van het uitgaventotaal van de begroting 2014. Het begrotingstotaal 2014 bedraagt € 71,3 miljoen, waarmee de kasgeldlimiet uitkomt op € 6,1 miljoen. Iedere drie maanden wordt de stand van de netto vlottende schuld van de gemeente getoetst aan de kasgeldlimiet. Zoals uit onderstaande overzicht blijkt hebben we de kasgeldlimiet in drie kwartalen overschreden. Het derde kwartaal bleef wel binnen de limiet. Volgens de Wet Fido mogen we drie kwartalen de kasgeldlimiet overschrijden. In het voorjaar van 2015 gaan we beoordelen of er een langlopende geldlening aangetrokken dient te worden.

Modelstaat A

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (=) of Overschot middelen (-)
(1) - (2) = (3)			
Ultimo kwartaal 1	10.000	557	-9.443
Ultimo kwartaal 2	8.000	637	-7.363
Ultimo kwartaal 3	6.000	584	-5.416
Ultimo kwartaal 4	12.000	525	-11.475
(4) gemiddelde van (3)			-8.424
Stappen (5-8)	Variabelen		Bedragen
(5)	kasgeldlimiet (KGL)		6.051
(6a) = (5>4)	ruimte onder de KGL		
(6b) = (4>5)	overschrijding van de KGL		-2.373
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	begrotingstotaal		71.280
(8)	percentage regeling		8,5%
(7) x (8) / 100 = (5)	kasgeldlimiet		6.051

Renterisiconorm

De renterisico's op de langlopende financieringsmiddelen wordt ingekaderd door de rente risico norm. Jaarlijks mogen de renterisico's uit hoofde van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het lastentotaal van de begroting. Het doel van de rente risico norm is het realiseren van een spreiding van de rentetypische looptijden van de leningenportefeuille waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt in de rentelasten van de gemeente.

De komende jaren laat de portefeuille een mooi gespreid renterisicoprofiel zien. De leningenportefeuille blijft ruimschoots binnen de gestelde risiconorm. Alleen in 2023 heeft de bank de mogelijkheid de rente aan te passen aan een geldlening van € 2,5 miljoen. Dit is afhankelijk van de op dat moment geldende rentetarieven. De toekomstige financieringsbehoefte kan in ieder geval tegen elke gewenste looptijd ingedekt worden en er kan goed ingespeeld worden op renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt.

De onderstaande tabel geeft het verwachte verloop voor 2014-2017 weer van de rente risico norm.

Renterisico op vaste schuld (bedragen x € 1 miljoen)	2014	2015	2016	2017
1a. Renteherziening op vaste schuld (o/g)				
1b. Renteherziening op vaste schuld (u/g)				
2. Netto renteherziening op vaste schuld				
3a. Nieuw aan te trekken vaste schuld (o/g)				
3b. Nieuw te verstrekken lange leningen (u/g)				
4. Netto nieuw aan te trekken vaste schuld (3a-3b)				
5. Betaalde aflossingen	2.787	2.791	2.794	2.798
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)				
7. Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	2.787	2.791	2.794	2.798
Rente risico norm				
8. Stand van de vaste schuld per 1 januari	36.957	34.170	31.379	28.581
9. Het bij ministeriele regeling vastgestelde perc.	20	20	20	20
10. Rente risico norm	14.300	14.300	14.300	14.300
Toets rente risico norm				
10. Rente risico norm	14.300	14.300	14.300	14.300
7. Renterisico op vaste schuld	2.787	2.791	2.794	2.798
11. Ruimte (+) / Overschrijding (-) (10-7)	11.513	11.509	11.505	11.502

Het begrote lastentotaal voor 2014 bedraagt € 71,3 miljoen waarmee de rente risico norm op € 14,3 miljoen uitkomt. We blijven dus ruimschoots binnen de norm.

EMU-saldo, Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof)

Binnen de Economische en Monetaire Unie (EMU) zijn afspraken gemaakt over het op orde houden van de overheidsfinanciën. Een van deze afspraken heeft betrekking op het begrotingstekort van de deelnemende landen; het EMU tekort. Het EMU tekort is het begrotingstekort van de totale collectieve sector (rijk, lagere overheden en de sociale fondsen). Afgesproken is dat de overheidstekorten niet meer

dan 3% van het bruto binnenlands product (bbp) mogen zijn en de overheidsschuld niet meer dan 60% van het bbp mag bedragen. Deze afspraken gelden voor de totale overheid.

Individuele referentiewaarde

Het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is macro genormeerd. De rijksoverheid heeft met het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW) in januari 2013 afgesproken dat het EMU-saldo van alle decentrale overheden tezamen in 2014 maximaal -0,5 procent van het bruto binnenlands product (bbp) mag bedragen. Het IPO, de VNG en de UvW zijn voor 2014 onderling een verdeling van deze tekortnorm overeengekomen, namelijk -0,34 procent bbp voor de gezamenlijke gemeenten, -0,10 procent bbp voor de gezamenlijke provincies en -0,06 procent bbp voor de gezamenlijke waterschappen.

Om de afzonderlijke provincies en gemeenten een beeld te geven wat dit voor hen betekent, publiceert het Ministerie van BZK individuele EMU-referentiewaarden. Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente op basis van zijn begrotingstotaal in de gezamenlijke tekortnorm heeft. Tot slot is in het financieel akkoord van januari 2013 opgenomen dat het kabinet sancties als gevolg van overschrijding van de tekortnorm van -0,5 procent bbp gedurende deze kabinetsperiode niet toepast. Wel kan strikt genomen, conform de Wet Fido en de Wet Hof, een eventuele boete uit Europa worden doorberekend aan de decentrale overheden.

De individuele EMU-referentiewaarde voor de gemeente Midden-Drenthe bedraagt € 2.511.000 in 2014. Dit is gebaseerd op een begrotingstotaal van de primitieve begroting 2013 van € 66.740.000. Ons EMU-tekort in de rekening 2014 bedraagt € 3.937.000. We overschrijden dus bijna € 1,5 miljoen het toegestane tekort. Dit heeft op dit moment geen consequenties. In de toekomst kan dit wel gevolgen hebben, als de wet wordt aangescherpt.

Berekening EMU-tekort(x € 1.000):

Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	€ 1.240-
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	€ 4.378
Investeringen die op de balans worden geactiveerd	€ 6.998-
Lasten op balanspost Voorzieningen	€ 77-
Berekend EMU-saldo	<u>€ 3.937-</u>

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering in een gemeentelijke organisatie kan worden omschreven als de sturing en beheersing van bedrijfsprocessen om de in de programma's gestelde beleidsdoelstellingen te realiseren. Deze doelen zijn ontleend aan zowel de aan de gemeente opgedragen (wettelijke) taken als het door de gemeenteraad vastgestelde beleid.

Bedrijfsvoering betreft zowel de primaire processen als de ondersteunende processen. Voorbeelden van primaire processen zijn vergunningverlening, subsidiëring, belastingheffing, etc. Tot de ondersteunende processen worden in de regel personeelszorg, informatisering en automatisering, organisatieontwikkeling, financiën, administratie, huisvesting, juridische zaken en communicatie gerekend.

Deze paragraaf beperkt zich tot een aantal ondersteunende processen: organisatieontwikkeling, personeelsbeleid, informatisering en automatisering, financiën en controlling, communicatie en juridische zaken. Daaraan voorafgaand gaat deze paragraaf in op de kosten die met de ondersteunende bedrijfsvoeringsprocessen gepaard gaan, de apparaatskosten.

Apparaatskosten

Onder apparaatskosten worden gebruikelijk de kosten van het ambtelijk apparaat (personeel en overhead) verstaan die via een vorm van kostenverdeling direct of indirect worden toegerekend aan de deelprogramma's (producten). Voorbeelden hiervan zijn de personeelskosten en de huisvestingskosten.

Het merendeel van de apparaatskosten in Midden-Drenthe wordt op een zogenaamde kostenplaats in de begroting verzameld, waarna ze via een verdeelsleutel (uren, m²) over de verschillende deelprogramma's (producten) worden verdeeld. Hierdoor kan het zijn dat verschillen binnen een deelprogramma zichtbaar worden gemaakt terwijl niet duidelijk is welke oorzaak het verschil heeft. Vaak heeft het te maken met een wijziging in formatie, functieomvang of een verandering van taken; dat wordt echter niet duidelijk in de deelprogramma's.

Ten behoeve van de transparantie worden daarom in deze begroting de apparaatskosten en de wijzigingen op één plaats, in de paragraaf bedrijfsvoering, verzameld en toegelicht. Dit betekent dat deze kosten nog wel in de (deel)programma's van de begroting staan opgenomen, maar op die plek niet meer worden toegelicht. Dit geldt ook voor de wijzigingen in de apparaatskosten die na de laatste begrotingswijziging optreden en onder het product saldi van kostenplaatsen staan opgenomen in het deelprogramma financiering.

In de tabel op de volgende pagina staan de kosten opgenomen die wij onder de apparaatskosten scharen en een toelichting daarop. De kosten voor onderhoud gebouwen en de tractiekosten komen aan de orde in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

De post personeelskosten uit de tabel is meeromvattend dan alleen de salariskosten. Onder personeelskosten vallen ook diverse bijkomende personeelskosten waaronder studiekosten, kosten woon-werkverkeer en kosten van abonnementen en contributies. De salariskosten inclusief de bijbehorende personeelsomvang komen aan de orde in het onderdeel personeelsbeleid.

bedragen x € 1.000	Begroting 2014	Begroting 2014 na wijziging	Rekening 2014
Personeelskosten	14.028	14.051	14.080
Bestuurskosten (college en raad)	1.147	1.296	1.198
Huisvesting	926	925	899
Verzekeringen	226	207	196
Facilitair	546	546	570
Automatisering	1.362	1.295	1.157
Documentatie- en informatievoorziening	47	47	47
Totaal	18.282	18.367	18.147

Toelichting:

Personeelskosten

Personeelskosten betreft de salariskosten inclusief alle bijkomende personeelskosten zoals opleidingen, reiskostenvergoedingen etc. De taakstelling van €150.000,00 op bedrijfsvoering is in de totale kosten verwerkt.

De extra lasten van de nieuwe cao bleken lager dan begroot . Het resultaat op personeelskosten viel per saldo nadelig uit (29.000) door extra belastingafdrachten (deels naheffing voorgaande jaren) en onverwacht noodzakelijke inhuur van derden mede door overdracht werkzaamheden door de rijksoverheid.

Voor de transities in het sociale domein is er een aantal extra medewerkers aangenomen. Echter deze formatie uitbreiding is grotendeels bekostigd uit de budgetten die voor de transities beschikbaar zijn.

Bestuurskosten

De pensioenvoorziening van wethouders komt ten laste van de gemeente. De lasten van de voorziening waren mede op basis van informatie van deskundigen begroot. Op basis van gecorrigeerde informatie bleken de lasten van de pensioenvoorziening achteraf aanmerkelijk lager uit te vallen. De kosten van de waarnemend burgemeester vanaf oktober zijn in deze kosten ook al verwerkt.

Huisvesting

Hierbij gaat het om huisvestingskosten gemeentehuis, buitendienst en brandweer. De investering in zonnepanelen veroorzaakt een voordeel van bijna € 18.000,00. Rekening gehouden moet worden dat de factuur voor schoonmaak van het gemeentehuis over het 4^e kwartaal niet in de jaarrekening is verwerkt. Naar schatting gaat het hier om een bedrag van € 17.000,00. De kosten van energie in de brandweergarages waren hoger dan voorzien.

Verzekeringen

Verkleining van het vaste personeelsbestand (vrijwillige brandweer) en minder verzekeringsobjecten, brandweerauto's naar de VRD, zijn de reden van lagere premies.

Facilitair

Per saldo zijn de kosten voor dit onderdeel € 24.500,00 hoger dan verwacht. Aanmerkelijk hogere kosten waren er voor mobiele telefonie € 20.500,00; bevoorrading voor catering € 22.000,00, en telefoonkosten

€ 7.200,00. Vertraging van een aantal vervangingsprojecten (vervanging telefooncentrale en inrichting hal) heeft een voordeel opgeleverd van lagere kapitaallasten, € 20.000,00. De kosten voor bodediensten viel € 8,400,00 lager uit.

Automatisering

Op dit onderdeel, met een resultaat van € 134.000,00 positief, zijn de kapitaallasten ruim € 115.000,00 lager dan begroot. De oorzaak hiervan is dat de uitgaven voor het dienstverleningsprogramma nog niet zijn gedaan. Verder vallen de kosten van automatisering voor het onderdeel belastingen € 14.000,00 lager uit.

De kapitaallasten van het dienstverleningsprogramma worden gedekt uit de reserves. De lagere uitgaven voor het dienstverleningsprogramma zorgen dan ook voor een lagere onttrekking van de reserves.

Documentatie- en informatievoorziening

Geen bijzonderheden.

Organisatieontwikkeling

De invoering van het zaakstelsel blijft voor forse veranderingen in de werkprocessen zorgen. Na de invoering van het digitaal werken, werken we nu aan een verdere verbetering van het zaakstelsel. Zo wordt de gebruikersvriendelijkheid van het stelsel verbeterd, worden er trainingen en cursussen voor medewerkers georganiseerd en een goede helpdesk en wordt het zoeken het vinden in het stelsel vereenvoudigd.

Ook bij digitaal werken staat voorop dat de organisatie bestaat uit mensen waarbij ook de ontmoeting tussen mensen van belang blijft. Dat is voor ons een belangrijk uitgangspunt wat we zowel naar buiten als binnen de organisatie moeten uitstralen. Ook met en naast digitaal werken blijven we praktisch. We werken digitaal omdat het ons (lees hier voor ons: organisatie, burger en bestuur) verder helpt. Omdat we ons realiseren dat ook digitaal werken zijn valkuilen heeft, blijven we scherp op de praktijk en het voorkomen van onnodige (ook digitale) bureaucratie.

Binnen de organisatie is gestart met het project 3 D's (daadkracht , duidelijk en dichtbij). Binnen de teams zal in 2015 gesproken worden over hoe dienstverlening eruit ziet in het licht van deze begrippen. Dienstverlening staat daarbij centraal.

Het doel van dit traject is om voor klanten (in-en extern) de dienstverlening nog verder te verbeteren. Dit doen we door per team aan de slag te gaan en op onderzoek te gaan hoe wij als team kunnen bijdragen aan de verbetering van die dienstverlening.

Personeelsbeleid

De gemeente maakt deel uit van een samenleving die continu in beweging is en oefent met de uitvoering van de programma's invloed uit op de samenleving. De uitvoering van deze rol vereist dat de ambtelijke organisatie maatschappelijke en andere ontwikkelingen adequaat tegemoet kan treden. De mensen vormen zo het belangrijkste kapitaal in onze organisatie. Investeren in de kwaliteit van personeel komt daardoor ten goede aan de Midden-Drentse samenleving. Hoe zorgen wij goed voor ons personeel? Op welke manier benaderen we de arbeidsmarkt voor het werven van specialistisch personeel, waar moeilijk aan te komen is? Hoe binden en boeien wij de mensen in onze organisatie? Vragen die onderdeel zijn van het (strategisch) personeelsbeleid.

Periodiek medisch onderzoek

Vanaf 2011 zijn we gestart met het aanbieden van periodieke medisch onderzoek aan de medewerkers. Elke medewerker krijgt de mogelijkheid om een maal per vier jaar deel te nemen aan het onderzoek. Het doel is om hiermee de duurzame inzetbaarheid van het personeel te verhogen. In 2014 is de laatste groep medewerkers onderzocht. De resultaten van het onderzoek zijn geanalyseerd. Daaruit blijkt dat een groot aantal medewerkers te weinig bewegen en last hebben van overgewicht. Verder is er een groep medewerkers die last heeft van het (temperatuur)klimaat binnen het gemeentehuis. In 2015 zal er een plan van aanpak worden uitgewerkt en geïmplementeerd.

Bezoldiging topfunctionarissen

Toetsing op de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector heeft aangegeven dat geen van de personen werkzaam bij de gemeente Midden-Drenthe boven de gestelde normen uitkomt.

Formatie

Fte's / budget (x € 1.000)	Raming 2014	Werkelijk 2014
Salarisbudget (incl. raad en college)	13.566	12.895
Fte's (ambtelijke organisatie)	216	207,6

Bij dit formatiecijfer maken we wel de kanttekening dat de komende jaren waarschijnlijk nog meer werk vanwege o.a. nieuwe wetgeving, naar de gemeente komt, waardoor het aantal fte's weer kan gaan stijgen. Te denken valt daarbij met name aan formatie binnen het sociale domein. Ook zal niet elke fte minder voor 100% in geld worden terugverdiend. Tot slot willen wij geen concessies doen aan de kwaliteit van de werkzaamheden door de gemeente.

De vermindering van formatieplaatsen is het gevolg van het niet invullen van vacatureruimte en van uitbesteding van taken.

Informatisering en automatisering

De hele organisatie werkt nu digitaal en zaakgericht met Midnet (Mozard). Ook het besluitvormingsproces van college en raad werkt geheel digitaal. Daarmee is de eerste fase van de implementatie afgerond. 2014 is grotendeels besteed om een aantal verbeteringen aan te brengen die het gebruiksgemak voor alle gebruikers hebben vergroot. (bijv. integratie met e-mail).

Financiën en controlling

De uitgangspunten voor het financieel beleid zijn vastgelegd in:

- Coalitieakkoord 2010-2014 en 2014-2018;
- Financiële verordening gemeente Midden-Drenthe;
- Controleverordening Midden-Drenthe;
- Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Midden-Drenthe.

Bewust omgaan met financiële middelen is een belangrijk uitgangspunt bij de bedrijfsvoering. Dit geldt voor alle tijden, echter in deze periode is de kostenbeheersing nog belangrijker. In het coalitieakkoord

zijn voor de komende jaren een aantal bezuinigingen benoemd. Dit is nodig omdat het meerjarig financieel perspectief negatief is. Voor de begroting 2015 zijn al een aantal elementen uit het coalitieakkoord verwerkt. Voor de jaren daarna wordt in de perspectiefnota 2016 een eerste aanzet gegeven.

Tenslotte wordt er door interne controle jaarlijks getoetst of we voldoen aan wet en regelgeving.

Communicatie

Net als in de afgelopen jaren is vanuit Communicatie ingezet op transparante en vroegtijdige communicatie. Om dat te bereiken proberen we goed zicht te houden op de projecten en ontwikkelingen die spelen.

Interne communicatie en huisstijl

Daarnaast is er in 2014 veel aandacht geweest voor interne communicatie, waaronder verdere verbetering van de schriftelijke communicatie en communicatie over het zaaksysteem. Dat blijft ook nog doorlopen in 2015. Eind 2014 zijn we begonnen met het ‘opfrissen’ van de huisstijl. Daarbij hebben we de lijn doorgetrokken zoals we die al met de vormgeving van de website en diverse uitingen als advertenties en de gemeentegids hebben ingezet. Het bestaande logo is daarbij intact gebleven. Begin 2015 hebben we de aanpassingen doorgevoerd in de brieven, mails, formulieren, beleidsstukken enz. Ook op dit gebied werken we aan het visitekaartje van de gemeente.

Transities

Veel aandacht is in 2014 uitgegaan naar de communicatie rond de transities. Na de zomer is een medewerker aangetrokken op een werkervaringsplek voor de uitvoering van de communicatie over deze onderwerpen. Er is veel werk verzet en de afdeling en de bestuurders zijn zo waar nodig ondersteund. Ook de eerste helft van 2015 zal over dit onderwerp nog veel communicatie nodig zijn.

Projecten

Een greep uit een aantal grotere projecten die communicatief ondersteund zijn:

- Voortgang structuurvisie Westerbork
- MFA Westerbork
- Opening brede school Hijken
- Regio/gebiedsmarketing
- Klantenpanel
- Beurzen
- ETP/Noblesse
- JOGG

Website en social media

Begin 2014 is de nieuwe website gelanceerd. Deze is goed ontvangen, maar blijft voortdurend onderhoud en actualisatie vragen. Daarnaast hebben we in 2014 nog actiever en re-actiever ingezet op social media. Dat levert positieve reacties vanuit de samenleving op. Begin 2015 zijn we actief aan de slag gegaan met een Facebook pagina van de gemeente.

Perswoordvoering

Qua perswoordvoering stond 2014 vooral in het teken van de perikelen rondom re-integratie en de opvang van asielzoekers in Oranje. Daarbij ging het uiteraard niet alleen over het te woord staan van de pers maar vooral ook de communicatie met onze inwoners een belangrijke rol speelde!

Juridische zaken

Zwaartepunt in deze taak is gevraagde en ongevraagde juridische advisering aan bestuur en organisatie, zowel op publiekrechtelijk als privaatrechtelijk terrein. Daarnaast is het secretariaat van de commissie bezwaarschriften een belangrijke taak inclusief de voorbereiding op de advisering door de commissie aan het gemeentebestuur. Ook de vertegenwoordiging van de gemeente bij rechtbank, afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State en Centrale Raad van Beroep is een onderdeel van het werk. Het aantal bezwaarschriften in 2014 inclusief de uitkomsten zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Aantal bezwaarschriften	Grondgebonden	Persoonsgebonden	Totaal
Ingetrokken	6	28	34
Niet-ontvankelijk	4	16	20
Ongegrond	7	25	32
Geground	11	7	18
Combinatie-besluit	0	2	2
Prematuur – niet behandeld	1	0	1
Gemeente geen bevoegd gezag	0	1	1
Nog in behandeling	12	5	17
Totaal	41	84	125

Het aantal ingediende bezwaarschriften laat de afgelopen jaren een constante lijn zien. Ieder jaar is sprake geweest van minimaal honderd bezwaarschriften, met een maximum van 144 stuks in 2013.

Van de 125 bezwaarschriften was begin februari 2015 nog slechts 13% in behandeling. In totaal is er slechts in 15% van de ingediende bezwaarschriften besloten het bezwaarschrift gegrond te verklaren. Bezwaarschriften worden ook *ingetrokken*, omdat de bestreden beslissing alsnog wordt herzien, waarbij aan de bezwaren wordt tegemoetgekomen. Soms wordt een bezwaarschrift ingetrokken, nadat het hoe en waarom van de beslissing nog eens is uitgelegd aan de bezwaarmaker.

In 68% van de gevallen is er binnen de wettelijke beslistermijn besloten op het ingediende bezwaarschrift. De verwachting is dat, als er op alle bezwaarschriften is besloten, dit percentage oploopt tot 82%. Het niet tijdig beslissen kan verschillende redenen hebben. Soms is er sprake van een zeer complex feitendossier waardoor de behandeling meer tijd vergt en soms is er aanvullende onderzoek nodig. In 2014 zijn er een aantal omvangrijke dossiers behandeld, zoals de diverse bezwaar- en (hoger)beroepschriften van een aantal Wwb-cliënten en de situatie rondom Noblesse. Daarnaast heeft de afdeling Juridische Zaken de nodige ondersteuning geboden in de raadvragen en onderzoeken over de uitvoering van de bijstandswetgeving; dit moest naast de reguliere werkzaamheden gebeuren en heeft daarmee impact op de snelheid van afhandelen gehad.

Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Een *bestuurlijk belang* houdt in dat leden van het college in het bestuur van een gemeenschappelijke regeling vertegenwoordigd zijn. Daarnaast kan de gemeente als lid van stichtingen en verenigingen of als vennoot van een vennootschap stemrecht hebben. Een *financieel belang* houdt in dat de gemeente door deelname aan een verbonden partij op enigerlei wijze risico kan lopen.

De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende taak op de kernvraag of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds overeenkomen met de doelstellingen van de gemeente of dat de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd worden. Daarnaast is inzicht gewenst in het budgettaire beslag en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen.

In de raadsvergadering van 27 maart 2008 is de Nota verbonden partijen vastgesteld.

De volgende uitgangspunten zijn hierin vastgelegd:

- De gemeenteraad doet mee in verbonden partijen als dat nodig en functioneel is. Dat betekent een beoordeling per situatie.
- De huidige deelname in vennootschappen BNG Bank en WMD zet de raad ongewijzigd voort. De behandeling van de begroting en de jaarstukken vindt plaats door het college, waarbij de stukken naar een raadscommissie ter informatie gaan.
- De afhandeling van de financiële stukken van de niet-actieve gemeenschappelijke regelingen vindt plaats door het college, waarbij de stukken naar een raadscommissie ter kennisname gaan.
- De gemeenteraad gaat de relatie met de actieve gemeenschappelijke regelingen (Alescon, GGD, RUD, Veiligheidsregio Drenthe en Recreatieschap) versterken door actiever te sturen. De gemeenschappelijke regeling moet aantoonbaar bijdragen aan het realiseren van een of meer doelen uit de programmabegroting. De sturing wordt actiever door concrete afspraken op een aantal aspecten. Daarin zijn de aanbevelingen van de VDG over dit onderwerp koersbepalend.

Voor het versterken van de sturende rol heeft de raad gekozen voor een aanpak in VDG-verband. Dat betekent enerzijds winst in afstemming, anderzijds verlies in tijd. De VDG heeft daarvoor een nieuwe vergaderstructuur ingezet waarin een sterkere rol is weggelegd voor de professionele inbreng van gemeenten. Die sterkere rol zal ook aan het licht komen in de contacten met de gemeenschappelijke regelingen.

VENNOOTSCHAPPEN

Bank Nederlands Gemeenten (BNG Bank)

De BNG Bank, gevestigd te Den Haag, is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Eind 2010 heeft het Basels Comité voor Banktoezicht nieuwe richtlijnen uitgevaardigd (Basel III-akkoord) met betrekking tot kapitaal- en liquiditeitseisen. Voor de BNG is vooral het voornemen om de leverage-ratio vanaf 2018 op minimaal 3% vast te stellen van belang.

De leverage-ratio is het balanstotaal van het uitgeleende geld van een bank, ten opzichte van het eigen vermogen. Als een bank € 1 eigen vermogen heeft en € 30 uitleent, is de leverage-ratio 3 procent.

Aangegeven is overigens dat nog bezien wordt of deze eis voor alle banken op dezelfde wijze zal gaan gelden. BNG onderzoekt op welke wijze de bank op termijn aan deze regelgeving kan voldoen. De leverage-ratio van de bank staat op dit moment op 2,3%. Dit was per 31 december 2012 nog 2%. Om deze ratio op te krikken is besloten de dividenduitkering te halveren, namelijk 25% van de netto winst. Dit was 50%. Op het programma Algemene middelen wordt het dividend verantwoord.

	per 31 december 2013	per 31 december 2012
Aantal aandelen (nominaal € 2,50 per aandeel)	60.138	60.138
Eigen vermogen	€ 3.430 miljoen	€ 2.752 miljoen
Vreemd vermogen	€ 127.753 miljoen	€ 139.476 miljoen
Dividend per aandeel	€ 1,27	€ 1,49
Dividend	€ 76.381	€ 89.605

Verwacht wordt dat de omvang van het Eigen vermogen t.o.v. het Vreemd vermogen groeit, omdat dit een vereiste is van Basel III (Europese wetgeving om weerbaarheid van banken te vergroten). De dividenduitkering over 2014 bedraagt € 34.278 en is beduidend lager uitgevallen t.o.v. het begrotingsjaar 2013. In 2013 bedroeg het dividend € 76.381.

Energienetwerk beheerder Enexis

In 2009 is het productie- en leveringsbedrijf van energiebedrijf Essent verkocht aan Rheinisch-Westfälisches Elektrizitätswerk (RWE). Het netwerkbedrijf is verder gegaan als Enexis gevestigd te 's-Hertogenbosch. Het dividend wordt achteraf uitbetaald. De verwachting is dat de omvang van het Eigen vermogen en de winstverwachting in het verslagjaar niet veel zal wijzigen.

	Per 31 december 2013	Per 31 december 2012
Aantal aandelen (nominaal € 1,00 per aandeel)	206.779	206.779
Eigen vermogen	€ 3.370 miljoen	€ 3.245 miljoen
Vreemd vermogen	€ 2.895 miljoen	€ 3.778 miljoen
Netto resultaat aandeelhouders (na belastingen 2012)	€ 239 miljoen	€ 224 miljoen
Dividend per aandeel	€ 0,80	€ 0,76
Dividend	€ 165.083	€ 158.176

Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)

De WMD, gevestigd te Assen levert drinkwater aan ca. 450.000 inwoners van de twaalf Drentse gemeenten met 195.000 aansluitingen. Voor 2013 is het maximaal toegestane dividend ter grootte van 3% van het geplaatste aandelenkapitaal aan de aandeelhouders (= € 3.000) uitgekeerd en het restant is toegevoegd aan de statutaire reserve. Het dividend wordt achteraf uitbetaald. Het Eigen vermogen is stabiel en de dividenduitkering zal ongewijzigd zijn.

	Per 31 december 2013	Per 31 december 2012
Aantal aandelen (nominaal € 50,00 per aandeel)	73	73
Eigen vermogen	€ 41 miljoen	€ 42 miljoen
Vreemd vermogen	€ 105 miljoen	€ 103 miljoen
Netto resultaat aandeelhouders (na belastingen)	€ 2,282 miljoen	€ 0,224 miljoen
Dividend	€ 110	€ 110

Op het programma algemene middelen wordt het dividend verantwoord.

Bedrijvencentrum Ossebroeken vof

Op 24 december 1999 is notarieel de vennootschap onder firma tussen de gemeente Midden-Drenthe en de exploitatiemaatschappij bedrijventerrein Ossebroeken vof opgericht. De vestigingsplaats is Beilen. De vennootschap stelt zich als doel:

- Het voor rekening van de vennoten exploiteren van het bedrijventerrein Ossebroeken en al wat daartoe verder noodzakelijk en/of wenselijk wordt geacht, evenals de verkoop van het bedrijvencentrum.
- Het verrichten van al wat met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in ruimste zin.

De vennoten hebben de eigen aangekochte gronden ingebracht als schuld van de vennootschap. De opbrengsten zijn de eerste jaren gebruikt om de kosten van de ingebrachte gronden en overige exploitatiekosten te betalen.

De te realiseren nettowinst zal tussen de beide vennoten gelijk worden verdeeld. Vanaf 2008 heeft de eerste winstuitkering plaats gevonden. In 2008 en 2009 elk € 200.000, in 2010 € 300.000 en in 2011 t/m 2013 geen of een zeer beperkte winstuitkering.

	per 31 december 2013	Per 31 december 2012
Eigen vermogen	€ 27.787	€ 23.366
Vreemd vermogen	Nihil	Nihil
Resultaat	€ 4.421	€ 23.366
Voorraad	30.165 m ²	30.484 m ²

Hoewel dit niet de verwachting is loopt de gemeente alleen een financieel risico als er verliezen op het plan ontstaan. Het verlies wordt net als de winst gelijk tussen de beide vennoten verdeeld. De verwachting is dat het resultaat nihil is en het Eigen vermogen ongewijzigd zal zijn.

Op het programma Werk en Inkomen worden de (winst)uitkeringen verantwoord.

SAMENWERKINGSVERBANDEN

Automatiseringscentrum Noord-Nederland

Eind 2014 hebben we een liquidatiesaldo van het Cevan i.l. met als vestigingsplaats Groningen ontvangen van € 753,20. Het totale liquidatiesaldo bedraagt € 45.673,34 voor alle deelnemende gemeenten.

Gemeentelijke Gezondheids Dienst Drenthe (GGD)

GGD Drenthe, gevestigd te Assen, bevordert en beschermt de gezondheid van de inwoners van de provincie Drenthe. Er is een vestiging in Assen aan de Mien Ruysweg, het gezamenlijke pand met de Veiligheidsregio Drenthe (VRD).

De missie van de GGD Drenthe is het bevorderen en beschermen van de gezondheid van de inwoners van de twaalf Drentse gemeenten in het algemeen en van risicogroepen in het bijzonder.

Op het programma Zorg en Welzijn is voor 2014 een bijdrage van € 603.644 betaald. Hiermee is de bezuinigingstaakstelling van € 50.000 volledig gerealiseerd.

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)

Belangenbehartiging van alle gemeenten bij andere overheden, gevestigd te Den Haag. Tweede Kamer, Kabinet en maatschappelijke organisaties zijn belangrijke gesprekspartners. Dienstverlening: advisering aan alle leden over actuele ontwikkelingen (pro actief) en advisering aan individuele leden (op verzoek). De platformfunctie wordt uitgeoefend via de VNG-commissies, provinciale afdelingen, congressen, studiedagen en ledenraadplegingen.

Op het programma Algemene middelen is over 2014 € 42.260 betaald.

	Werkelijk 2014	Werkelijk 2013
Bijdrage	€ 42.260	€ 51.135

Vereniging van Drentse Gemeenten (VDG)

De VDG, gevestigd te Emmen, behartigt de belangen van de twaalf Drentse gemeenten bij andere overheden. Op het programma Algemene middelen is voor 2013 € 10.510 betaald.

	Werkelijk 2014	Werkelijk 2013
Bijdrage	€ 10.510	€ 12.070

Werkvoorzieningschap Alescon

Alescon, gevestigd te Hoogeveen, is een werkvoorzieningschap, een sociale werkplaats. Het is een bedrijf in het kader van de gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Aa en Hunze, Assen, De Wolden, Hoogeveen, Midden-Drenthe en Tynaarlo, opgericht op 1 januari 2000. Alescon is een bedrijf

met twee kerntaken. De belangrijkste functie van Alescon is het aanbieden van banen voor mensen met een verstandelijke, psychische of lichamelijke handicap. Re-integratie dus. Participatie op de reguliere arbeidsmarkt staat hierbij ook hoog in het vaandel. Daarnaast worden er door deze mensen producten en diensten geproduceerd die op een commerciële manier aangeboden worden.

Vanaf 2008 vindt de financiering van de Wsw plaats via de gemeenten. Het budget dat de gemeente van het rijk ontvangt voor de uitvoering van de Wsw sluit de gemeente door naar het werkvoorzieningschap Alescon, dat voor de uitvoering zorgt. In 2014 gaat het om een bedrag van € 5.308.427 miljoen voor de realisatie van ongeveer 200 aja (arbeidsjaren).

Omdat de uitvoering van de Wsw niet kostendekkend is, betaalt de gemeente daarnaast een bijdrage in het exploitatietekort van Alescon. Over 2014 bedraagt deze bijdrage € 344.303. Het totale financiële risico ligt bij de deelnemende gemeenten.

2014 wordt aangemerkt als overgangsjaar naar nieuw gemeentelijk beleid in het kader van de Participatiewet per 1 januari 2015.

Op het programma Werk zijn bovengenoemde bedragen verantwoord.

Veiligheidsregio Drenthe

Per 1 januari 2014 is de nieuwe gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Drenthe ingegaan. De voormalige gemeenschappelijke regelingen van de Regionale Brandweer Drenthe (RBD) en Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR) Drenthe zijn opgegaan in de nieuwe gemeenschappelijke regeling. De begroting van de Veiligheidsregio wordt gevormd door samenvoeging van de afzonderlijke exploitatiebegrotingen. De vestigingsplaats is Assen.

Op het programma Veiligheid is voor 2014 een bijdrage van € 1.434.710 betaald. De begroting ging uit van een bedrag van € 1.574.979. Het voordeel is een gevolg van een terugbetaling van de opgebouwde reserves, een voorschot op de frictiekosten en een voordelig resultaat op de aanbesteding portofoons.

Recreatieschap Drenthe

Het Recreatieschap Drenthe, gevestigd te Diever, heeft voor de Drentse gemeenten een stimulerende, initiërende en voorwaardenscheppende rol op het gebied van recreatie en toerisme.

Naast planontwikkeling adviseert het recreatieschap de gemeenten gevraagd en ongevraagd over zaken welke van belang zijn voor recreatie en toerisme.

Op het programma Vrije tijd is voor 2014 een bijdrage van € 74.781 betaald en voor de Tourist Info Drenthe € 11.050.

Grondbeleid

Onder grondbeleid wordt verstaan het gehele instrumentarium dat de gemeente ter beschikking staat om ruimtelijke doelstellingen te realiseren. De kaders voor deze ruimtelijke doelstellingen worden o.a. gesteld in het gemeentelijk Woonplan en de op 28 juni 2012 vastgestelde structuurvisie van Midden-Drenthe 2030: Platteland leeft.

Nota grondbeleid

Op 29 november 2007 is de nota Grondbeleid door de gemeenteraad vastgesteld. Het zwaartepunt uit deze beleidsnota is de keuze om actiever te worden op de grondmarkt. Conform de verordening ex artikel 212 Gemeentewet zou in 2013 de nota Grondbeleid worden herzien. Op 25 april 2013 heeft de gemeenteraad het grondprijzenbeleid vastgesteld. De grondprijzen zijn vastgesteld op € 140,00 per m² exclusief BTW voor de kleine kernen met uitzondering van Hoogersmilde en Oranje. Deze prijzen liggen respectievelijk 10% en 20% lager ten opzichte van de vastgestelde prijs.

Door het grondbeleid voortdurend te monitoren en waar nodig bij te stellen, willen we ook voor de toekomst (financiële) mogelijkheden houden om grondaankopen te doen voor o.a. infrastructurele werken, bedrijventerreinen en woningbouw.

Uitgangspunt

Wij willen door middel van grondbeleid zorgen voor een gezonde bouwgrondexploitatie waarmee we inspelen op de markt, de doelstellingen van ruimtelijk beleid mogelijk maken, blijven voldoen aan wet- en regelgeving en waarbij sprake is van een toekomstbestendig beleid.

Door de economische ontwikkelingen op de woningmarkt zien we de laatste jaren een afnemende verkoop van het aantal kavels. En door een vertraging in de verkopen nemen wel onze (rente)kosten toe. Dit wordt (gedeeltelijk) gecompenseerd door de huidige lagere rentes. In onze jaarlijkse beoordeling van alle complexen op o.a. haalbaarheid worden deze ontwikkelingen meegenomen. De hele bouwgrondexploitatie is voorzien van dynamische rekenmodellen. Bij dit model worden de kosten en opbrengsten over de looptijd van het project verspreid in het jaar waarin verwacht wordt dat ze worden gemaakt dan wel ontvangen. Dat betekent concreet dat jaarlijks bekeken wordt of de looptijd in overeenstemming is met de huidige verwachtingen. Wanneer dit niet meer het geval is, worden de berekeningen aangepast en wordt een negatief verwacht resultaat verwerkt in de jaarrekening.

Wet- en regelgeving

Een belangrijk onderdeel voor de actualisatie van de bouwgrondexploitatie zijn de regels van de commissie besluit begroting en verantwoording (BBV). Begin 2012 heeft de commissie BBV via de Notitie grondexploitatie (bijgesteld) een aantal artikelen van de BBV verduidelijkt en een aantal aanbevelingen gegeven. Hiermee wil de commissie inspelen op de gevolgen van de financieel-economische crisis voor de grondexploitatie. Op basis hiervan zijn we verplicht duidelijk aan te geven wat ons voornemen is met onze gronden en op welk manier we de gronden in exploitatie willen brengen.

Bij de niet in exploitatie genomen plannen geven we aan wat het doel is van de grond, hoe de exploitatie er op hoofdlijnen uit ziet en wat het te verwachten resultaat is van een plan. Levert een plan

verlies op, dan moeten we de nodige maatregelen nemen. Uiteraard geven we aan hoe het tekort wordt afgedekt.

Risico's

De gemeentelijke bouwgrondexploitatie heeft een boekwaarde van € 17,7 miljoen verspreid over 20 complexen. Een deel daarvan betreft in exploitatie genomen gronden (IEGG), wat inhoudt dat er kaveluitgifte mogelijk is. Het andere deel zijn gronden welke niet in exploitatie (NIEGG) zijn genomen. Deze gronden zijn aangekocht met het doel om deze op termijn te ontwikkelen.

Naast onze eigen plannen nemen wij als gemeente voor 50% deel in de vof Ossebroeken en voor 0,31% deel in de ontwikkeling van het ETP/MERA-terrein.

Ons risico hierin kan als minimaal bestempeld worden. Bij de vof Ossenbroeken worden de nog te verrichten investeringen afgedekt door de uitgeefbare gronden (15%). Onze deelname in het ETP/MERA-terrein is met 0,31% minimaal.

Bij andere plannen, zoals Nagtegaal, lopen wij geen risico omdat dit volledig bij de projectontwikkelaars ligt. Hier hebben wij ook geen overeenkomsten waar de gemeente grond terug moet kopen van de ontwikkelaar als de plannen niet haalbaar zijn.

Jaarlijks bij de jaarrekening actualiseren wij al onze plannen met behulp van de dynamische kostprijsberekening. Hiermee krijgen wij inzicht in onze financiële risico's en kunnen wij de nodige maatregelen nemen.

De economische situatie dwingt ons echter om kritisch te blijven ten aanzien van de lopende exploitaties, niet in exploitatie genomen gronden en voorgenomen plannen.

De volgende maatregelen hebben wij al genomen om onze risico's te beperken:

- de looptijd van exploitaties verlengd,
- een aanvullende storting van € 300.000 voor startersleningen,
- de wijze van aankoop versoepeld, en
- de doelgroep vergroot waaraan we verkopen.

Vanaf 1 januari 2014 zijn er geen bindingseisen meer van toepassing.

Ondanks de bovengenoemde maatregelen behoudt de totale bouwgrondexploitatie een verwacht resultaat van ruim € 4 miljoen positief. Indien de voor 2015 verwachte kavelverkopen voor zowel woningbouw als bedrijventerreinen niet gehaald worden, dan kan dit negatieve effect bij de meeste plannen opgevangen worden door verlaging van verwacht positief resultaat bij het betreffende plan. Het risico van een jaar vertraging voor de plannen waarvoor wij een voorziening hebben getroffen bedraagt circa € 30.000,00.

Weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie

Om eventuele negatieve resultaten op de exploitatie van bouwgrond op te kunnen vangen is een algemene reserve weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie ingesteld. Op 31 december 2014 was de reserve € 457.000,00.

In gevallen waar een negatief resultaat is gecalculeerd waarvan verwacht wordt dat dit op termijn verbeterd kan worden, is een voorziening in gesteld. Deze voorziening herzien we jaarlijks. Eind 2014 was de stand van de voorziening.

-	plan Hoofdstraat 34	€ 406.000
-	plan Bovensmilde	€ 75.000
-	plan Witteveen	€ 64.000
-	plan bedrijventerrein NW-Balinge	<u>€ 12.000</u>
	Totale saldo op 31-12-2014	<u>€ 557.000</u>

Subsidies

In april 2012 is de Algemene subsidieverordening Midden-Drenthe herzien vastgesteld.

Het kader voor het subsidiebeleid is door de gemeenteraad vastgelegd in de Nota ex artikel 212 verstrekking gemeentelijke subsidies 2008-2010. Hierbij is gekozen voor een regisserende rol van de gemeente. Doel hierbij is dat een subsidiebeleid wordt gevoerd, dat zorgt voor een efficiënte inzet van de middelen in relatie tot het realiseren van de gemeentelijke beleidsdoelen.

In 2012 is de verordening zodanig vernieuwd dat de nadruk is komen te liggen op de regisserende rol van de gemeente. Uit oogpunt van deregulering is gekozen voor eenvoudige regelgeving.

In de begroting 2014 is voor bijna € 3,25 miljoen aan subsidies begroot. Op rekeningbasis is er afgerond € 8.000 meer uitgekeerd; een afwijking van 0,2%.

Omschrijving	werkelijk 2013	begroting 2014	werkelijk 2014
zelfbeheer dorpenoverleg	19.329	21.477	16.324
zelfbeheer grote projecten dorpenoverleg	20.421	20.421	20.421
bijdrage kosten buurtacademie	22.150	22.972	22.972
bijdrage Prov. Bibliotheekcentrale Assen	556.156	555.382	555.382
subsidie website cursuswijzer	-	6.000	6.000
bijdrage ICO / cultuurbeleid	151.838	153.622	150.081
subsidie wereldwinkel Beilen	2.982	-	1.491
subsidie wereldwinkel Westerbork	2.982	2.982	2.982
subsidie wereldwinkel Smilde	2.982	2.982	2.982
subsidie st. Zomeractiviteiten Westerbork	4.334	4.334	4.334
subsidie Beiler Promotie	1.905	1.905	1.900
subsidie Culturele Raad Smilde	2.070	2.070	2.070
bijdrage Wende avond	2.429	2.429	-
subsidie culturele activiteiten	3.580	4.150	4.287
subsidie stichting Kunst4daagse	3.600	3.600	3.600
subsidie stichting Podia	4.500	4.500	4.500
subsidie Huus van de Taol	1.125	1.125	1.125
subsidie muziekverenigingen	21.777	20.765	20.980
subsidie zangverenigingen	794	1.186	681
subsidie st. Openluchtspel Westerbork	641	641	641
korpsen en korengala	3.715	3.715	3.646
subsidie Herinneringscentrum kamp Westerbork	2.042	2.042	2.042
subsidie museum voor papierknipkunst	5.850	5.850	5.850
subsidie st. AMW Noordermaat	277.551	280.325	280.307
bijdrage bureau slachtofferhulp	4.831	4.842	4.813
subsidie tel. hulpdienst "tegen haar wil"	2.869	2.880	2.858
bijdrage tbv aanpak huiselijk geweld	33.795	18.377	27.877
Stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe	1.701.801	1.404.975	1.419.143
seniorenraad	-1.191	-	-

Omschrijving	werkelijk 2013	begroting 2014	werkelijk 2014
uitvoering vrijwilligersbeleid	1.500	1.666	1.500
vrijwilligerswerk bij SWO	13.000	-	-
mantelzorg en vrijwillige ondersteuning		80.347	80.348
st. vluchtelingenwerk	58.329	60.567	58.329
bijdrage Zuid-Molukse gemeenschap Bovensmilde	4.073	4.073	4.073
overig sociaal cultureel werk	49.696	47.033	54.213
subsidie st. Welzijn Doven	800	800	800
bijdrage busdiensten	1.226	1.103	1.226
subsidie eenmalige activiteiten	1.925	1.495	2.500
vandalismepreventie oud en nieuw	400	1.755	400
subsidie st. adviesraad minimabeleid	2.942	2.942	1.715
subsidie st. Gehandicapten platform	1.410	1.350	600
subsidie scouting	1.213	1.260	1.325
subsidie schaapskuddes	10.723	10.739	10.723
subsidie cliëntenraad WSW	-	2.250	-
bijdrage st. Paardrijden Gehandicapten	2.858	2.858	2.858
subsidie 3VO afd. Midden-Drenthe	2.745	2.745	2.745
subsidie Drempelteam ouderen veiliger op weg	851	851	851
bijdrage veteranen dag	1.872	1.881	1.869
subsidie SPMD	230.576	233.595	235.443
PRAT loonkosten/activiteiten	27.569	10.000	10.000
subsidie VNN	4.832	4.842	4.813
subsidie sociaal raadvrouw	75.365	75.981	75.981
voedselbank	3.600	3.600	3.600
subsidie WMO raad	6.750	6.750	6.750
subsidie gemeentelijke sportverenigingen	47.613	49.439	46.964
incidentele subsidie sportactiviteiten	3.317	4.050	2.947
subsidie st. Het Drents Landschap	45	45	45
recreatief toeristisch platform	8.325	8.325	8.325
ontwikkeling TIP	46.052	46.994	44.595
bijdrage SBB fietspad Hooghalen/Smilde	295	300	118
bijdrage speeltuinverenigingen	10.543	14.000	12.903
startbijdrage inrichting nieuw terrein	1.200	1.200	627
bijdrage Rode Kruis	2.010	1.955	1.695
	3.480.512	3.242.340	3.250.169

Toelichting

In algemene zin worden de verschillen voornamelijk veroorzaakt door verschillen in indexering (stichting Welzijnswerk), volume-effecten (subsidie sportverenigingen) en jaarafrekeningen (budgetsubsidies).

Jaarrekening

Van begroting naar jaarrekening

Het doel van de jaarrekening is het getrouw weergeven van de feiten en cijfers uit het begrotingsjaar 2014 en een analyse daarvan. Na de vaststelling van de begroting 2014 op 7 november 2013 is in het begrotingsjaar twee keer gerapporteerd over de begrotingsuitvoering middels een voor- en najaarsnota. Middels begrotingswijzigingen zijn toen de budgetten geactualiseerd.

Mutaties buiten de voor- en najaarsnota om zijn afzonderlijk voorgelegd. In 2014 is aanvullend nog 16 keer een begrotingswijziging vastgesteld.

Resultaat jaarrekening

Voorjaarsnota

Het saldo van de Voorjaarsnota was € 631.000 positief. De voornaamste voor- en nadelen waren:

Voordelen	
Actualisatie budget WMO huishoudelijke verzorging	€ 659.000
Lagere bijdrage aan het werkvoorzieningsschap Alescon	€ 39.000
Hogere rijksbijdragen WWB levensonderhoud	€ 138.000
Vrijval voorziening inburgering	€ 43.000
Saldo kleinere mutaties (mutatiebedrag < € 10.000)	€ 6.000
Totaal voordelen	€ 885.000

Nadelen	
Bijdrage veiligheidsregio Drenthe	€ 34.000
Vervallen bijdrage scholen in het tuinonderhoud	€ 23.000
Actualisatie participatiebudget	€ 30.000
Lagere dividenduitkering	€ 16.000
Storting voorziening Appa	€ 84.000
Verwijderen ondergrondse brandstoftank voorm. basisschool De Wingerd.	€ 24.000
Bediening bruggen Drentse Hoofdvaart	€ 28.000
Bijdrage De Spil	€ 15.000
Totaal nadelen	€ 254.000
Totaal resultaat:	€ 631.000

voordelig

In de gemeenteraadsvergadering van 26 juni 2014 is besloten het saldo toe te voegen aan de Conjunctuurreserve (C-reserve).

Najaarsnota

Het saldo van de Najaarsnota was € 140.000 positief. De voornaamste voor- en nadelen waren:

Voordelen	
Lagere rentekosten	€ 350.000
Vrijval budgetruimte en onvoorzien	€ 187.000
Teruggevorderde uitkeringen WWB	€ 110.000
Diverse bedrijfsvoeringskosten	€ 105.000
Netto effect meicirculaire	€ 68.000
Organisatieontwikkeling	€ 30.000
Bouwgrond verspreide gronden	€ 29.000
Indexering subsidies	€ 26.000
Vrijval verplichtingen vorig boekjaar	€ 23.000
Saldo kleinere mutaties (mutatiebedrag < € 10.000)	€ 31.000
Totaal voordelen	€ 959.000

Nadelen	
Netto effect omgevingsvergunningen	€ 313.000
Baten begraafrechten	€ 127.000
Baten toeristenbelasting	€ 102.000
Baten OZB	€ 82.000
Lagere uitkering inkomensdeel rijk WWB	€ 65.000
Wegenonderhoud	€ 37.000
Aanpassing dorpshuis Elp	€ 28.000
Gladheidsbestrijding	€ 26.000
Groenplan Smilde	€ 15.000
Brandstof en olie	€ 14.000
Hertenkampen en dierenparkjes	€ 10.000
totaal nadelen	€ 819.000

Totaal resultaat:	€ 140.000	voordelig
--------------------------	------------------	------------------

In de raadsvergadering van 30 oktober 2014 is besloten om het saldo elk voor de helft toe te voegen aan de B-reserve en de reserve Leefbaarheid.

Overheveling

In de raadsvergadering van 11 december 2014 is besloten om een deel van de in de begroting 2014 specifiek beschikbaar gestelde middelen over te hevelen naar 2015. De reden hiervoor was dat de beoogde prestaties niet in 2014 konden worden afgerond of opgestart. Door de overheveling van deze budgetten naar 2015 kunnen de prestaties / activiteiten in 2015 direct vanaf 1 januari worden verricht. Het totaalbedrag van deze begrote budgetten bedroeg € 1.284.250. Op basis van de rekeningcijfers bedroeg de werkelijke overheveling € 1.193.977.

Resultaat

Het eindresultaat over 2014, exclusief de werkelijke overheveling, uit de gewone bedrijfsvoering bedraagt positief € 1.745.941. Op een exploitatieomzet van € 70 miljoen is dit een onderschrijding van 2,5%. Inclusief resultaten van de voor- en najaarsnota is de onderschrijding 3,6%.

Een toelichting op het resultaat staat hierna in het overzicht van baten en lasten opgenomen.

Balans, overzicht van baten en lasten, SISA en controleverklaring

Het vervolg van deze jaarrekening bestaat uit vier delen. Het betreft in de eerste plaats de presentatie van de balans en de toelichting daarop. Daarna volgen het overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop en de verantwoordingsbijlage specifieke uitkeringen (SISA). Als laatste onderdeel is de controleverklaring opgenomen.

Balans

BALANS

(bedragen x € 1.000)

ACTIVA
Vaste activa

Immateriële vaste activa

Materiële vaste activa

- investeringen met een economisch nut
- gronden uitgegeven in erfpacht
- investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
- overige investeringen met een economisch nut
- investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut

Financiële activa

- Kapitaal verstrekkingen aan:
 - deelnemingen
 - gemeenschappelijke regelingen
 - overige verbonden partijen
- Leningen aan:
 - woningbouwcorporaties
 - deelnemingen
 - overige verbonden partijen
- Overige langlopende leningen u/g
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
- Bijdragen aan activa in eigen dom van derden

Totaal vaste activa

Vlottende activa

Voorraden

- Grond- en hulpstoffen
 - niet in exploitatie genomen bouwgronden
 - overige grond- en hulpstoffen
- Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie
- Gereed product en handelsgoederen
- Vooruitbetalingen

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

- Vorderingen op openbare lichamen
- Verstrekte kasgeldleningen
- Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen
- Overige vorderingen
- Overige uitzettingen

Liquide middelen

- Kassaldi

 Ultimo
2014

 Ultimo
2013

		-		-
		55.236		52.800
	-		-	
	16.302			
	33.374		47.245	
	5.560		5.555	
		4.096		3.982
			-	
			-	
			-	
	1.924		1.997	
	144		144	
	2.003		1.812	
	25		29	
		59.332		56.782
		17.218		17.696
	14.841		14.702	
	-		-	
	2.377		2.994	
	-		-	
			-	
		5.806		6.521
	3.144		4.147	
			-	
			-	
	2.662		2.374	
		2.526		9.690
			-	

• Bank- en giroaldi	2.526		9.690	
Overlopende activa		33		67
Totaal vlottende activa		25.583		33.974
Totaal generaal		84.915		90.756

(bedragen x € 1.000)	Ultimo 2014		Ultimo 2013	
PASSIVA				
Vaste passiva				
Eigen vermogen		32.153		30.510
• Algemene reserve	18.656		17.637	
• Bestemmingsreserves				
Voor egalisatie van tarieven	400		341	
Overige bestemmingsreserves	11.351		11.165	
• Nog te bestemmen resultaat	1.746		1.367	
Voorzieningen		928		946
• Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	-		-	
• Onderhoudsegalisatievoorzieningen	-		-	
• Door derden beklemd middelen met een specifieke aanwendingsrichting	928		946	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		34.176		36.963
• Obligatieleningen				
Onderhandse leningen van:				
• binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen			0	
• binnenlandse banken en overige financiële instellingen	34.170		36.957	
• binnenlandse bedrijven	-		-	
• overige binnenlandse sectoren	-		-	
• buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-		-	
Waarborgsommen	6		6	
Totaal vaste passiva		67.257		68.419
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		17.523		21.243
• Kasgeldleningen	12.000		15.000	
• Bank- en giroaldi	0		0	
• Overige schulden	5.523		6.243	

Overlopende passiva	135	248
Totaal vlottende passiva	17.659	21.491
Totaal generaal	84.915	89.910

Gewaarborgde geldleningen

2.434

3.507

Toelichting op de balans

Algemeen

Midden-Drenthe heeft ultimo 2014 € 59,3 miljoen aan vaste activa en € 34,2 miljoen aan langlopende schulden. Het totaal van de reserves, dat wil zeggen de algemene reserves en de bestemmingsreserves (waaronder de conjunctuurreserve = C-reserve) bedraagt eind 2014 € 30,4 miljoen.

De vrij besteedbare algemene B- reserve (per 31 december 2014 € 4,2 miljoen) wordt aangewend voor éénmalige financiële afdekking van (subsidieerbare) projecten. De voeding van de B-reserve is in principe afhankelijk van het jaarresultaat, bijboeking van rente en van overschotten op de bestemmingsreserves. Het rekeningresultaat bedraagt € 1.746.000 (afgerond).

De weerstandscapaciteit, gevormd door de algemene A- reserve, het weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie en door de onbenutte belastingcapaciteit en het budget voor onvoorziene uitgaven, achten wij voldoende om onverwachte tegenvallers op te kunnen vangen.

ACTIVA

Vaste activa

De vaste activa bestaan uit:

- immateriële vaste activa;
- materiële vaste activa;
- financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

Onder de *immateriële vaste activa* staan de kosten van onderzoek en ontwikkeling opgenomen voor een bepaald actief. Dit wordt in 5 jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa

De *materiële vaste activa* worden onderscheiden in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Onder activa met een maatschappelijk nut worden verstaan investeringen in aanleg en onderhoud van: (inrichting) wegen, waterwegen, civiele kunstwerken, groen en kunstwerken. De aankoop en vervaardiging van activa met een meerjarig maatschappelijk nut worden onder aftrek van bijdragen van derden en bestemmingsreserves ten laste van de exploitatie gebracht. Hiervan kan bij raadsbesluit worden afgeweken. In geval van activering bij raadsbesluit wordt het actief lineair afgeschreven over de verwachte levensduur van het actief of een kortere, door de raad aan te geven, tijdsduur.

De waardering van de materiële vaste activa vindt plaats op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De materiële vaste activa met een economisch nut worden lineair afgeschreven in maximaal (raadsbesluit 26 januari 2012):

- a. 40 jaar: permanente nieuwbouw woonruimten en bedrijfsgebouwen;

- b. 20 jaar: renovatie, bouwkundige voorzieningen, groot (levensduur verlengend) onderhoud of een algehele aanpassing;
- c. 15 jaar: semi-permanente nieuwbouw woonruimten en bedrijfsgebouwen;
- d. 40 jaar: rioleringen;
- e. 15 jaar: technische installaties en inventaris in bedrijfsgebouwen;
- f. 10 jaar: lichte transport- en technische hulpmiddelen; bijv. aanhangwagens, tractoren, motorvoertuigen en strooiers;
- g. 15 jaar: zware transport- en technische hulpmiddelen; bijv. sneeuwplough, bermvrijzel, vrachtauto;
- h. 15 jaar: lichte transport- en technische hulpmiddelen t.b.v. brandweer; bijv. spreider/schaar/ram en aggregaats en ademluchttoestellen;
- i. 20 jaar: zware transport- en technische hulpmiddelen t.b.v. brandweer; bijv. tankautospuiter, motorspuitaanhangen en personeel- en materiaalvoertuigen;
- j. 4-6 jaar: automatiseringsapparatuur en software;
- k. 0 jaar: gronden en terreinen (niet afschrijven);
- l. divers: overige materiële vaste activa.

Activa die voldoen aan één van de volgende eisen worden niet geactiveerd uitgezonderd gronden en terreinen:

- Een verkrijgingsprijs van € 15.000 of minder;
- Een levensduur die korter is dan 4 jaar;
- Een jaarlijkse vervanging van het materieel.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden tegen de verkrijgingsprijs gewaardeerd.

Vlottende activa

De vlottende activa bestaan uit:

- voorraden;
- uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar (vorderingen);
- liquide middelen;
- overlopende activa.

Vorraden

De voorraden worden tegen marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of de vervaardigingsprijs. De boekwaarden van de voorraden zijn opgenomen in de tabel 'boekwaarden investeringen'.

Overige vlottende activa

De overige vlottende activa staan respectievelijk vermeld in de tabel 'vorderingen', 'liquide middelen' en 'overlopende activa'.

Vorderingen worden, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

ASTE ACTIVA EN VOORRADEN (bouwgrondexploitatie)

Boekwaarden investeringen (bedragen x € 1.000)

	31-12-2014		31-12-2013	
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa		0		0
Kosten geldleningen en disagio	0		0	
Kosten van hertaxatie WOZ	0		0	
Materiële vaste activa		55.236		52.800
<i>Investerings met een economisch nut:</i>				
Gronden en terreinen	2.958		3.113	
Woonruimten	94		109	
Bedrijfsgebouwen	28.396		25.786	
Grond-, weg- en waterbouwkundige	0		16.115	
Vervoermiddelen	761		928	
Machines, apparaten en installaties	1.154		1.172	
Overige	11		23	
Bedrijfsgebouwen (tbv heffingen)	935		0	
GWW Werken (tbv heffingen)	15.367		0	
<i>Investerings met een maatschappelijk nut:</i>				
Gronden en terreinen	0		0	
Bedrijfsgebouwen	0		0	
Grond-, weg- en waterbouwkundige	5.542		5.384	
Overige	18		170	
Financiële vaste activa		4.096		3.982
Deelnemingen	144		144	
Leningen aan woningbouwcorporaties	1.924		1.997	
Overige langlopende geldleningen	2.003		1.812	
Activa in eigendom van derden	25		29	
Subtotaal VASTE ACTIVA		59.332		56.782
VLOTTENDE ACTIVA				
<i>Voorraden</i>				
Bouwgrondexploitatie	17.775		17.696	
Subtotaal VLOTTENDE ACTIVA		17.775		17.696
TOTAAL		76.		74.478

Het verloop van de boekwaarden in 2014 is als volgt (bedragen x € 1.000):

Immateriële vaste activa

Boekwaarde per 1 januari 2014	0
Investerings	0
Afschrijvingen	0
Afwaarderingen	0
Boekwaarde per 31 december 2014	0

Materiële vaste activa

Boekwaarde per 1 januari 2014	52.800
Investerings	7.550

Afschrijvingen	3.936
Afwaarderingen	1.178
Boekwaarde per 31 december 2014	55.236

Toelichting op het verloop (bedragen x € 1.000):

Investerings	Bedrag
<i>Gronden en terreinen met economisch nut:</i>	0
<i>Woonruimten met economisch nut:</i>	0
<i>Bedrijfsgebouwen met economisch nut:</i>	5.022
Nieuwbouw Basisscholen 2009	-1.889
IHP 2010	-1.720
IHP 2011 (prim. onderwijs)	-1.820
IHP 2012 (prim. onderwijs) Westerbork	2.992
Verbouw dorpshuis De Weidehoek Wijster	119
Renovatie dorpshuis Elp	120
Uitb. CSG Vincent van Gogh	457
Renovatie gym.lokaal Hijken	111
Peuterspeelzaal MFA Hijken	175
Dorpshuis MFA Hijken	582
Peuterspeelzaal MFA Hoogersmilde	127
Peuterspeelzaal MFA Bovensmilde	131
Kinderopvang Pinokkio MFA Bovensmilde	137
Nieuwbouw basisschool MFA Hijken	659
Nieuwbouw de Vaart MFA Hoogersmilde	796
Nieuwbouw P. van Thuyt MFA Hoogersmilde	821
Nieuwbouw de Wingerd MFA Bovensmilde	1.364
Nieuwbouw de Meenthe MFA Bovensmilde	1.431
Kosten openbare ruimte 3 MFA-s	300
Restant < € 50.000 (investerings)	129
<i>Grond,- weg en waterbouwkundige werken met economisch nut:</i>	0
<i>Vervoermiddelen met economisch nut:</i>	0
<i>Machines, apparaten en installaties met economisch nut:</i>	
Scanstraat	88
Restant < € 50.000 (investerings)	280
<i>Overige materiële vaste activa met economisch nut:</i>	
Restant < € 50.000 (investerings)	9
<i>Bedrijfsgebouwen met economisch nut (tbv heffings):</i>	0

Toelichting op het verloop (bedragen x € 1.000):

<i>GWW met economisch nut (tbv heffingen):</i>	
Verv. Pompen en riolering 2012	201
Vervanging vrij verval 2013	168
Restant < € 50.000 (investeringen)	68
<i>Gronden en terreinen met maatschappelijk nut:</i>	0
<i>Bedrijfsgebouwen met maatschappelijk nut:</i>	0
<i>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken maatschappelijk nut:</i>	
3 bruggen Drentse Hoofdvaart	160
Verkeersmaatregelen Westerbork	519
Renovatie brug 6 Drijber	410
Renovatie wijken	205
Ontsluiting Zuidmaten	92
Vervanging brug 7 Drijber	198
Restant < € 50.000 (investeringen)	106
<i>Overige materiële vaste activa maatschappelijk nut:</i>	
Restant < € 50.000 (investeringen)	23
Afwaardering	Bedrag
<i>Gronden en terreinen met economisch nut:</i>	
<i>Woonruimten met economisch nut:</i>	
<i>Bedrijfsgebouwen met economisch nut</i>	
Dorpshuis Elp	135
<i>Vervoermiddelen met economisch nut:</i>	0
<i>Machines, apparaten en installaties met economisch nut</i>	0
<i>Overige materiële vaste activa met economisch nut</i>	0
<i>Bedrijfsgebouwen met economisch nut (tbv heffingen)</i>	
<i>GWW werken met economisch nut (tbv heffingen)</i>	
<i>Gronden en terreinen met maatschappelijk nut:</i>	0
<i>Bedrijfsgebouwen met maatschappelijk nut</i>	0
<i>Grond-, weg en waterbouwkundige werken met maatschappelijk nut:</i>	
Reconstructie Hoofdstraat Hooghalen	118

Toelichting op het verloop (bedragen x € 1.000):

Ontsluiting Zuidmaten	600
Fietsverbinding Beilen-Hijken/Mussels	140
Restant < € 50.000	16
<i>Overige materiële vaste activa met maatschappelijk nut</i>	
Landschapsprogramma Oranjekanaal West	169

Toelichting op investeringen met een maatschappelijk nut die ten laste van een reserve zijn gebracht (bedragen x € 1.000):

Een negatief bedrag houdt in dat er geld is teruggestort in de reserve.

Investering	Beschikking over reserve	Bedrag
Herinrichting De Paltz	B-reserve	13
Hoofdstraat Hooghalen (afrekening)	B-reserve	-15
Ontsluiting Zuidmaten	B-reserve	8
Geluidswal Spier	B-reserve	29
Dorpshuizen	Leefbaarheid	125
Structuurvisie Westerbork	Leefbaarheid	4
Hoofdstraat Hooghalen (afrekening)	Leefbaarheid	-15
Wijkverbetering Meester Weijerstraat	Leefbaarheid	1
Overdracht hertenkampen	Leefbaarheid	1
Totaal		151

Financiële vaste activa

Boekwaarde per 1 januari 2014	3.982
Vermeerderingen	200
Afschrijvingen/Aflossingen	86
Verminderingsen	0
Boekwaarde per 31 december 2014	4.096

Toelichting

Onder de overige langlopende geldleningen zijn geldleningen opgenomen van in het verleden verstrekte hypotheekleningen aan medewerkers, een geldlening aan Essent € 247.000 en twee verstrekte geldleningen aan Enxex van in totaal € 1,2 miljoen. Deze laatste geldleningen worden in zijn geheel na 3, 5, 7 en 10 jaar afgelost.

En het vertrekken van startersleningen voor € 200.000.

In het verleden is een geldlening afgesloten bij de BNG ten behoeve van de voormalige Woningbouwvereniging Smilde, thans Actium. In 2014 is hierop € 72.644 afgelost, zodat de boekwaarde per 31 december 2014 nog € 1,9 miljoen bedraagt.

VOORRADEN BOUWGRONDEXPLOITATIE

Boekwaarde per 1 januari 2014	16.850
Vermeerderingen	1.062
Afschrijvingen	0
Verminderingen	636
Voorziening verliezen	58
Boekwaarde per 31 december 2014	17.218

Toelichting Bouwgrondexploitatie:

	Vermeerderingen:	
97122	Grondexploitatie Oranje	4
97128	Grondexploitatie Hijken	1
97129	Grondexploitatie Bedrijventerrein Leemdijk	3
97134	Grondexploitatie Zwiggelte	17
97142	Grondexploitatie Drijber - fase II	26
97161	Grondexploitatie Bedrijventerrein Nieuw Balinge	7
97169	Grondexploitatie Hoogersmilde	6
97181	Grondexploitatie Inbreidingslocatie Bovensmilde	15
97183	Grondexploitatie Witteveen	78
97125	Grondexploitatie Lieving	11
97163	Grondexploitatie Bedrijventerrein Ossebroeken - fase I	60
97175	Grondexploitatie Bedrijventerrein Leemdijk - Noord	0
97180	Verspreide percelen	493
97182	Grondexploitatie Beilen - oost	141
97186	Grondexploitatie Gronddepot Eursinge	9
97187	Grondexploitatie Hoofdstraat 34 ca Westerbork	31
97189	Grondexploitatie Nieuw Balinge – fase II	160
	Totaal	1.062
	Afschrijvingen:	0
	Grond Hanekampsweg	13
97124	Grondexploitatie Wijster	60
97127	Grondexploitatie Brootacker II	43
97133	Grondexploitatie Nieuw Balinge	145
97162	Grondexploitatie Bedrijventerrein Dambroeken	375
	Verminderingen:	636
	Totaal	426
	Voorziening verliezen:	
97161	Grondexploitatie Bt Nieuw Balinge	6
97181	Grondexploitatie Inbreidingslocatie Bovensmilde	31
97183	Grondexploitatie Witteveen	19

97187	Grondexploitatie Hoofdstraat 34 ca Westerbork	2
		58

Boekwaarden

	Boekwaarde 01-01-2014	Mutaties 2014	Resultaat	Boekwaarde 31-12-2014
Onderhanden werk	2.994	-466	0	2.528
Gebieden ontwikkeld door derden	0		0	
Gebieden zonder kostprijsontwikkeling	12.513	436	-36	12.913
Erfpacht	0	0	0	0
Verspreide percelen	1.841	478	15	2.334
Af: Voorziening verliezen	499	58		-557
Totaal	16.850	390	-21	17.218

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen (x € 1.000)	31-12-2014	31-12-2013
Vorderingen op openbare lichamen	3.144	4.147
Overige vorderingen	2.662	2.374
Saldo	5.806	6.521

Toelichting:

In het bedrag dat is vermeld bij 'overige vorderingen' is al rekening gehouden met de mogelijke oninbaarheid van een aantal vorderingen ter hoogte van € 17.607.

Daarnaast is in dit bedrag rekening gehouden met de mogelijke oninbaarheid van de volgende vorderingen op het terrein van sociale zaken :

Terugvordering en verhaal WWB	208
Krediethypotheek	178
Besluit bijstand zelfstandigen	147
Bijzondere bijstand / minima	16

Per 25 februari 2015 was het totale saldo van de vorderingen € 4,9 miljoen:

Vorderingen naar jaar (x € 1.000)	
2005	1
2006	3
2007	2
2008	5
2009	12
2010	41
2011	28

2012	88
2013	175
2014	4.497

Onder vorderingen op openbare lichamen is ook een vordering op het rijk opgenomen in verband met het BTW-compensatiefonds. Dit betreft € 2.958.409 en zal in juli 2015 worden ontvangen.

Liquide middelen (x € 1.000)	31-12-2014	31-12-2013
Rabobank Assen-Beilen (Smilde)	0	3
Rabobank Assen-Beilen (Beilen)	24	28
ABN-AMRO	0	1
Schatkistbankieren Rijk	1.977	-
BNG	525	9.658
Totaal	2.526	9.690

Het totaal per 31 december 2014 bevat de tegoeden in rekening courant met de diverse banken.

Schatkistbankieren

Met ingang van 2014 is het schatkistbankieren ingevoerd. Wij moeten iedere dag onze rekeningcourant-tegoeden boven een drempelbedrag afstorten bij het Rijk. Het drempelbedrag bedraagt 7,5% van het begrotingstotaal. In onderstaand overzicht is te zien dat we in de loop van het jaar vrijwel geheel binnen het drempelbedrag zijn gebleven. In de tabel staat ook het gemiddelde bedrag per kwartaal dat we in Rijkskas hebben aangehouden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2014					
(1)	Drempelbedrag	525			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.047	580	526	530
(3a)	Ruimte onder het drempelbedrag	-			
(3b)	Overschrijding van het drempelbedrag	522	55	1	5
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	71.455			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	-			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	525			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	94.221	52.748	48.411	48.802
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.047	580	526	530

Overlopende activa (x € 1.000)	31-12-2014	31-12-2013
Vooruitbetaalde bedragen (overig)	33	67

Toelichting:

Dit betreft verlening Sophos (hardware) van Improves voor 2015 € 7.474 en NSNL Network Solutions Nederland voor 2015 € 19.495. Per 25 februari 2015 is het saldo € 0.

PASSIVA

De passiva (financieringsmiddelen) bestaan uit:

- vaste passiva;
- vlottende passiva.

Vaste passiva

De vaste passiva bestaan uit:

- het eigen vermogen (reserves);
- de voorzieningen;
- de langlopende schulden.

Informatie over de aard en de reden van de reserves en de voorzieningen staat opgenomen in de op 27 maart 2008 door de raad vastgestelde nota 'Reserves en voorzieningen'.

Voorzieningen worden, met uitzondering in geval de voorziening tegen de contante waarde is opgenomen, gewaardeerd tegen de nominale waarde. Vaste schulden worden tegen de nominale waarde gewaardeerd. De langlopende schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva bestaan uit:

- kortlopende schulden;
- overlopende passiva.

Daarnaast wordt aan de passiefzijde van de balans, buiten de balanstelling, het bedrag opgenomen waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt.

VASTE PASSIVA

Het verloop van de reserves en voorzieningen in 2014 is als volgt (bedragen x € 1.000):

Reserves en Voorzieningen

Omschrijving	1-1-2014	Toevoeging	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2014
Algemene reserves:					
A - Reserve					
Algemeen Weerstandsvermogen - € 90,75 per inwoner, uitgangspunt per 01-01-2005.	2.979				2.979
- Opbrengst aandelen Bouwfonds (bespaarde rente compenseert verlies dividend)	2.027				2.027
- Verkoop Essent aandelen	8.775			11	8.764
- Verkoop Attero aandelen			219		219
Weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie	475	1		19	457

B - Reserve				
Vrij besteedbaar	3.381		1.437	608
Rekeningresultaat	1.367			1.367
				4.210
				0
Totaal algemene reserves	19.004	1	1.656	2.005
				18.656
Bestemmingsreserves:				
Voor egalisatie van tarieven:				
Egalisatie tarief afvalstoffenheffing	341		59	
				400
Overige bestemmingsreserves:				
Leefbaarheid (DPV)	2.372		243	117
				2.498
Bovenwijkse voorzieningen	514		36	
				550
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan	32			
				32
Openbare Verlichting	0		381	160
				221
Kunsthonds	17		1	
				18
Verplaatsen/verbouw openbare werken				
Westerbork	223	4		11
				216
Ruimtelijke plannen	14			
				14
Dienstverleningsprogramma	277			71
				206
Jeugdgezondheidszorg BDU CJG	862			129
				733
Afkoopsom RGSHG (woningaanpassing)	3			
				3
Gezondheidszorg v.m. gemeente Beilen	41	1		
				42
Conjunctuurreserve	2.534		631	
				3.165
Waterplan	217			
				217
Onderhoud buitenkant onderwijs	148		24	
				172
Lokaal onderwijsbeleid	277			72
				205
Onderhoud gebouwen	425			61
				364
Egalisatie verfijningsuitkering riolering	835		550	909
				476
Kosten bodemsanering	2			
				2
Vervangingsinvesteringen	1.362		977	631
				1.708
Personeel/organisatiestructuur	260			
				260
B.t.w. Compensatiefonds (BCF)	750		-249	253
				248
Totaal bestemmingsreserves	11.506	5	2.653	2.414
				11.750
Voorzieningen				
APPA-regeling	901		58	31
				928
Voorziening Frictiekosten Alescon	2			2
				0
Voorziening Inburgering	43			43
				0
Totaal voorzieningen	946	0	58	76
				928
TOTAAL-GENERAAL	31.456	6	4.367	4.495
				31.335

ALGEMENE RESERVES (bedragen x € 1.000)**A-reserve**

Stand per 1 januari 2014		13.781
Toevoegingen:		219
Beschikkingen:		11
Stand per 31 december 2014		13.989

De toevoeging is de verkoop van de aandelen van Attero € 219.000.

De onttrekking van € 11.000 heeft betrekking op de extra afschrijving t.b.v. de afbraak scholen.

B-reserve

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	3.381
2014			
Jaarstukken 2013	173		
Najaarsnota 2014	70		
Overheveling budgetten van 2014 naar 2015	1194		1437
Overheveling budgetten van 2013 naar 2014		573	
Stille kant Bovensmilde-Smilde		1	
Restant Voorbereidingskrediet geluidswal Spier		28	
Voorbereidingskrediet Ontsluiting Zuidmaten		8	
Afrek. Reconstructie Hoofdstraat Hooghalen		-15	
Herinrichting de Paltz		13	-608
Stand per 31 december 2014			4.210
2015			
Overheveling budgetten van 2014 naar 2015		1193	
GVVP 2013 o.a.30 en 60 km zones en kruisingen		132	
Oranjekanaal			-1325
Vermoedelijke stand 31 december 2015			2.885

Algemene reserve weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	474
Bespaarde rente	1		1
Tbv Leemdijk-Noord		18	-18
Stand per 31 december 2014			457

Saldo van de rekening van baten en lasten

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	1367
			0

Rekeningsaldo 2013		1367	-1367
Stand per 31 december 2014			0

BESTEMMINGSRESERVES (bedragen x € 1.000)

Bestemmingsreserves voor egalisatie van tarieven

Egalisatie tarief afvalstoffenheffing

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	341
Reservering	59		59
		0	0
Stand per 31 december 2014			400

Overige bestemmingsreserves

Leefbaarheid (DPV)

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	2.372
Jaarstukken 2013	173		
Najaarsnota	70		243
Bloemrijke akkers in Drenthe			
Vorbereidingskrediet Structuurvisie Westerbork		4	
Bijdrage dorpsuizen		40	
Verbouw/dorpsuuis de Weidehoek te Wijster		85	
Landschap. Oranjekanaal West		1	
Herinrichting Hoofdstraat Hooghalen		-15	
Wijkverbet. Mr. Weijerstraat Bovensmilde		1	
Overdracht Hertenkampen		1	-117
Stand per 31 december 2014			2.498
2015			
Vorbereidingskrediet Structuurvisie Westerbork		77	
Bijdrage herstel Stefanuskerk		50	
Overdracht Hertenkampen		75	
Wijkverbet. Mr. Weijerstraat Bovensmilde		69	
			-271
Nog besluitvorming nodig:			
Projectplan Pilot Superrr Wijster		60	
Toekomst Buurtacademie		25	-85
Vermoedelijke stand 31 december 2015			2.142

Bovenwijkse voorzieningen

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	514
--------------------------	------------	-------------	-----

Storting uit bouwgrondexploitatie (afhankelijk van ontwikkeling plan nagtegaal fase 3)	36		0
Stand per 31 december 2014			550
2014			
Primitieve begroting 2015			
Storting uit bouwgrondexploitatie (afhankelijk van ontwikkeling plan nagtegaal fase 3)	0		0
Vermoedelijke stand 31 december 2015			550

Conjunctuurreserve

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	2.534
Voorjaarsnota 2014	630		630
Stand per 31 december 2014			3.164
2015			
Tekort begroting 2015		1.175	
Participatiewet		103	-1.278
Vermoedelijke stand 31 december 2015			1.886

Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	32
	0	0	
Stand per 31 december 2014			32

Kunsthonds

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	17
Storting uit bouwgrondexploitatie	1		1
Stand per 31 december 2014			18

Openbare verlichting

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	0
Rekeningresultaat 2013	163		
Reservering 2014	218		381
Tgv exploitatie		160	-160
Stand per 31 december 2014			221

Verplaatsen/verbouw openbare werken Westerbork

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	223
Bespaarde rente 2014	4		4
Tgv exploitatie 2014 (kap.lasten Milieustraat)		11	-11

Stand per 31 december 2014			216
----------------------------	--	--	-----

Ruimtelijke plannen

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	14
	0		0
		0	0
Stand per 31 december 2014			14

Dienstverleningsprogramma

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	277
	0		0
Uit exploitatie		67	
Vrij verval Dienstverleningsprogramma		4	-71
Stand per 31 december 2014			206

Jeugdgezondheidszorg BDU CJG

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	862
		0	0
CJG expl. 2014		129	-129
Stand per 31 december 2014			733

Afkoopsom RGSHG (woningaanpassing)

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	3
	0		0
		0	0
Stand per 31 december 2014			3

Gezondheidszorg v.m. Gemeente Beilen

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	41
Bespaarde rente 2014	1		1
Stand per 31 december 2014			42

Waterplan

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	217
	0		0
		0	0
Stand per 31 december 2014			217

Onderwijs onderhoud buitenkant

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	148
Huisvestingsprogramma 2014	24		24
		0	0
Stand per 31 december 2014			172

Lokaal onderwijsbeleid

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	277
	0		0
Ontr. Res. Lokaal onderwijsbeleid		72	-72
Stand per 31 december 2014			205

Onderhoud gebouwen

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	425
	0		0
Weidehoek Wijster		9	
tgV Expl. 2014 gebouwen		47	
Tbv bijdr. Buurt en dorpshuizen		5	-61
Stand per 31 december 2014			364

Egalisatie verfijningsuitkering riolering

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	835
Tlv exploitatie 2014	550		550
tgV exploitatie		909	-909
Stand per 31 december 2014			476

Egalisatie tarief afvalstoffenheffing

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	341
Reservering	59		59
		0	0
Stand per 31 december 2014			400

Kosten bodemsanering

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	2
Railverkeerslawai			0
Bijdr. Verl. Havenstraat			0
Stand per 31 december 2014			2

Vervangingsinvesteringen

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	1.362
Uit exploitatie 2014	958		
uit. rek.res. 2013	20		978
Naar exploitatie 2014		631	-631
Stand per 31 december 2014			1.709

Personeel/organisatiestructuur

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	260
	0		0
		0	0
Stand per 31 december 2014			260

BTW compensatiefonds (BCF)

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	749
BTW prov. Drenthe	3		
Niet verrekenen BCF 2014	-3		
BTW Alescon	-249		-249
Terugbetaling Tev. BCF 2009 tm 2012		249	
Overb. Andere cat.		-249	
Tgv . exploitatie 2014		253	-253
Stand per 31 december 2014			247

VOORZIENINGEN (bedragen x € 1.000)**Appa-regeling**

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	901
Storting :	58		58
Maandelijkse onttrekking		31	-31
Stand per 31 december 2014			928

Friciekosten Alescon

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	2
	0		0
Friciekosten Alescon (opheffing)		2	-2
Stand per 31 december 2014			0

Voorziening Inburgering

Stand per 1 januari 2014	Toevoeging	Onttrekking	43
	0		0
Exploitatie ivm afwikkeling		43	-43
Stand per 31 december 2014			0

LANGLOPENDE SCHULDEN (bedragen x € 1.000)**Geldleningen**

Saldo geldleningen per 1-1-2014		36.957
Aflossingen (jaarlijkse aflossingen van aangegane leningen)		2.787
Opgenomen		0
Saldo geldleningen per 31-12-2014		34.170

Waarborgsommen

Saldo waarborgsommen per 1-1-2014		6
Nieuwe waarborgsommen		0
Rente van bestaande waarborgsommen		0
Terugstortingen		0
Saldo waarborgsommen per 31-12-2014		6

VLOTTENDE PASSIVA

Liquide middelen (bedragen x € 1.000)	31-12-2014	31-12-2013
Kasgeldleningen	12.000	0

Overige schulden (bedragen x € 1.000)	31-12-2014	11-02-2015
Saldo	5.523	1.628

Toelichting:

De grootste posten zijn (> € 50.000):

2012	Groothuis BV Woningbouwmi.	Stimuleringsbijdrage Nagtegaal	50
2014	Thuiszorgservice Nederland	Zorg/WMO huish.verzorging dec.	100
2014	Diverse personen	Uitkeringen week 54 t/m 56	424
2014	Diverse personen	Waarborgsommen BAG	61
2014	BNG bank / Ned.Waterschapsbank	Kapitaallasten	823
2014	Belastingdienst	Afdrachten december	951
2014	Alescon Beheer Openbare Ruimte	diverse facturen	223
2014	Stichting Openbare Bibliotheek Assen	Subsidieverlening Bieb op School	50
2014	APG Premie- en Gegevensincasso	diverse facturen	137
2014	Attero Noord B.V.	Huishoudelijk afval december	81
2014	St.Projecten Welzijnswerk M.D.	HV1 en HV2 periode 13	60
2014	Loon- en Grondverzetbedrijf Pomper	Slootonderhoud 2014	59
2014	Connexxion, Taxi Services	vervoer november en december	81
2014	Stichting Zorggroep Drenthe Thuis	HV1 en HV2 periode 12 en 13	79
2014	Mozard BV	diverse facturen	149
2014	Unica technisch beheer	5e termijn MFA Westerbork	89
2014	Jorritsma Bouw B.V.	22 en 23 termijn MFA Westerbork	182
2014	Netlink B.V. (Axians)	Div. HP	66
2014	Belastingdienst Zuidwest	Terugbet. Comp BTW 2009 - 2012	272

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	31-12-2014	11-02-2015
Vooruit ontvangen bedragen - publiekrechtelijk	0	48
Vooruit ontvangen bedragen Rijk	38	0
Vooruit ontvangen bedragen - overige	97	200
Totaal	135	248

Toelichting 1810 – 1813 Vooruitontvangen bedragen – publiekrechtelijk / Te ontvangen van/wegens	Begin dienstjaar	Toevoeging	Vrijgevallen /afgeboekte bedragen	Einde dienstjaar
Notariskantoor Lindeijer / verkoop	200.082	0	200.082	0

Edisonweg aan Friesland Campina				
Provincie Drenthe / bijdrage Culturele Alliantie	5.722	12.722	5.722	12.722
Rijk / Gelden Participatiebudget	37.193	0	37.193	0
Provincie Drenthe/Bijdrage Klimaatcontract	5.171	0	5.171	0
Rijk / bijdrage beveiliging joodse instellingen	0	37.500	0	37.500
Provincie Drenthe / bijdrage buurtsportcoaches	0	18.750	0	18.750
VNG / niet bestede bijdrage VNG ondersteuningsprogramma Energie	0	65.664	0	65.664
Totaal	248.173	134.636	248.173	134.636

De niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden:

Het leasecontract van ons wagenpark loopt tot 1 januari 2018, hiervoor is nog 3 jaar € 18.461 verschuldigd. in totaal dus € 55.383.

Bezoldiging topfunctionarissen

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op gemeente Midden-Drenthe van toepassing zijnde regelgeving: het algemeen WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2014 voor gemeente Midden-Drenthe is € 230.474. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

<i>bedragen x € 1</i>	A. Pruntel	C.J. Onderwater
Functie(s)	gemeentesecretaris	griffier
Duur dienstverband in 2014	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	-	-
Bezoldiging		
Beloning	94.172	79.683
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	21.361	17.237
Totaal bezoldiging	115.533	96.920
Toepasselijk WNT-maximum	230.474	230.474

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2014 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2014 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

Overzicht van baten en lasten

Het onderdeel programmaverantwoording van het jaarverslag verschaft informatie over activiteiten en resultaten die in 2014 verricht c.q. behaald zijn op de diverse beleidsterreinen.

In het overzicht van baten en lasten maken we inzichtelijk wat de geraamde en de werkelijke lasten en baten van de activiteiten in 2014 zijn geweest.

Na het overzicht van baten en lasten met een korte toelichting op het resultaat, volgt de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Totalen per Programma	Begroting 2014 primitief		Begroting 2014 incl. wijz.		Rekening 2014		Saldo
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	
Burger en Bestuur	2.627	511	2.689	505	2.703	541	2.162
Werk en inkomen	18.689	14.712	18.556	14.709	17.257	13.379	3.878
Veiligheid	2.222	47	2.406	47	2.133	58	2.075
Onderwijs en Jeugd	4.730	115	4.811	121	4.020	308	3.712
Bouwen, wonen en milieu	11.860	9.884	12.081	9.645	11.804	9.801	2.002
Openbare Ruimte	8.393	529	8.847	379	8.093	412	7.681
Vrije tijd	4.982	982	5.103	979	5.009	900	4.109
Zorg en Welzijn	11.004	808	10.491	836	10.060	892	9.168

Specificatie algemene middelen	Begroting 2014 primitief		Begroting 2014 incl. wijz.		Rekening 2014		Saldo
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	
Lokale middelen	-253	6.321	-1.523	6.899	-632	6.803	-7.435
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0
Algemene uitkering uit gemeentefonds	0	31.957	0	31.957	0	31.860	-31.860
Heffing invordering gemeentelijke belastingen	388	46	388	46	390	53	337
bedrijfsvoering	2.436	5	2.475	5	2.380	3	2.378
Dividend	81	539	81	539	61	550	-489
Uitvoering WOZ	686	0	686	0	641	0	641
Resultaat voor bestemming	67.845	67.469	67.091	66.666	63.918	65.560	-1.643
Mutaties reserves	1.814	2.190	4.188	4.614	4.315	4.418	-103
Resultaat na bestemming	69.659	69.659	71.280	71.280	68.233	69.979	-1.746

Toelichting verschillen groter dan € 25.000 (bedragen x € 1.000)

Programma	Deelprogramma	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Algemene middelen	Financiën	Restant niet bestede incidentele budgetruimte	402	
Algemene middelen	Financiën	Vrijval crediteuren voorgaande jaren	103	
Algemene middelen	Bedrijfsvoering	Lagere toevoegingen pensioenen wethouders	75	
Algemene middelen	Financiën	Uitvoering, heffing en invordering OZB	50	
Algemene middelen	Financiën	Lagere belastingopbrengsten		46
Algemene middelen	Financiën	Netto effect exploitatie van de te verrekenen bcf.		115
Algemene middelen	Financiën	Lagere algemene uitkering		96
Bouwen, wonen en milieu	Dorps- en wijkvernieuwing	Hogere leges omgevingsvergunningen	96	
Bouwen, wonen en milieu	Milieu	Uitvoering milieutaken	43	
Bouwen, wonen en milieu	Ruimtelijke ontwikkeling	Actualisatie bestemmingsplannen	47	
Burger en bestuur	Dienstverlening	Baten secretarieleges burgerzaken		37
Onderwijs en jeugd	Lokaal onderwijsbeleid	Leerlingenvervoer	81	
Openbare ruimte	Begraafplaatsen	Hogere opbrengst begraafrechten	28	
Openbare ruimte	Groen	Lagere kosten groenonderhoud	68	
Openbare ruimte	Verkeer	Onderhoud wegen	30	
Werk en inkomen	Inkomen en Re-integratie	Saldo Participatie budget	133	
Werk en inkomen	Inkomen en Reintegratie	Lagere gemeentelijke bijdrage aan Alescon	69	
Werk en inkomen	Inkomen en Re-integratie	(Geen) inhuur van de sociale recherche (fraudebestrijding)	25	
Werk en inkomen	Inkomensondersteuning	Hogere lasten minimabeleid		55
Werk en inkomen	Inkomen en Re-integratie	Schuldhulpverlening		115
Werk en inkomen/	Werkgelegenheid/	Op niveau brengen van de		44
bouwen wonen en milieu	Dorps- en wijkvernieuwing	voorziening bouwgrondexploitaties		
Zorg en welzijn	Wmo	WMO voormalig WVG-voorzieningen en huishoudelijke verzorging	536	
Zorg en Welzijn	Wmo	Jeugdgezondheidszorg	169	
Zorge en Welzijn	Sport	Lagere entreegelden gemeentelijke zwembaden		31
Kostenplaatsen		Lagere automatiseringskosten	37	
Kostenplaatsen		Hogere lasten facilitair		35
Diversen	Diversen	Lagere schoonmaakkosten	41	
Diversen	Diversen	Lagere huren en pachten overig		44
Diversen	Diversen	Hogere kosten waterschapslasten		72
Diversen	Diversen	Effecten kapitaallasten	339	
Diversen	Diversen	Levering, transportkosten en		77

Diversen	Diversen	vergoeding energie	
		Saldo kleinere posten	141
		Saldo	2513 767
		Saldo rekening 2014	1746

Onderstaand wordt een korte toelichting gegeven van de genoemde oorzaken van het resultaat. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de programma's.

Niet bestede incidentele budgetruimte

Beschikbaar was € 955.025 hiervan is in de loop van het jaar € 552.750 besteed aan diverse incidentele bestedingen. Het niet bestede bedrag valt vrij in de jaarrekening. Voordeel € 402.000.

Vrijval crediteuren voorgaande jaren

Dit betreft het saldo van diverse transitoria van voorgaande jaren die zijn komen te vervallen. De grootste intrekking was een transitoria van € 100.000. Op grond van een definitieve rechterlijke uitspraak kon deze vordering van de tegenpartij worden ingetrokken. Voordeel per saldo € 103.000.

Toevoegingen pensioenen wethouders

De verhoogde toevoeging aan de voorziening van circa € 84.000 bij de voorjaarsnota bleek achteraf niet nodig te zijn. De extern berekende pensioenvoorziening van een voormalige wethouder was niet juist. De effecten van de nieuwe wethouders zijn ook verwerkt. Dit leidde tot een aanvullende toevoeging van circa € 10.000. Voordeel per saldo € 75.000.

Uitvoering, heffing en invordering OZB

Het grootste deel (€ 40.000) heeft 2 oorzaken. Ten eerste vinden de uitvoering van inventarisatie en de controle en verwerking van objectgegevens gedeeltelijk plaats in 2015. Ten tweede is er minder gespecialiseerd personeel ingehuurd voor WOZ-waardebepalingen. Het restant wordt o.a. bepaald door de verhoging van de tarieven van vervolgingskosten (€ 7.000). Voordeel € 50.000.

Belastingopbrengsten

De inkomsten uit onroerende-zaakbelasting zijn afgerond € 29.000 lager dan begroot (-0,5%). De inkomsten uit toeristenbelasting en forensenbelasting zijn € 17.500 lager dan begroot (- 1,8%). Nadeel per saldo € 46.000.

Netto effect exploitatie van de te verrekenen bcf

Door lagere investeringen in de riolering en lagere doorschuiving compensabele btw gemeenschappelijke regelingen is het netto effect van het BTW Compensatie Fonds (BCF) negatief voor de exploitatie. Nadeel per saldo € 115.000.

Algemene uitkering

Er is een nadeel ontstaan doordat het werkelijke aantal uitkeringsgerechtigden lager uitvalt dan waar wij in de begroting rekening mee hebben gehouden. Nadeel € 96.000.

Leges omgevingsvergunningen

Door een grote investering in ondergrondse kabelverbindingen zijn de leges aanlegvergunningen circa € 64.000 hoger dan begroot. Ook zijn aan het eind van het jaar in de bouw meer bouwprojecten gestart

dan dat verwacht werd. Hierdoor zijn de leges bouw circa € 24.000 hoger dan begroot. Er komen meer verzoeken binnen voor informatie. Dit leidde tot een hogere legesopbrengst van circa € 6.000. Voordeel per saldo € 96.000.

Uitvoering milieutaken

Een aantal geplande projecten heeft in 2014 vertraging opgelopen. Het gaat hierbij onder andere om het uitvoeren van warmtescans bij sportaccommodaties en dorpshuizen. Deze scans kunnen alleen bij erg koud weer worden uitgevoerd. Van de energiescan voor bedrijven en huiseigenaren is ook weinig gebruik gemaakt. Derhalve bleven de hiervoor bestemde middelen in 2014 over. Voordeel € 43.000.

Actualisatie bestemmingsplannen

Naast een overheveling van € 147.000 wordt van het resterende budget voor actualisering van de bestemmingsplannen circa € 47.000 niet uitgegeven. Dit heeft enerzijds te maken met het feit dat plannen vertraagd zijn. Anderzijds zijn de lagere uitgaven te verklaren doordat meer werkzaamheden in zelfbeheer plaatsvinden en minder is uitbesteed. Voordeel € 47.000.

Baten secretarieleges burgerzaken

De lagere leges opbrengsten is het salderen van een groot aantal legespotten. De grootste afwijkingen hebben betrekking op huwelijken (€ 11.000) en de gemeentelijke legesopbrengsten ID-kaarten (€ 27.000). Er is een verschuiving van betaalde huwelijken naar tijdstippen voor gratis huwelijken. Nadeel per saldo € 37.000.

Leerlingenvervoer

Ten opzichte van 2013 zijn de uitgaven in 2014 € 40.000 lager begroot. Hierbij was rekening gehouden met een kostenindexering van 4% (NEA). In werkelijkheid is deze lager. Daarnaast worden de lagere lasten veroorzaakt door minder leerlingen en minder verreden kilometers. Voordeel € 81.000.

Opbrengsten begraafrechten

In de najaarsbegroting van 2014 is budget met € 127.000 verlaagd. Het aantal begrafenissen is echter iets hoger uitgevallen dan in het najaar werd ingeschat. Voordeel per saldo € 28.000.

Groenonderhoud

Het voordeel bestaat voor een groot deel uit lagere storkosten (€ 32.000), minder inzet van derden (€ 11.000), hogere opbrengst van de provincie (€ 6.600) en minder inzet van een hoogwerker voor snoeiwerkzaamheden (€ 7.700). De rest van het voordelige saldo bestaat uit kleinere voordelen. Voordeel per saldo € 68.000.

Onderhoud wegen

Er is een bedrag van € 37.000 via de najaarsnota toegevoegd aan het budget groot onderhoud wegen. Achteraf gezien is hier maar een deel van nodig geweest en is er dus een voordeel (12.000) behaald. Verder is er een voordeel behaald omdat de werkelijke overheveling naar 2015 lager is geweest dan de begrote overheveling. Voordeel per saldo € 30.000.

Participatie budget

Voor een bedrag van € 26.620 heeft dit betrekking op ontvangen ESF-gelden t.b.v. bestrijding van jeugdwerkloosheid. Deze middelen worden ingezet voor de uitbreiding van de formatie. Conform afspraken worden deze ESF-gelden meegenomen in de analyse van de personeelskosten.

Het 'echte' resultaat van € 106.750 wordt grotendeels veroorzaakt door minder uitgaven uit het maatwerkbudget. Naast dat er geen taalcursussen meer worden aangeboden, zijn we (nog) terughoudender met het aanbieden van trajecten in verband met de teruglopende budgetten. Voordeel per saldo € 133.000.

Gemeentelijke bijdrage aan Alescon

Naast de rijksbijdrage ontvangt Alescon een (gemeentelijke) bijdrage in het exploitatietekort. Door een iets hogere rijksbijdrage dan begroot en de uitkering door het rijk van een niet begrote eenmalige bonus begeleid werken, ontstaat een voordeel. De definitieve afrekening over 2014 van Alescon volgt nog en wordt verwerkt in het boekjaar 2015. Voordeel € 69.000.

Inhuur van de sociale recherche

De sociale recherche in Assen is in 2014 voor een aantal adviezen en de uitvoering van onderzoek ingeschakeld. Deze trajecten lopen nog, waardoor de facturering nog niet heeft plaatsgevonden. In 2015 kan betaling plaatsvinden vanuit het beschikbare structurele budget. Voordeel € 25.000.

Minimabeleid

Het tekort vloeit voort uit een aantal plussen en minnen binnen het minimabeleid:

- Een afrekening over 2013 en meevallende kosten zorgen voor een positief resultaat op de collectieve ziektekostenverzekering (€ 12.000).
- Het budget voor armoedebelaid (€ 39.000) is ingezet voor de locatiehuur t.b.v. de sociaal raadvrouw en software voor 'Bereken uw recht'. Er resteert zo'n € 30.000.
- De rijksmiddelen voor de intensivering van het armoede- en schuldenbeleid (+ € 88.000; decembercirculaire 2013) zijn niet uitgegeven. In de begroting 2015 zijn deze middelen toegevoegd aan de schuldhelpverlening.
- De uitkeringen voor bijzondere bijstand en voor activiteiten zijn resp. € 174.000 en € 30.000 hoger dan begroot. Voor een bedrag van afgerond € 70.000 heeft dit betrekking op de 'eenmalige koopkrachttegemotkoming 2014' (septembercirculaire 2014). De financiële effecten van deze regeling zijn niet meer vertaald in de begroting. Tegenover de uitgaven staat een rijksbijdrage van afgerond € 100.000. In de aanbiedingsbrief staat het voorstel om het restant in te zetten in 2015. Voor het overige wordt de overschrijding van het budget veroorzaakt doordat er meer beroep is gedaan op de diverse minimaregelingen. Vooral het beroep op de langdurigheidstoeslag is toegenomen.

Per saldo een nadeel van € 55.000.

Schuldhelpverlening

De werkelijke uitgaven zijn ruim € 115.000 hoger dan begroot. De werkelijke uitgaven bestaan uit een nabetaling over 2013 van € 26.800 en een bevoorschot bedrag van € 320.000. Door de inzet van een 'eigen' budgetconsulent zijn in 2014 minder mensen doorgestuurd naar de GKB. Omdat de GKB het tariefstelsel heeft gewijzigd leidt dit niet 1-op-1 tot lagere uitgaven. Wel verwachten wij over 2014 nog een terugbetaling.

Voorziening bouwgrondexploitaties

Op grond van de actualisatie dynamische kostprijsberekening wordt € 43.555 toegevoegd aan de voorziening. Nadeel € 44.000.

Wmo voormalig WVG-voorzieningen en huishoudelijke verzorging

Voor het overgrote deel wordt dit veroorzaakt door een lager dan begroot beroep op de voormalige Wvg-voorzieningen (- € 440.000).

Het voordeel op Wmo huishoudelijke hulp (€ 95.000) wordt grotendeels veroorzaakt doordat meer eigen bijdrage is ontvangen (+ € 70.000) dan begroot. Ten opzichte van de primitieve begroting is afgerond € 100.000 meer aan eigen bijdrage ontvangen. Voordeel per saldo € 536.000.

Jeugdgezondheidszorg

Door de beschikbaarheid van het incidentele budget voor invoeringskosten jeugdzorg (beschikbaar € 162.500, besteed € 111.000) en de inzet van de reserve BDU-CJG (€ 92.500; raadsbesluit 25 april 2013) is het structureel beschikbare budget niet volledig besteed in 2014. Voordeel per saldo € 169.000.

Entreegelden gemeentelijke zwembaden

In de afgelopen jaren is er steeds minder belangstelling voor zwemlessen en recreatief zwemmen. Nadeel € 31.000.

Automatiseringskosten

Het is een positief resultaat op een beschikbaar budget van ruim € 9,5 ton. Onder- en overschrijdingen op dit gebied worden in het algemeen veroorzaakt doordat de mate waarin onderhoud en beheer van hard- en software plaatsvindt per jaar wisselt. Inzet van de leverancier is daarbij de belangrijkste kostenpost. Bij storingen wordt indien nodig een beroep op de leverancier gedaan. Daarnaast gaat vernieuwing en vervanging vaak samen met tijdelijk wat meer onderhoudskosten. Ook voor aanpassing van software en de inrichting op veranderende wet- en regelgeving, het zogeheten jaarwerk, fluctueren de kosten per jaar. In 2014 ontstonden bij de pakketten Geografisch informatiesysteem en Belastingen/WOZ elk een voordeel van ruim € 14.000. Voordeel per saldo € 37.000.

Facilitair

Het grootste deel van dit bedrag zit in de kosten van de catering (-€ 22.000) en kosten voor mobiele telefonie (-€ 20.500). De catering valt hoger uit doordat er in 2014 meer vergaderingen en bijeenkomsten zijn geweest. Daarvoor is extra eten en drinken nodig geweest. Daarnaast is de inkoopprijs van koffie hoger uitgevallen. De hogere kosten voor mobiele telefonie hebben als oorzaak dat de koppeling tussen vast en mobiel nog niet gerealiseerd is. Het restant wordt veroorzaakt door een aantal kleine voor- en nadelen in de lasten. Nadeel per saldo € 35.000.

Schoonmaakkosten

Dit is een eenmalig voordeel. Op grond van de late aanlevering nota's volgens de huidige schoonmaakcontracten is vanaf 2014 de bestendige gedragslijn dat het 4e kwartaal in het volgende jaar betaald wordt. Voordeel € 41.000.

Huren en pachten overig

De afgelopen jaren nemen de huuropbrengsten op diverse onderdelen af. De incidentele verhuur in de sporthallen en gymzalen: € 22.000, de verhuur de MFA's: € 15.000 en de huuropbrengsten woonwagons € 6.000. Nadeel per saldo € 44.000.

Waterschapslasten

De waterschappen hebben de kostentoedeling aangepast. Door deze wijziging wordt een hoger tarief in rekening gebracht aan eigenaren van wegen. Dit betekent nagenoeg een verdubbeling van de jaarlijkse waterschapslasten. Nadeel € 72.000.

Effecten kapitaallasten

Er zijn hiervoor diverse oorzaken aan te wijzen. Er zijn nog meer investeringen niet gerealiseerd dan dat bij de berekening van de incidentele bestedingsruimte vanuit de onderuitputting was begroot. Ook de lage rente leverde nog een extra voordeel ten opzichte van de najaarsnota op. Voordeel € 339.000.

Levering, transportkosten en vergoeding energie

In 2013 kwamen de gasleverancier Nuon en wij er achter dat er een aantal jaren geen facturen zijn verstuurd voor het gasverbruik in zwembad De Peppel. Deze afrekening heeft plaatsgevonden in 2014. Er is een bedrag betaald van € 25.000.

Bij een aantal locaties is er een verkeerde meterstand doorgegeven, waardoor een te hoog voorschot in rekening is gebracht. Bij de jaarafrekening wordt dit gecorrigeerd. Nadeel per saldo € 77.000.

Saldo kleinere posten

Dit is het saldo van de diverse budgetten waarvan de afwijking kleiner is dan € 25.000. Per saldo een voordeel van € 141.000.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Op grond van artikel 28 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten bevat de toelichting op het overzicht van baten en lasten ten minste:

1. Een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijzigingen en het overzicht van baten en lasten op de volgende onderdelen:
 - de lasten en baten per programma;
 - de algemene dekkingsmiddelen;
 - het resultaat voor bestemming;
 - de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
 - het resultaat na bestemming.
2. Een overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien.
3. Een overzicht van de incidentele baten en lasten.

Hieronder staan genoemde onderdelen nader uitgewerkt. Voor de analyse onder punt 1 is aansluiting gezocht bij het bepaalde in het controleprotocol. Dit betekent dat per deelprogramma een toelichting staat opgenomen voor:

- overschrijdingen/onderschrijdingen van € 25.000 of meer van het deelprogrammabudget, of;
- overschrijdingen/onderschrijdingen van 20 % of meer van het deelprogrammabudget.

Daarnaast vermeldt de analyse de kwalificatie van de overschrijding op basis van de volgende door het NIVRA onderscheiden en in de Kadernota van het Platform Rechtmatigheid Provincies en Gemeenten opgenomen soorten begrotingsoverschrijdingen:

Voor zover van toepassing worden de begrotingsoverschrijdingen toegelicht bij de programma's.

Begrotingsafwijking		Onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig en telt mee voor het oordeel
a)	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend.		X
b)	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd.		X
c)	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten.	X	
d)	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen.	X	
e)	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		X
f)	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit		

	bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt. • geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar • geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	X
g)	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. • jaar van investeren • afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	X

Voor zover van toepassing worden de begrotingsoverschrijdingen toegelicht bij de programma's.

Incidentele baten en lasten

		2014	
Programma	Omschrijving	lasten	baten
Burger en Bestuur	Onderzoek en benchmark bijstands- en re-integratiebeleid	60.250	
Werk en Inkomen	Bijdrage aansluiting glasvezel Midden-Drenthe	11.500	
Veiligheid	Inzet BOA (incl. Drank- en Horecaweg)	29.999	
Onderwijs en jeugd	Invoeringskosten decentrale jeugdzorg	111.050	
Onderwijs en jeugd	Inzet beleidsadviseur jeugdzorg	92.438	
Onderwijs en jeugd	Speelvoorziening jeugd Beilen-West	25.071	
Bouwen, wonen en milieu	Renovatie gebied achter de Schapendrift	9.461	
Bouwen, wonen en milieu	Centrumgebied Beilen	4.950	
Bouwen, wonen en milieu	Verkoop school De Kiemstee Hijken	9.801	190.000
Bouwen, wonen en milieu	Verkoop brugwachterswoning Rijksweg 222 Hoogersmilde	2.723	125.000
Bouwen, wonen en milieu	Verkoop school 't Leerhoes Zwiggelte	13.254	164.612
Bouwen, wonen en milieu	Bouw- en woonwijken Drenthe	2.603	1.901
Bouwen, wonen en milieu	Cultuurhistorische waardenkaart	24.209	24.415
Bouwen, wonen en milieu	Grondsanering De Wingerd Bovensmilde	22.530	
Openbare ruimte	Groenplan Wijster	17.996	
Openbare ruimte	Overdracht hertenkampen en dierenparkjes	1.137	
Openbare ruimte	Verwerken baggerspecie	80.200	
Vrije tijd	Kunstgrasveld Smilde	120.347	
Vrije tijd	Basisvoorzieningen accommodaties buitensport	14.336	
Vrije tijd	Wandelroute Stroompad	12.551	
Vrije tijd	Bijdrage Drenthe Beweegt	10.800	
Vrije tijd	Bijdrage De Spil Bovensmilde	18.800	
Vrije tijd	Sportimpuls basisonderwijs	70.500	
Vrije tijd	Bieb op school	50.000	
Zorg en Welzijn	Subsidie PRAT	10.000	
Zorg en Welzijn	Invoeringskosten Awbz	82.408	
Zorg en Welzijn	Bijdrage dorpshuis Holthe, Lieving, Makkum	40.000	
Zorg en Welzijn	Bijdrage dorpshuis Hoogersmilde	24.200	
Zorg en Welzijn	Bijdrage De Schuur Zwiggelte	10.621	
Algemene Middelen	Verkoop aandelen Attero		218.875
Algemene Middelen	Frictiekosten RUD		111.298
Algemene Middelen	VRD (frictiekosten, aanbestedingsvoordeel, reserves)		152.935
Algemene Middelen	Inruil materieel buitendienst		8.180
	totaal	983.735	997.216

Programma Burger en Bestuur

Bedragen x € 1.000	Begroting 2014 primitief		Begroting 2014 incl. wijz.		Rekening 2014		
Deelprogramma	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	Saldo
Lokale democratie	908	0	958	0	934	0	934
Dienstverlening	1.719	-511	1.731	-505	1.770	-541	1.228
Totaal lasten/baten voor bestemming	2.627	-511	2.689	-505	2.703	-541	2.162
Mutaties reserves:							
Dienstverlening	0	0	0	-19	0	-19	-19
Resultaat na bestemming	2.627	-511	2.689	-524	2.703	-561	2.143

Toelichting:

Lokale democratie

De lagere lasten binnen dit deelprogramma bestaan uit lagere kosten Rekenkamercommissie en gemeenteberichten.

Dienstverlening

Binnen dit deelprogramma zijn de netto legesopbrengsten voor een aantal verstrekte documenten lager uitgevallen. Ook zijn meer rijksleges ontvangen maar deze worden ook weer afgedragen richting het rijk.

Reserves

Vanuit 2013 is € 19.000 overgeheveld naar 2014 voor het noodzakelijke veldwerk in het kader van WOZ/BAG-regelgeving.

Investeringen

In de raadsvergadering van 11 december 2014 heeft de raad ingestemd met de eindrapportage van het Dienstverleningsprogramma. Hierdoor zijn diverse kredieten geactualiseerd en is het totale krediet voor het Dienstverleningsprogramma verlaagd met ruim € 700.000.

De overige kredieten betreffen vervangingen materiaal, hard- of software.

Programma Werk en inkomen

Bedragen x € 1.000	Begroting 2014 primitief		Begroting 2014 incl. wijz.		Rekening 2014		
Deelprogramma	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	Saldo
Werkgelegenheid	2.568	-2.370	2.585	-2.370	788	-527	261
Inkomen en Reintegratie	14.222	-11.977	13.983	-11.974	14.224	-12.457	1.768
Nieuwkomers	170	0	170	0	176	0	176
Inkomensondersteuning	1.729	-364	1.817	-364	2.069	-396	1.673
Totaal lasten/baten voor bestemming	18.689	-14.712	18.556	-14.709	17.257	-13.379	3.878
Mutaties reserves:							
Werkgelegenheid	32	0	32	-5	0	-23	-23
Nieuwkomers	0	0	15	-16	9	-16	-7
Resultaat na bestemming	18.721	-14.712	18.603	-14.729	17.266	-13.418	3.848

Toelichting:

Werkgelegenheid

De lokale economie moet kunnen floreren. Daarvoor is een actieve en ondersteunende rol van de lokale overheid nodig. Via de methodiek van de Bedrijven Investerings Zone (Biz) worden de ontvangen middelen doorgesluisd aan de Stichting Ondernemersfonds Centrum Beilen.

De bijdrage van € 8.100 aan de Stichting Drentse Bedrijven Locaties is niet betaald omdat de stichting is opgeheven. Ook het overgeheveld bedrag van € 5.000 voor deelname aan de Eems-Dollard is niet besteed.

In 2014 is er geen m² bedrijventerrein verkocht. Derhalve zijn er geen geraamde baten van € 32.000 voor de reserve Bovenwijkse voorziening. Er is wel een hogere last van € 18.000 vanuit het plan Leemdijk Noord. Deze wordt opgevangen met een bijdrage uit de algemene reserve bouwgrond. Op deze wijze wordt de boekwaarde van het plan Leemdijk Noord op niveau gehouden. Aan de voorziening bouwgrond is € 6.300 toegevoegd om deze op peil te houden.

Reserves

Vanuit 2013 was € 5.000 overgeheveld voor deelname aan de Eems-Dollard regio.

In de reserves hebben een aantal mutaties plaatsgevonden. Uit de algemene reserve bouwgrond is € 18.000 onttrokken voor het afdekken van de te hoge boekwaarde plan Leemdijk Noord. De begrote toevoeging van € 32.000 aan de reserve Bovenwijkse voorzieningen wordt niet gerealiseerd.

Inkomen en Re-integratie

Deze post is een combinatie van het werkdeel Wet werk en bijstand en de kosten voor de sociale werkvoorziening (Wsw).

Participatiebudget (Wwb-werkdeel)

Om mensen gemakkelijker aan een baan te kunnen helpen en maatschappelijke participatie te bevorderen, zijn per 1 januari 2009 de rijksmiddelen voor volwasseneneducatie, inburgering en re-

integratie gebundeld in het participatiebudget. Inburgeraars die na 1 januari 2013 een verblijfsvergunning hebben gekregen zijn zelf financieel verantwoordelijk voor het invullen van de inburgeringsplicht. Vanaf 1 januari 2014 ontvangt de gemeente hiervoor geen budget meer.

In onderstaande tabel staan de ontvangen rijksbijdragen en de uitgaven voor participatie over de jaren 2011 tot en met 2014 opgenomen. De lagere uitgaven (t.o.v. 2013) binnen het Wwb-werkdeel worden voornamelijk veroorzaakt door lagere uitgaven ten laste van het maatwerkbudget. Naast dat er geen taalcursussen meer worden aangeboden, zijn we (nog) terughoudender met het aanbieden van trajecten in verband met de teruglopende budgetten.

P-budget	2011		2012		2013		2014	
	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven
Wwb-werkdeel	1.047.198	1.108.840	648.787	980.652	694.563	897.833	625.138	700.007
Inburgering	78.663	48.776	50.812	48.858	37.398	17.040	0	0
Volwassenen- educatie	201.862	200.996	185.931	184.534	246.833	246.833	111.880	111.716
Totaal	1.327.723	1.358.612	885.530	1.214.044	978.794	1.161.706	737.018	811.723

Reserveringsregeling

Op het niet bestede deel van het participatiebudget is de reserveringsregeling uit het Besluit participatiebudget van toepassing. Op grond van deze regeling mag de gemeente het niet bestede bedrag tot maximaal 25% van het toegekende participatiebudget reserveren voor besteding aan participatievoorzieningen in het daaropvolgende kalenderjaar. Het overige moet worden terugbetaald aan het rijk.

Voor onze gemeente is er over 2014 geen terugbetalingsverplichting. Tegenover een beschikbaar budget van € 737.018 (inclusief € 35.796 uit 2013), staan uitgaven gedaan ter hoogte van € 811.723. Dit betekent dat er geen bedragen worden overgeheveld naar 2015. Ook bestaat er geen terugbetalingsverplichting.

Klantenbestand

Het afgelopen jaar was de uitstroom 250 personen. We constateren dat, net als in 2013, de inzet van onze accountmanager naar bedrijven en de formatie uitbreiding van onze consulent jeugdwerkloosheid haar vruchten afwerpt. De accountmanager benadert bedrijven voor vacatures, werkervaringsplekken en/of werk-leerplekken. De consulent jeugdwerkloosheid richt zich specifiek op de doelgroep 18 tot 27 jaar, met als doel jongeren weer te laten participeren binnen het onderwijs of bij een werkgever.

Contacten met de lokale werkgevers zijn ook van belang in het kader van de Participatiewet, die op 01-01-2015 in is gegaan. Doordat we er een nieuwe doelgroep (mensen met een beperking) bij gaan krijgen is het van belang om onze werkgevers ook daarover voorlichting te geven en ze te bewegen om ook deze doelgroep een kans te geven binnen hun bedrijf.

Wsw

Het budget dat de gemeente van het rijk ontving voor de uitvoering van de Wsw betaalde de gemeente door naar het werkvoorzieningsschap Alescon dat voor de uitvoering zorgde. In 2014 ging het om een bedrag van bijna € 5,2 miljoen voor de realisatie van ruim 200 Wsw-plaatsen.

De uitvoering van de Wsw is op basis van het rijksbudget niet kostendekkend. De gemeente betaalde naast de rijksbijdrage daarom een bijdrage in het exploitatietekort van Alescon. De omvang van de

bijdrage in het exploitatietekort is mede afhankelijk van de werkelijke rijksbijdrage en de omzet (brutomarge) van Alescon. Daarnaast vindt in het begrotingsjaar de definitieve afrekening over het voorgaande jaar plaats.

Per saldo is er over 2014 sprake van een voordeel (lagere bijdrage aan Alescon) van afgerond € 69.000.

Inkomen

In 2010 zijn de rijksbijdragen voor het Wwb-inkomensdeel met de bijdragen voor de invoering van de loaw, de loaz en een deel van de Bbz samengevoegd tot één budget: BUIG (Bundeling van uitkeringen inkomensvoorzieningen aan gemeenten).

In onderstaande tabellen staan de inkomsten en uitgaven voor het Wwb-inkomensdeel en het Besluit bijstand zelfstandigen over 2011 tot en met 2014 opgenomen.

Inkomensvoorzieningen	Rekening 2011	Rekening 2012	Rekening 2013	Begroting 2014 NJN	Rekening 2014
uitgaven totaal	4.883.766	4.933.082	5.716.745	5.815.000	5.946.087
af: terugvorderingen	115.154	79.431	129.129	110.000	181.111
Saldo uitgaven/inkomsten	4.768.612	4.853.652	5.587.616	5.705.000	5.764.976
af: budget rijk	4.436.340	5.320.543	5.604.587	5.668.668	5.741.100
Tekort (-)/Over	-332.272	466.891	16.971	-36.332	-23.876
Aanvullende bijdrage rijk	-354.000	0	-	-	-
Ten laste (-) / gunste van exploitatie	-686.272	466.891	16.971	-36.332	-23.876

Over 2014 was begroot dat een bedrag van afgerond € 36.000 ten laste van de exploitatie zou komen. In werkelijkheid is er sprake van een tekort van afgerond € 24.000 (begrotingsoverschrijding d.).

Ten opzichte van 2013 zijn de uitgaven aan bijstandsuitkeringen met € 130.000 gestegen. De effecten van de economische crisis zijn nog merkbaar. Hier staat een hogere rijksbijdrage tegenover en is er sprake van een hoger teruggevorderd bedrag. De definitieve rijksbudgetten worden vastgesteld in november van het lopende jaar (na vaststelling van de najaarsnota).

Klantenbestand

Ons klantenbestand is in 2014 licht gestegen van 475 naar 496 (dit is inclusief onze klanten in Duurzaam Verblijf). De hogere instroom ten opzichte van de uitstroom is vooral het gevolg van de aanhoudende crisis. De instroom bestaat voornamelijk uit jongeren en de categorie 28 tot 40 jaar. Vooral jongeren zonder startkwalificatie zijn erg kwetsbaar. In 2014 is daarom sterk ingezet op onderwijs. In het kader van het Actieplan Jeugdwerkloosheid houdt sinds 1 oktober 2013 een fulltime werkconsulent zich met deze doelgroep bezig.

Doordat we per 1 oktober 2013 een fulltime accountmanager hebben die zich ook alleen maar met werkgeversdienstverlening bezighoudt, zien we dat we deze groep een werkervaringsplaats aan kunnen bieden. De voordelen hiervan zijn onder andere dat ze dicht bij de arbeidsmarkt staan, relevante werkervaring opdoen en daardoor makkelijker kunnen doorstromen. Behalve de begeleidingskosten wordt daarnaast met deze trajecten geen beroep gedaan op het re-integratiebudget.

Bbz	Rekening 2011	Rekening 2012	Rekening 2013	Begroting 2014	Rekening 2014
Externe onderzoekskosten	45.912	35.033	44.803	50.000	62.187
Bijstandsuitkeringen (Bbz)	65.523	184.343	195.318	207.000	315.199
Totaal kosten	111.435	219.376	240.120	257.000	377.386
Teruggevorderde uitkeringen	99.024	106.033	61.325	90.000	189.851
Saldo lasten Bbz	12.411	113.343	178.796	167.000	187.535
bijdrage rijk (declarabel)	6.535	100.536	3.046	132.750	140.081
Ten laste van exploitatie	5.876	12.807	175.750	34.250	47.454

Ten opzichte van de begroting is sprake van hogere kosten voor bijstandsuitkeringen Bbz, maar ook fors hogere teruggevorderde uitkeringen en een iets hogere rijksbijdrage. Per saldo leidt dit tot een iets lager nadeel voor de exploitatie van ruim € 10.000.

Zowel het aantal mensen dat een beroep doet op de Bbz als de omvang van het bedrag per aanvraag is moeilijk vooraf in te schatten.

Reserves

In 2014 hebben zich geen mutaties in de reserves voorgedaan.

Nieuwkomers

Binnen dit deelprogramma zijn geen noemenswaardige verschillen tussen de geraamde en de werkelijke lasten ontstaan.

Reserves

De gemeente is nog verantwoordelijk voor de vóór 1 januari 2013 gestarte inburgeringscontracten. Het daarvoor in het verleden door het rijk beschikbaar budget gestelde budget wordt jaarlijks overgeheveld. Het restantbudget van 2013 (€ 15.615) is overgeheveld naar 2014. Het restantbudget van 2014 ter hoogte van € 8.764 wordt overgeheveld naar 2015. Aanvankelijk was dit bedrag begroot op € 15.000.

Inkomensondersteuning

Het saldo van baten en lasten laat ten opzichte van de begroting een nadeel zien van afgerond € 220.000.

De baten zijn € 32.000 hoger dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door teruggevorderde uitkeringen (€ 21.000) en hogere ontvangsten voor het duurzaam verblijf (€ 9.000). Tegenover deze laatste post staan echter lasten van vergelijkbare omvang.

De lasten zijn per saldo € 252.000 hoger dan begroot.

Dit wordt met name veroorzaakt doordat de uitkeringen voor bijzondere bijstand en voor activiteiten respectievelijk € 174.000 en € 30.000 hoger zijn dan begroot. In de eerste plaats is eind 2014 een bedrag van afgerond € 70.000 uitgekeerd aan minima (huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum) in het kader van de koopkrachttegemoetkoming. De rijksbijdrage hiervoor is wel ontvangen, maar deze uitgaven zijn niet begroot omdat de regeling pas in de septembercirculaire bekend is gemaakt.

Voor het overige wordt de overschrijding van het budget veroorzaakt doordat er meer beroep is gedaan op de diverse minimaregelingen. Vooral het beroep op de langdurigheidstoeslag is toegenomen.

Door de inzet van een 'eigen' budgetconsulent zijn in 2015 minder mensen doorgestuurd naar de GKB. Omdat de GKB het tariefstelsel heeft gewijzigd leidt dit niet 1-op-1 tot lagere uitgaven. Wel verwachten wij over 2014 nog een terugbetaling.

De over- en onderschrijdingen vallen deels onder begrotingsafwijking c (kosten duurzaam verblijf) en voor het overige onder begrotingsafwijking d, in verband met het open-einde karakter van de regelingen op het vlak van inkomensondersteuning.

Reserves

In 2014 hebben zich geen mutaties in de reserves voorgedaan.

Programma Veiligheid

Bedragen x € 1.000	Begroting 2014 primitief		Begroting 2014 incl. wijz.		Rekening 2014		
Deelprogramma	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	Saldo
Openbare orde en veiligheid	430	-47	411	-47	413	-58	355
Rampenbestrijding	218	0	232	0	205	0	205
Brandweer	1.574	0	1.763	0	1.515	0	1.515
Totaal lasten/baten voor bestemming	2.222	-47	2.406	-47	2.133	-58	2.075
Mutaties reserves:							
Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0	0	0	0
Rampenbestrijding					0	0	0
Resultaat na bestemming	2.222	-47	2.406	-47	2.133	-58	2.075

Toelichting:

Openbare orde en veiligheid

Het saldo van baten en lasten op dit deelprogramma levert afgerond een voordeel op van € 8.000 ten opzichte van de begroting.

Aan de batenkant wordt dit voornamelijk veroorzaakt door hoger dan geraamde legesopbrengsten (voordeel € 5.500) en meer inkomsten uit energievergoeding en huurvergoeding standplaatsen (voordeel € 4.300). De niet geraamde opbrengsten uit proces verbalen van de opsporingsambtenaar bedragen € 1.740.

Aan de lastenkant is er sprake van diverse kleine voor en nadelen, waarvan het saldo licht negatief is. Wat opvalt zijn de hogere lasten (nadeel € 5.100) voor de opvang van zwerfdieren (2013: nadeel € 8.800) en de lagere lasten als gevolg van vandalisme (voordeel € 12.000).

Reserves

In 2014 hebben zich geen mutaties in de reserves voorgedaan.

Rampenbestrijding

De lasten zijn in 2014 afgerond € 28.000 lager dan geraamd, onder andere door minder uitgaven aan oefeningen, lagere kosten huiselijk geweld en lagere kosten voor burgernet.

Reserves

In 2014 hebben zich geen mutaties in de reserves voorgedaan.

Brandweer

De lasten op dit deelprogramma zijn afgerond € 248.000 lager dan geraamd. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een tweetal posten. In de eerste plaats is sprake van een eenmalige terugbetaling

door de VRD van € 139.000 bestemd voor het afdekking van frictiekosten (€ 132.000) en als gevolg een aanbestedingsvoordeel (€ 7.000). Daarnaast is er sprake van lagere kapitaallasten (€ 124.000) door de overdracht aan de VRD per 1 januari 2014 van het brandweermaterieel. De kapitaallasten zijn nu verdisconteerd in de bijdrage aan de Veiligheidsregio Drenthe.

Reserves

In 2014 hebben zich geen mutaties in de reserves voorgedaan.

Investeringsen

De investeringen vinden plaats binnen de Veiligheidsregio. In de bijdrage aan de Veiligheidsregio is daarvoor een bedrag voor kapitaallasten opgenomen.

Programma Onderwijs en Jeugd

Bedragen x € 1.000	Begroting 2014 primitief		Begroting 2014 incl. wijz.		Rekening 2014		
Deelprogramma	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	Saldo
Onderwijs huisvesting	2.128	-3	2.138	-9	1.439	-199	1.239
Lokaal onderwijsbeleid	1.793	-101	1.863	-101	1.789	-98	1.691
Lokaal jeugdbeleid	809	-11	810	-11	792	-10	782
Totaal lasten/baten voor bestemming	4.730	-115	4.811	-121	4.020	-308	3.712
Mutaties reserves:							
Onderwijs huisvesting	0	0	0	-11	24	-11	13
Lokaal onderwijsbeleid	30	0	30	-71	0	-72	-72
Lokaal jeugdbeleid							
Resultaat na bestemming	4.760	-115	4.841	-203	4.044	-391	3.653

Toelichting:

Onderwijshuisvesting

De lagere lasten op dit deelprogramma worden vooral veroorzaakt door de onderuitputting van kapitaallasten. Op basis van het IHP worden over meerdere jaren nieuwbouwprojecten voorbereid en uitgevoerd, schoolgebouwen (functioneel) aangepast en wordt groot onderhoud aan schoolgebouwen uitgevoerd. Deze activiteiten worden zoveel mogelijk op elkaar afgestemd. Op grond van het geactualiseerde IHP worden beoogde werkzaamheden in mindere mate of later uitgevoerd.

Aan de batenkant is sprake van een voordeel van € 190.000. Na aftrek van de restantboekwaarden (€ 150.000) en verkoopkosten resteert van een bedrag van afgerond € 30.000.

Reserves

Voor het groot onderhoud aan de scholen worden de verschillen tussen de werkelijke onderhoudskosten en het beschikbare budget op rekeningbasis 'verrekend' met de reserve Onderhoud buitenkant onderwijs (zie ook de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen). Voor het jaar 2014 gaat het om een toevoeging aan de reserve van € 24.000 (lasten). Het onderhoud aan scholen is per 1 januari 2015 overgedragen aan de schoolbesturen. De eindstand van de reserve onderhoud buitenkant onderwijs per 31 december 2014 bedraagt € 172.240.

Lokaal onderwijsbeleid

Het saldo van baten en lasten laat ten opzichte van de begroting een voordeel zien van afgerond € 77.000.

De werkelijke lasten zijn € 74.000 lager dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere lasten voor het leerlingenvervoer (€ 80.000).

De baten zijn € 3.000 hoger dan begroot. Er is geen sprake van noemenswaardige verschillen.

Reserves

Jaarlijks wordt het saldo van lasten en baten van het gemeentelijke onderwijskansenbeleid onttrokken of toegevoegd aan de reserve lokaal onderwijsbeleid. Voor 2014 was een toevoeging aan de reserves begroot van afgerond € 30.000. In werkelijkheid is er een bedrag onttrokken van € 72.000. Voor een

bedrag van € 70.500 heeft dit betrekking op de bijdrage voor de uitvoering van het project Sportimpuls Onderwijs Midden-Drenthe (raadsbesluit 25 september 2014).

Lokaal jeugdbeleid

Het saldo van baten en lasten laat ten opzichte van de begroting een voordeel zien van afgerond € 17.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat diverse budgetten niet volledig zijn besteed, o.a.:

- lager dan begrote uitgaven aan projecten en uitvoering jeugd- en jongerenwerk;
- lager dan begrote uitgaven voor onderhoud en exploitatie van jeugdsozen;

Reserves

In 2014 hebben zich geen mutaties in de reserves voorgedaan.

Investeringsen

De bouw van de nieuwe brede scholen in Hoogersmilde, Bovensmilde en Hijken is in 2014 nagenoeg afgerond. De raad is hierover per brief geïnformeerd.

De werkzaamheden aan de MFA Westerbork kunnen naar verwachting voor de zomer van 2015 worden afgerond. De herstelwerkzaamheden aan het dak van obs Zuiderenk zijn afgerond.

Programma Bouwen, wonen en milieu

Bedragen x € 1.000	Begroting 2014 primitief		Begroting 2014 incl. wijz.		Rekening 2014		
Deelprogramma	lasten	batens	lasten	batens	lasten	batens	Saldo
Ruimtelijke ontwikkeling	1.293	0	1.304	-24	1.218	-25	1.193
Dorps- en wijkvernieuwing & Volkshuisvesting	3.764	-2.724	3.699	-2.369	3.614	-2.575	1.039
Milieu	6.803	-7.160	7.077	-7.251	6.972	-7.201	-229
Totaal lasten/baten voor bestemming	11.860	-9.884	12.081	-9.645	11.804	-9.801	2.002
Mutaties reserves:							
Ruimtelijke ontwikkeling	0	0	172	-169	191	-169	23
Dorps- en wijkvernieuwing & Volkshuisvesting	59	0	59	0	37	25	63
Milieu	0	-33	20	-108	80	-75	5
Resultaat na bestemming	11.919	-9.916	12.332	-9.921	12.112	-10.019	2.093

Toelichting:

Ruimtelijke ontwikkeling

Naast een overheveling van € 147.000 wordt van het resterende budget voor actualisering van de bestemmingsplannen circa € 47.000 niet uitgegeven. Dit heeft enerzijds te maken met het feit dat plannen vertraagd zijn. Anderzijds zijn de lagere uitgaven te verklaren doordat meer werkzaamheden in zelfbeheer plaatsvinden en minder is uitbesteed.

De onderhoudskosten voor het Geografisch informatiesysteem vallen voor 2014 € 14.000 lager uit.

Reserves

Vanuit 2013 was € 70.000 overgeheveld naar 2014, voor de cultuurhistorische waardenkaart € 30.000 en voor de ontwikkeling Oost-Beilen € 40.000. Ook was bij de bestemming van het rekeningresultaat € 98.514 bestemd voor het actualiseren van bestemmingsplannen in 2014.

Vanuit 2014 is € 191.340 voor specifieke budgetten overgeheveld naar 2014.

Het gaat hierbij om de budgetten voor de cultuurhistorische waardenkaart € 43.970, voor bestemmingsplan ETP/MERA € 50.000, voor het Centrumgebied Beilen € 45.050, voor de Structuurvisie Midden-Drenthe € 12.320 en voor de ontwikkeling Oost-Beilen € 40.000.

Dorps- en wijkvernieuwing & volkshuisvesting

Door een grote investering in ondergrondse kabelverbindingen zijn de leges aanlegvergunningen circa € 64.000 hoger dan de bij de najaarsnota bijgestelde begroting. Ook zijn aan het eind van het jaar in de bouw meer bouwprojecten gestart dan bij de najaarsnota verwacht werd. Hierdoor zijn de leges bouw circa € 24.000 hoger dan begroot. Er komen meer verzoeken binnen voor informatie. Dit leidde tot een hogere legesopbrengst van circa € 6.000.

Door de verkoop van de voormalige openbare basisschool 't Leerhoes in Zwiggelte en van de brugwachterswoning in Hoogersmilde werd circa € 289.000 incidenteel geld ontvangen. Hiertegenover staan wel incidentele uitgaven.

De wijkverbetering (bestedingsplan 2013) van 't Spiek in Beilen heeft in 2014 al mooie resultaten opgeleverd. De definitieve afronding vindt plaats in 2015. In 2014 is gestart met de voorbereiding van de verbetering van de Meester Weijerstraat in Bovensmilde. In samenspraak met de bewoners wordt gewerkt aan een plan. De uitvoering vindt plaats in 2015.

Reserves

De herinrichting van de Hoofdstraat in Hooghalen is in 2014 afgerond. Van het totaal beschikbare bedrag resteert € 30.000. Dit bedrag wordt voor de helft teruggestort in de B-reserve en voor de helft in de bestemmingsreserve Leefbaarheid.

In 2014 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de verbetering van de Meester Weijerstraat in Bovensmilde. Een deel van de dekking vindt plaats uit de bestemmingsreserve Leefbaarheid. Hiervan is in 2014 € 1.000 besteed. Voor de begeleidingskosten structuurvisie Westerbork wordt ruim € 4.000 onttrokken uit de reserve Leefbaarheid.

Hiernaast is vanuit de bouwgrondexploitaties woningen € 36.000 gestort in de reserve Fonds Bovenwijkse voorzieningen en € 1.200 in de reserve Kunstfonds.

Milieu

Een aantal geplande milieuprojecten heeft in 2014 vertraging opgelopen. Het gaat hierbij om de projecten voor het uitvoeren van warmtescans bij sportaccommodaties en dorpshuizen. Deze scans kunnen alleen bij erg koud weer worden uitgevoerd. Van de energiescan voor bedrijven en huiseigenaren is ook weinig gebruik gemaakt. Derhalve bleef van de hiervoor bestemde middelen € 43.000 over.

De uitvoeringskosten RUD zijn € 5.000 lager. De verdeling van de algemene kosten/bijdragen is voor onze gemeente iets gunstiger uitgevallen.

De inzameling en verwerking van huishoudelijk afval laat bij de baten en de lasten een verschillend beeld zien. De opbrengst van de inzameling van oud papier blijft achter bij de raming (nadeel € 18.000). Dit is een ontwikkeling die we ook landelijk zien. Deze lagere opbrengst betekent ook een lagere doorbetaling aan de verenigingen. Ook de opbrengst bij de milieustraat blijft achter bij de raming (nadeel € 26.000). Hierdoor ontstaan lagere verwerkingskosten (voordeel € 87.000). In 2014 zijn van de landelijke overheid extra middelen ontvangen voor de aanpak van zwerfafval. De activiteiten hiervoor moeten nog verder uitgewerkt worden (voordeel € 37.000). De toerekening van btw aan de afvalstoffenheffing heeft in 2014 een nadeel opgeleverd van € 51.000. Per saldo wordt € 59.000 gestort in de egalisatiereserve tarief afvalstoffenheffing.

Bij riolering is een nadeel ontstaan op de kapitaallasten (€ 202.000) en telefoonkosten (€ 12.000). Voordelen waren er bij de advieskosten van derden (€ 22.000) en het spoelen van riolen (€ 22.000). De kosten van riolering verlopen neutraal en hebben geen effect op het saldo van de jaarrekening.

Reserves

Vanuit 2013 was € 75.000 overgeheveld naar 2014. Dit betrof de nog te maken incidentele kosten van € 40.000 voor de RUD en ruim € 26.000 voor uitvoering van het SLOK (stimulering lokale klimaatinitiatieven).

Van dit SLOK-budget is vanuit 2014 nog bijna € 21.000 overgeheveld naar 2015.

In de egalisatiereserve tarief afvalstoffenheffing is in 2014 een bedrag van € 59.000 gestort als saldo van de inkomsten uit de reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrechten) en de uitgaven die betrekking hebben op het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Bij de begroting werd nog uitgegaan van een onttrekking van € 33.000. Het positieve verschil is € 92.000.

Investeringsen

Ruimtelijke ontwikkeling

Binnen het deelprogramma Ruimtelijke ontwikkeling is € 50.000 als bijdrage beschikbaar voor de restauratie Stefanuskerk. Er wordt pas gestart met de uitvoering als het kerkbestuur een Brim-subsidie van het rijk krijgt. Dit laat al diverse jaren op zich wachten.

Zoals eerder aangegeven is het krediet voor bodemsanering Verlengde Havenstraat één met lange adem. Deze bodemvervuiling is op basis de huidige onderzoeken niet ernstig genoeg om met spoed opgepakt te worden. Het restant krediet van € 31.000 is daarom overgeheveld naar 2015.

Via ISV-3 verkeerslawaa/sanering heeft de gemeente opnieuw saneringsgeld van de provincie gekregen. De uitvoering van dit project vindt plaats via de RUD.

Dorps- en wijkvernieuwing& volkshuisvesting

De herinrichting van de Hoofdstraat in Hooghalen is in 2014 afgerond. Het monument is verplaatst, het openbaar groen is vernieuwd en er is straatmeubilair geplaatst.

Milieu

De investeringen binnen het deelprogramma Milieu hebben betrekking op riolering.

In 2014 is op verschillende plaatsen het riool afgekoppeld: in Beilen bij de panden van Zonna en aan de Ettenstraat en in Zwiggelte is het pand van de school afgekoppeld. Afkoppelen is een manier om regenwater uit het riool te houden.

In Beilen Noordoost is groot onderhoud aan het riool gepleegd. Dat geldt ook voor de riolering in Westerbork aan de Zandhoeklaan en de Groeneweg. Daar is gelijktijdig het riool afgekoppeld. Het gemaal Noordveen is vervangen.

Op 1 januari 2014 was er een totaalbedrag beschikbaar voor investeringen (inclusief restantbedragen van voorgaande jaren) van € 2.000.000. In 2014 is € 437.000 geïnvesteerd in riolering.

Programma Openbare Ruimte

Bedragen x € 1.000	Begroting 2014 primitief		Begroting 2014 incl. wijz.		Rekening 2014		Saldo
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	
Verkeer	4.169	-16	4.670	-16	4.013	-16	3.997
Groen	3.471	-86	3.423	-63	3.329	-68	3.261
Begraafplaatsen	754	-427	754	-300	751	-328	423
Totaal lasten/baten voor bestemming	8.393	-529	8.847	-379	8.093	-412	7.681
Mutaties reserves:							
Verkeer	0	0	554	-835	751	-788	-37
Groen	0	0	272	-251	273	-176	96
Resultaat na bestemming	8.393	-529	9.673	-1.465	9.116	-1.376	7.740

Toelichting:

Verkeer

De lasten zijn in 2014 per saldo € 657.000 lager dan begroot. De verschillen worden grotendeels veroorzaakt door:

- Lagere lasten voor onderhoud wegen (€ 404.000).
Het voordeel is voor het grootste deel ontstaan door vrijval lasten bestedingsplan (voordeel € 216.000) en lagere kapitaallasten (voordeel € 195.000).
Door een wijziging van kostentoedeling zijn de waterschapslasten voor wegen verhoogd (nadeel € 47.000). Voor groot onderhoud was in de najaarsnota een bedrag toegevoegd van € 37.000. Van dit bedrag is € 25.000 gebruikt (voordeel € 12.000). Bij straatreiniging heeft onder andere het opheffen van een stelpost van 2013 voor een voordeel gezorgd (€ 41.000).
De lasten van belijning zijn door volume-uitbreiding structureel met € 20.000 verhoogd.
Consequent handhaven van de in het GVVP vastgestelde belijning zorgt voor extra kosten. In 2014 leverde dat een nadeel op van € 5.000.
- Lagere lasten reinigen straatkolken (voordeel € 23.000), onder andere door lagere stortkosten.
- Hogere lasten slootonderhoud (nadeel € 11.000), onder andere door hogere stortkosten vanwege de ontvangstplicht voor slootspecie.
- Hogere lasten gladheidbestrijding (€ 23.000) zijn veroorzaakt door hogere kosten wegzout, hogere kosten vergoeding derden en hogere kapitaallasten. De kosten voor onderhoud vielen dit jaar lager uit.
- Bij bruggen is een voordeel ontstaan door vrijval lasten bestedingsplan (€ 24.000) en door lagere kapitaallasten (€ 10.000).
- Het voordeel bij openbare verlichting (€ 217.000) is in de bestemmingsreserve gestort voor uitvoering van het beleidsplan verduurzaming openbare verlichting.
- In 2014 is minder gebruik gemaakt van de expertise van derden (voordeel € 14.000).

Bij de baten is het verschil nihil.

Reserves

De hogere lasten in 2014 zijn per saldo € 197.000 en worden veroorzaakt door:

- Lagere onttrekking aan de B-reserve in verband met een lagere definitieve overheveling naar 2015.

- Storting resultaat exploitatie openbare verlichting in de bestemmingsreserve Uitvoering beleidsplan verduurzaming openbare verlichting.

De baten zijn per saldo € 47.000 lager en worden veroorzaakt door:

- Hogere onttrekking voor de voorbereiding van de geluidswal Spier.
- Lagere onttrekking voor wijkverbetering Meester Weijerstraat Bovensmilde. Het restant van het beschikbare bedrag wordt ingezet in 2015.

Per saldo wordt een bedrag van € 37.000 aan de reserves toegevoegd.

Groen

De lasten zijn in 2014 per saldo € 94.000 lager dan begroot. Door minder afvoer van groenafval zijn er lagere stortkosten (voordeel € 32.000). De externe inhuur van een hoogwerker was lager dan begroot (voordeel € 8.000). Ook bij het deelprogramma Groen zijn de effecten van de aangepaste kostentoedeling van het waterschap merkbaar; hogere waterschapslasten zorgen voor een nadeel van € 24.000. De inzet van derden is minder nodig gebleken dan was voorzien (voordeel € 11.000).

Voor de overdracht van de dierenparkjes heeft de raad op 11 december 2014 middelen beschikbaar gesteld. Omdat dit in 2014 nog niet is afgerond is een voordeel ontstaan.

De baten zijn in 2014 € 5.000 hoger dan begroot. Dit is voor een groot deel het gevolg van een hogere bijdrage van de provincie voor het onderhoud van de beplanting langs de N371.

Reserves

De overheveling van budgetten loopt via de reserves. Voor het deelprogramma Groen werd een bedrag begroot van € 272.000. De werkelijke overheveling bedroeg € 273.000.

Van het rekeningresultaat van 2013 is in 2014 een bedrag van € 175.000 (opnieuw) bestemd voor de openbare ruimte rond de Woonservicezone. Daarnaast is door de raad € 76.000 beschikbaar gesteld ten laste van de bestemmingsreserve Leefbaarheid voor de overdracht van de dierenparkjes. De werkelijke lasten voor de overdracht bedroegen € 1.000. Hierdoor ontstaat in 2014 een voordeel van € 75.000.

Per saldo is een bedrag van € 96.000 aan de reserves onttrokken.

Begraafplaatsen

De werkelijke lasten zijn nagenoeg even hoog als de begrote lasten.

De baten zijn bij de najaarsnota met € 127.000 verlaagd. Het uiteindelijke resultaat is € 28.000 voordelig. De inkomsten uit begraafrechten zijn hoger, onder andere door meer begrafenissen dan begroot.

Reserves

In 2014 hebben zich geen mutaties in de reserves voorgedaan.

Investeringen

Verkeer

De provincie heeft de BDU-subsidie voor de projecten Stille kant Bovensmilde-Smilde en Herinrichting De Paltz in 2014 definitief afgerekend. Dit resulteerde in een terugbetaling van teveel ontvangen subsidie van € 13.000.

De reconstructie van de Hoofdstraat Hooghalen is in 2014 afgerond. De subsidie is voorlopig afgerekend. Het project heeft per saldo € 30.000 minder gekost dan begroot. Dit bedrag is 50/50 teruggestort in de B-reserve en de bestemmingsreserve Leefbaarheid.

De voorbereidingskosten van de geluidswal Spier bedroegen € 29.000. Uitvoering volgt in 2015.

Voor de aanpak van de bediening van drie gemeentelijke bruggen over de Drentse Hoofdvaart (bestedingsplan 2012) is in 2014 € 160.000 besteed. Dit wordt in 2015 afgerond.

Voor de renovatie van twee bruggen bij Drijber (brug 6 en brug 7) is in 2014 € 607.000 besteed.

Aangescherpte veiligheidseisen hebben voor hogere lasten gezorgd.

In 2014 is een start gemaakt met de verkeersmaatregelen in Westerbork. De schoolroutes zijn aangepakt. De lasten bedroegen in 2014 € 519.000. Dit onderdeel wordt in 2015 afgerond.

In het bestedingsplan 2013 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de Renovatie van wijken. In 2014 is het gebied rond 't Spiek in Beilen verbeterd. Totale lasten € 205.000. Voor de aanpak van de Meester Weijerstraat in Bovensmilde zijn middelen beschikbaar gesteld. In goede samenspraak met de bewoners is de voorbereiding inmiddels gestart. Uitvoering volgt in 2015.

Voor de aanpak van de infrastructuur Zuidmaten en het stationsgebied is aan voorbereidingskosten € 92.000 besteed. Van FrieslandCampina is een bijdrage ontvangen van € 600.000.

Voor de fietsverbinding Beilen-Hijken is een bijdrage van € 140.000 ontvangen van het Recreatieschap Drenthe in het kader van de kwaliteitsimpuls fietspaden. Voor diverse andere verkeersprojecten (GVVP) zijn subsidies toegekend. Deze projecten zijn in 2014 voorbereid.

Groen

De subsidie voor het Landschapsprogramma Oranjekanaal-West is in 2014 afgerond.

Het groenplan Wijster (bestedingsplan 2014) is voorbereid.

Voor de verdere ontwikkeling van openbare ruimte rond de nieuwe Woonservicezone in Beilen was in 2013 € 175.000 beschikbaar gesteld via het bestedingsplan. Er zijn in 2014 geen uitgaven gedaan.

In het bestedingsplan 2014 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de aanpak van het gebied achter de Schapendrift. In 2014 is het conceptplan uitgewerkt tot een definitief ontwerp. In de raad van december is besloten om € 75.000 uit de opbrengst van grondverkoop aan de aanwonenden toe te voegen aan het beschikbaar gestelde bedrag. De uitvoering zal in 2015 plaatsvinden. In 2014 is € 9.500 besteed aan voorbereidingskosten.

In de raad van december zijn middelen beschikbaar gesteld om de gemeentelijke dierenparkjes klaar te maken voor overdracht aan zelfstandige stichtingen. Voor noodzakelijk onderhoud en andere kleinere aanpassingen is € 76.000 beschikbaar. Hiervan is in 2014 € 1.000 besteed.

Begraafplaatsen

In 2014 zijn er geen investeringen geweest binnen het deelprogramma Begraafplaatsen.

Programma Vrije tijd

Bedragen x € 1.000	Begroting 2014 primitief		Begroting 2014 incl. wijz.		Rekening 2014		
Deelprogramma	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	Saldo
Sport	3.812	-981	3.907	-977	3.812	-900	2.912
Recreatie	339	0	329	0	336	0	336
Cultuur	831	-2	867	-2	861	0	861
Totaal lasten/baten voor bestemming	4.982	-982	5.103	-979	5.009	-900	4.109
Mutaties reserves:							
Sport	0	-59	58	-224	59	-212	-153
Recreatie	0	0	10	0	10	0	10
Cultuur	0	0	0	-45	0	-45	-45
Resultaat na bestemming	4.982	-1.042	5.171	-1.248	5.077	-1.157	3.920

Toelichting:

Sport

De lasten en baten binnen dit deelprogramma hebben voor een groot deel betrekking op de exploitatie van de diverse sportaccommodaties, sporthallen, gymzalen en zwembaden binnen de gemeente. Veel verschillen worden verklaard door de optelsom van diverse kleine positieve en negatieve afwijkingen in deze exploitatielasten (inhuur personeel, gas, water, licht, etc.). Deze posten vallen onder begrotingsafwijking d.

Het saldo van baten en lasten laat ten opzichte van de begroting een voordeel zien van afgerond € 18.000, veroorzaakt door het saldo van lagere lasten (€95.000) en lagere baten (€ 77.000).

Enkele grotere afwijkingen aan de lastenkant betreffen de lagere vervoerskosten voor gymnastiekonderwijs (€ 8.000) door het vervallen van de vervoerstaak van basisscholen; lagere salariskosten bij de zwembaden (inclusief inhuur € 65.000); hogere salariskosten voor de binnensport (€ 16.000); lagere gaslasten voor zwembad De Peppel en het gymlokaal Hijken (€ 23.000). De overige grote verschillen zijn het gevolg van lagere kapitaallasten.

Grotere afwijkingen aan de batenkant betreffen lagere inkomsten uit abonnementen van zwembaden (€ 26.000) doordat er structureel minder belangstelling is voor zwemlessen en recreatief zwemmen.

Daarnaast is er sprake van lagere inkomsten uit verhuur (€ 25.000), doordat de afgelopen jaren met name de incidentele verhuur afneemt.

Reserves

Voor het onderhoud aan gemeentelijke gebouwen is jaarlijks een budget beschikbaar van afgerond € 485.000. Om schommelingen in de (gemeentelijke) exploitatie te voorkomen wordt het verschil tussen het beschikbare budget en de werkelijke onderhoudslasten verrekend met de bestemmingsreserve. In 2014 is ruim € 12.000 minder aan de reserve onttrokken dan begroot (afgerond € 60.000). Daarnaast was een onttrekking begroot in verband met de overheveling van budgetten van 2013 naar 2014 voor de combinatiefunctionaris (€ 40.000) en het kunstgras op sportpark Kyllot (€ 125.000). Beide activiteiten zijn gerealiseerd.

Recreatie

Het saldo van baten en lasten laat ten opzichte van de begroting een klein nadeel zien van afgerond € 7.000. Dit wordt voor het grootste deel veroorzaakt door een hogere voorschotten energie dan begroot.

Reserves

Op grond van het raadsbesluit van 11 december 2014 is een bedrag van € 10.000 overgeheveld van 2014 naar 2015 (Stimulering recreatie Drentse Hoofdvaart).

Cultuur

Het saldo van baten en lasten laat ten opzichte van de begroting geen noemenswaardig verschil zien (+ € 4.450).

In het kader van de uitvoering van de Culturele Alliantie is een bedrag van ruim € 12.500 overgeboekt naar 2015 in verband met de afrekening door de provincie. De bijdrage aan het ICO / cultuurbeleid is € 3.541 lager dan begroot.

Reserves

Op grond van het raadsbesluit tot overheveling van een aantal budgetten is een bedrag van € 45.000 overgeheveld van 2013 naar 2014 (restant frictiekosten Bibliotheek Bovensmilde). In 2014 is besloten om dit geld in te zetten voor het project Bieb op school (raadsbesluit 11 december 2014).

Investeringsen

Recreatie

In 2013 was het project Landschapsprogramma Oranjekanaal West afgesloten. In 2014 heeft de subsidie afrekening met de provincie plaatsgevonden.

Programma Zorg en Welzijn

Bedragen x € 1.000	Begroting 2014 primitief		Begroting 2014 incl. wijz.		Rekening 2014		Saldo
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	
Sociale samenhang en leefbaarheid	2.471	-11	2.582	-11	2.656	-8	2.648
Wmo	8.534	-797	7.909	-825	7.404	-885	6.520
Totaal lasten/baten voor bestemming	11.004	-808	10.491	-836	10.060	-892	9.168
Mutaties reserves:							
Sociale samenhang en leefbaarheid	0	0	50	-157	50	-229	-179
Wmo	0	-37	286	-275	205	-368	-163
Resultaat na bestemming	11.004	-844	10.827	-1.268	10.315	-1.489	8.826

Toelichting:

Sociale samenhang en leefbaarheid

Het saldo van baten en lasten voor bestemming laat ten opzichte van de begroting een nadeel zien van afgerond € 77.000, veroorzaakt door het saldo van hogere lasten (€ 74.000) en lagere baten (€ 3.000). De hogere lasten worden voornamelijk veroorzaakt door de in 2014 verstrekte bijdrage ten behoeve van de verbouw van dorps huis De Weidehoek in Wijster. Dit wordt gecompenseerd door een onttrekking aan de reserves (zie hieronder onder reserves). Het saldo van baten en lasten na bestemming is lager dan € 5.000.

Reserves

In 2014 is – conform raadsbesluiten van 29 september 2011 en 6 maart 2014 – de bijdrage ten behoeve van de verbouw van dorps huis De Weidehoek in Wijster betaald. De hiervoor benodigde onttrekking aan de reserve was voor een deel nog niet begroot. De werkelijke onttrekking aan de reserves is daardoor hoger.

Wmo

De verschillen in baten en lasten binnen dit deelprogramma houden voornamelijk verband met de uitvoering van de Wmo, inclusief voormalig Wvg, en de oprichting en instandhouding van het CJG.

Wmo- Wvg

In onderstaande tabel staan de lasten in verband met de voormalige Wvg-voorzieningen opgenomen in de periode vanaf 2011. Uit de tabel blijkt dat de uitgaven voor voormalige Wvg-voorzieningen in 2014 bijna € 330.000 lager zijn dan geraamd (2013: ruim € 190.000 lager dan geraamd). Waren de uitgaven in 2012 en 2013 ongeveer gelijk (afgerond gemiddeld € 1.250.000), in 2014 is dit nog € 120.000 lager. De uitgaven aan externe adviezen lijken structureel ongeveer € 90.000 lager dan begroot. Binnen de voorzieningen zitten er jaarlijks wat meer schommelingen in.

Het betreft open einde regelingen waarop we als gemeente weinig invloed kunnen uitoefenen. Na de volledige doorvoering van de transformatie en de korting op de budgetten binnen de Wmo is het wellicht beter mogelijk hierin een trend te ontdekken.

Voormalige Wvg-voorzieningen	Rekening 2011	Rekening 2012	Rekening 2013	Begroting 2014	Rekening 2014
Vervoersvoorzieningen	613.987	513.339	530.722	575.959	487.200
Woonvoorzieningen	357.532	299.494	303.960	303.622	225.858
Hulpmiddelen	624.414	458.760	408.896	506.276	434.679
Externe adviezen	21.605	5.002	5.718	101.135	248
Terugontvangsten	12.224-	8.717-	8.748-	25.000-	15.477-
Totaal	1.605.314	1.267.878	1.240.548	1.461.992	1.132.508

Wmo huishoudelijke verzorging

In onderstaande tabel worden de verschillen in uitgaven en inkomsten Wmo huishoudelijke verzorging ten opzichte van de begroting 2014 en de jaren 2011, 2012 en 2013 zichtbaar.

De uitgaven aan Wmo huishoudelijke verzorging wijken nauwelijks af van de begroting 2014 (na bijstelling in de voorjaarsnota) en de rekening 2013. De inkomsten uit eigen bijdragen vallen, na een kleine positieve bijstelling in de voorjaarsnota (€ 28.000), nog € 70.000 positiever uit dan begroot. Ook ten opzichte van 2013 is sprake van een hogere bijdrage.

Wmo	Rekening 2011	Rekening 2012	Rekening 2013	Begroting 2014	Rekening 2014
Uitgaven:					
Zorg/WMO huishoudelijke verzorging	3.983.462	€ 3.966.228	€ 3.794.190	€ 3.740.000	€ 3.736.972
Overig	378.197	€ 505.430	€ 384.100	€ 497.827	€ 386.730
Totaal	4.361.659	4.471.659	4.178.289	4.237.827	4.123.701
Eigen bijdrage:					
Zorg/WMO huishoudelijke verzorging	613.934-	€ 635.234-	€ 785.663-	€ 800.000-	€ 869.290-
Saldo uitgaven - eigen bijdrage	3.747.725	3.836.425	3.392.626	3.437.827	3.254.411
Algemene uitkering					
overdrachten van het rijk	3.313.110	3.364.454	3.432.571	3.682.963	3.646.662
Totaal	€ 3.313.110	€ 3.364.454	€ 3.432.571	€ 3.682.963	€ 3.646.662
Resultaat	434.615-	471.971-	39.945	245.136	392.251

Reserves

Binnen dit deelprogramma hebben zich de volgende reservemutaties voorgedaan.

BDU-CJG

De uitgaven voor jeugdzorg lopen gebruikelijk via de reserve BDU-CJG. Op deze manier blijven de voor jeugdzorg bestemde middelen beschikbaar voor jeugdzorg.

De gemeenteraad heeft op 25 april 2013 besloten om € 300.000 uit de reserve BDU-CJG beschikbaar te stellen ten behoeve van de transitie Jeugdzorg. Deze middelen zijn onder meer bedoeld voor de uitvoering van de pilot Gebiedsgebonden Team in Smilde en extra beleidscapaciteit voor de (boven)regionale voorbereiding van de transitie Jeugdzorg. In 2014 is voor deze onderdelen afgerond € 92.500 uitgegeven (2013: ruim € 70.000). Over 2012 en 2013 is in totaal op grond van dit raadsbesluit dus ruim € 160.000 uitgegeven en onttrokken aan de reserve BDU-CJG. Conform begroting is verder een bedrag van ruim € 36.000 aan de reserve onttrokken.

Daarnaast is in 2014 voor een bedrag van € 111.000 beschikt over de rijksmiddelen voor invoeringskosten Jeugdzorg. Het restant van de beschikbare invoeringskosten (€ 51.000) wordt overgeheveld naar 2015.

Hierdoor is het structureel beschikbare budget voor jeugdzorg niet volledig besteed in 2014. Gelet op de omvang van de reserve BDU-CJG kan het resultaat op jeugdzorg in 2014 ten gunste van het rekeningresultaat komen.

Stand reserve BDU-CJG (x € 1.000)		
Stand per 1-1		862
Toevoegingen	-	
Onttrekkingen		129
Stand per 31-12		733

Investeringsen

Bij dit programma zijn in 2014 geen investeringen geweest.

Programma Algemene middelen

Bedragen x € 1.000	Begroting 2014 primitief		Begroting 2014 incl. wijz.		Rekening 2014		
Deelprogramma	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	Saldo
Financien	902	-39.876	-368	-39.440	459	-39.266	-38.807
Bedrijfsvoering	2.436	-5	2.475	-5	2.380	-3	2.378
Saldo rekening na bestemming	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten/baten voor bestemming	3.338	-39.881	2.108	-39.445	2.840	-39.269	-36.429
Mutaties reserves:							
Financien	563	-1.162	1.642	-1.508	1.642	-1.508	134
Bedrijfsvoering	1.129	-899	987	-919	985	-732	253
Resultaat na bestemming	5.029	-41.942	4.737	-41.873	5.467	-41.509	-36.042

Toelichting:

Financiën

Het saldo van baten en lasten op het deelprogramma Financiën laat ten opzichte van de begroting een nadeel zien van ruim € 1 miljoen. Dit nadeel wordt voornamelijk veroorzaakt door de administratieve verwerking van de onderuitputting van kapitaallasten. De onderuitputting van kapitaallasten (€ 1,2 miljoen) wordt op dit deelprogramma begroot, terwijl de uitgaven die hier tegenover staan op een ander deelprogramma worden verantwoord. Hiernaast zijn hier de taakstellingen van de RUD en de VRD verantwoord. Deze vormen een onderdeel van het salarisbudget.

Hiertegenover staat de niet bestede incidentele bestedingsruimte van € 400.000. Op grond van een definitieve rechterlijke uitspraak kon een vordering van de tegenpartij van € 100.000 worden ingetrokken.

Algemene uitkering

De algemene uitkering is onze belangrijkste en grootste inkomstenbron. De ramingen zijn gebaseerd op informatie van het ministerie van BZK en waar mogelijk op eigen prognoses zoals inwonersaantallen en aantallen woonruimten.

De werkelijke uitkering wordt door het ministerie periodiek bijgesteld. Hierover worden gemeenten geïnformeerd door middel van de circulaire, maar ook wanneer bijvoorbeeld definitieve cijfers door het CBS worden gepubliceerd. Het werkelijke aantal berekende eenheden is lager dan begroot. Dit leidt tot een nadeel van € 96.000.

Belastingen

De gemeentelijke belastingen laten een positief saldo zien van bijna € 4.000, veroorzaakt door per saldo lagere inkomsten uit OZB (- € 29.000; saldo waardeontwikkeling en nieuw- en verbouw), een lagere opbrengst toeristenbelasting (-€ 33.000/ minder overnachtingen), hogere inkomsten uit forensenbelasting (+ € 16.000) en lagere uitvoeringskosten (€ 50.000).

Reserves

Per saldo is er geen verschil ten opzichte van de begrote toevoegingen of onttrekkingen.

Bedrijfsvoering

Het saldo van baten en lasten op het deelprogramma bedrijfsvoering laat ten opzichte van de begroting een voordeel zien van € 93.000.

Dit wordt vooral veroorzaakt door de pensioenvoorziening wethouders. De verhoogde toevoeging aan de voorziening van circa € 84.000 bij de voorjaarsnota bleek achteraf niet nodig te zijn. De extern berekende pensioenvoorziening van een voormalige wethouder was niet juist. De effecten van de nieuwe wethouders zijn ook verwerkt. Dit leidde tot een aanvullende toevoeging van circa € 10.000. De directe salariskosten vallen ook lager uit.

Reserves

De verschillen worden veroorzaakt door verschillen in de begrote en de geraamde onttrekkingen aan de reserve vervangingsinvesteringen. De toevoeging aan deze reserve vindt plaats op basis van een geïndexeerd budget dat verhoogd wordt met nieuwe vervangingen. De onttrekkingen aan deze reserve vindt plaats op basis van de werkelijke kapitaallasten.

Investerings

Bedrijfsvoering

De investeringen (kredieten) hebben betrekking op het ondersteunen en versterken van de bedrijfsvoering. Het gaat hierbij om vervangingsinvesteringen op het gebied van automatisering, voorzieningen gemeentehuis en voertuigen openbare werken.

Voor 2014 betrof het de volgende grote vervangingsinvesteringen:

Automatisering:

- vervanging pc's en laptops € 49.000
- hardware/rekencentrum € 45.000
- netwerk/infrastructuur € 42.000
- software pakketten € 105.000

Openbare werken:

- klepelmaaier inclusief front arm € 47.000
- versnipperaar € 33.000
- een sneeuwplough met strooier € 9.000.

Alle bovenstaande onderdelen lopen via het vervangingsinvesteringsprogramma.

Hiernaast zijn de kredieten van nog niet afgeronde vervangingen of nog niet opgestarte vervangingen overgeheveld naar 2015. Het gaat om circa € 680.000.

Single information en single audit

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2014 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieversprekking sisa - d.d. 2 januari 2015							
OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2015 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leeflingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Gemeenten	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04	
			€ 177.230	€ 0	€ 12.770	€ 0	
I&M	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen de overheden	Hieronder per regel één beschikkingnummer en in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen
		Provinciale beschikking en/of verordening					
		Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05
		1	201201487-00340958/67001	€ 2.915	€ 11.660		
		2	201300615-0038644/68094	€ 297	€ 1.188		
		3					
		Kopie beschikkingnummer		Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10
		1	201201487-00340958/67001	€ 117.511	€ 470.045		Ja
		2	201300615-0038644/68094	€ 297	€ 1.188		Nee
		3					
SZ/V	G1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_gemeente 2014	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners van uw gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
		Wet sociale werkvoorziening (Wsw)					
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeente deel over (jaar T), ongeacht of er in (jaar T) geen, enkele of alle inwoners werkzaam waren bij	Aard controle R Indicatornummer: G1 / 01	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G1 / 02			
			1,00	Nee			
SZ/V	G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_totaal 2013	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren;	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren;		
		Wet sociale werkvoorziening (Wsw)					
		Alle gemeenten verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G1B+ deel gemeente uit (jaar T-1)	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G1A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G1A / 02	Aard controle R Indicatornummer: G1A / 03	Inclusief deel openbaar lichaam	
		1	61731 Midden-Drenthe	204,30	32,00		
		2					

SZW	G2	Gebundelde uitleiding op grond van artikel 69 WVB_gemeente 2014 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeente deel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente 1.1 Wet werk en bijstand (WVB) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 01</i> € 5.497.256	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Wet werk en bijstand (WVB) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 02</i> € 120.721	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 03</i> € 325.680	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 04</i> € 0	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 05</i> € 95.024	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 06</i> € 0
			Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 07</i> € 37.126	Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 08</i> € 0	Gemeente 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 09</i> € 0	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Ja		
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2014 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 01</i> € 125.146	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 02</i> € 216.000	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 03</i> € 67.176	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 04</i> € 78.876	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 05</i> € 62.186	Besteding (jaar T) Bob <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 06</i> € 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 07</i> € 0	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 08</i> € 0	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Ja			
SZW	G5	Wet participatie budget (WVPB)_gemeente 2014 Wet participatie budget (WVPB) Alle gemeenten verantwoord hier het gemeente deel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Het aantal in (jaar T) bij een ROC ingekochte contacturen Let op: Dit is de enige gelegenheid om verantwoording af te leggen over deze taakuitvoering Let op: Deze verantwoording kan niet door een gemeenschappelijke regeling worden uitgevoerd, ongeacht de keuze van de gemeente bij indicator G5/07 <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: G5 / 01</i>					
			Besteding (jaar T) participatiebudget <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5 / 02</i> € 811.723	Waarvan besteding (jaar T) van educatie bij roo's <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5 / 03</i> € 111.716	Baten (jaar T) (niet-Rijk) participatiebudget <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5 / 04</i> € 0	Waarvan baten (jaar T) van educatie bij roo's <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5 / 05</i> € 0	Reservering besteding van educatie bij roo's in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5 / 06</i> € 0	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee De zelfstandige uitvoering betreft de indicatoren G5/02 tot en met G5/06 <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G5 / 07</i> Ja

Accountantsverklaring

wordt later ingevoegd.

